NICUȚĂ TĂNASE

SUS MÎINILE, DOMNULE SCRIITOR !

NICUŢĂ TĂNASE

SUS MÂINILE, DOMNULE SCRIITOR!

Roman

LĂDIŢA CU BANCNOTE

Iliuţă Chealdă n-are pistrui, dinţi lipsă, ori cicatrice pe obrazul drept, ca eroii din romane şi nici veleităţi de mare inventator, ori ambiţia să devină ditamai cosmonautul. Nici marinar de cursă lungă, ori vreun „Sfânt“, pe la televiziune, nu visează să ajungă. Nu. Să-l invidieze pe Elliot Ness, ori pe Roger Moore? Ferit-a sfântul! În schimb Iliuţă are treisprezece ani şi şapte luni şi stă pe acelaşi palier cu mine. Ce vorbesc eu de acelaşi palier? Stă chiar uşă-n uşă cu mine. Suntem foarte buni amici. Amici e puţin spus. Suntem prieteni la cataramă. Eu îl ştiu pe el de când umbla în cărucior, iar el mă ştie de când nu purtam mustaţă şi umbrelă, nici măcar pe ploile torenţiale. Dacă ar fuma ne-am împrumuta şi cu ţigări. Dar el n-are acest viciu şi pe mine mă bucură. Ba m-a asigurat că nu o să fumeze toată viaţa lui, nici măcar Kent, ori Chesterfield. Asta numai şi numai pentru că în fiecare dimineaţă mă aude, de la el din dormitor, cum tuşesc. Ştiţi cum tuşesc?. Colosal de interesant! Am un stil al meu personal. Inimitabil. M-a sfătuit şi pe mine să mă las, dar calul bătrân nu mai poate învăţa să meargă în buiestru. Dacă m-aţi auzi tuşind n-aţi mai intra în debitul de tutun nici după timbre fiscale. Iliuţă s-a rugat de mine ca de Dumnezeu să las tutunul. Nu pot.

Faţă de acest băieţaş eu sunt dator vândut. De câte ori este trimis de părinţi după cumpărături, trece şi pe la mine şi mă întreabă dacă am nevoie de ceva. Eu nici nu ştiu unde este sifonăria din cartierul meu. N-am fost niciodată. Iliuţă le duce la umplut. Şi am auzit că-i acolo o coadă… Când scriu, intră în vârful picioarelor la mine în birou, bagă lemne în sobă, deschide fereastra să mai iasă din fumul de ţigară, îmi face uneori cafele, spală ceştile, ibricul şi toate astea fără să mă deranjeze câtuşi de puţin.

De ziua lui am vrut să-i cumpăr o bicicletă. Am pus eu ochii pe o bicicletă formidabilă. Cu schimbător de viteze, cu… ce mai, era o bicicletă… Când a aflat intenţia mea, m-a ameninţat că nu-mi mai trece pragul în viaţa lui dacă fac una ca asta. A primit doar o cutie de bomboane. De fapt nici pe aia n-a luat-o până n-a făout-o juma-juma cu mine. Ca să mai scap de datoriile pe care le am faţă de el, l-am rugat să accepte să fie eroul unei schiţe, ori nuvele. Găsisem şi un subiect de scenariu de film, în care rolul principal putea să-l joace cu mult succes Iliuţă al meu. În ruptul capului n-a acceptat. Şi i s-ar fi potrivit rolul ca o mănuşă cu cinci degete! Am renunţat la scenariu din cauza lui.

Acum câteva zile, având mai mult timp liber, l-am chemat în biroul meu şi i-am pus problema deschis:

— Dragă Iliuţă, îmi pare foarte rău, dar din acest moment te rog să nu mai intri în casa mea. Dacă, cine ştie, este vreun caz de forţă majoră suni, aştepţi până vin eu, îmi spui despre ce este vorba, dar pragul n-ai voie să mi-l mai treci! Asta e. Nu mai am nevoie de serviciile tale. Ce, crezi că eu nu pot să mă duc să-mi umplu singur nişte sifoane, ori să-mi fac cumpărăturile de care am nevoie?

Dacă l-aţi fi văzut oum arăta, în momentul acela, vi se făcea milă de el. Semăna cu o lopată fără coadă, dacă nu chiar cu un cer fără pic de senin. I-au dat lacrimile. Buzele şi bărbia au început să-i tremure, iar faţa i se făcuse mai ceva decât stacojie.

— Dar ce s-a întâmplat? V-a dispărut ceva din casă?

— Nu, Iliuţă, eu nu mai pot suporta!

— Ce anume? Ce nu mai puteţi suporta? Vă rog din suflet, lămuriţi-mă!

— Tu faci atâtea lucruri pentru mine şi eu… Am vrut să-ţi fac o bicicletă cadou, şi ce bicicletă?! N-am văzut în tot cartierul alta la fel: m-ai refuzat. Nimic, dar absolut nimic nu vrei să primeşti. Nici măcar eroul unei schiţe n-ai vrut să fii. Nu, Iliuţă, eu nu mai pot. Totul s-a sfârşit.

A început să râdă, de parcă i-aş fi spus o anecdotă. Şi nu o anecdotă oarecare, pentru că Iliuţă nu râde la orice… Zău că începuse să mă calce pe nervi cu râsul lui. Nu îndrăznesc să zic prostesc, pentru că nu vreau să vă faceţi o părere cât de cât urâtă despre Iliuţă. Dar râdea cu o poftă!

— Nu râde, Iliuţă, că eu, trebuie să ştii, sunt consecvent în hotărârile mele. Gata. Din acest moment s-au întrerupt relaţiile dintre noi doi.

Mi-am pus ochelarii, ca să prind o mină mai autoritară, m-am ridicat din fotoliu şi am început să mă plimb prin cameră. Când îmi pun ochelarii pe nas nu ştiu ce se petrece cu mine, dar devin cu vreo patru nuanţe mai cumplit decât Ion Vodă cel Cumplit.

— Te rog să nu te amesteci în bucătăria mea, am ordonat, apoi, cu o voce pe care o împrumutasem dintr-o tragedie antică.

M-a lăsat să vorbesc singur şi a pus de cafea. Până atunci nu-i cunoscusem şi această latură. Nu ştiam că este şi încăpăţânat. Am deschis aparatul de radio, am căutat muzică de oboi, dar negăsind am fredonat şi eu nişte melodii întâmplătoare. M-am dus la birou şi-am prins să mă uit cu coada ochiului spre bucătărie. L-am văzut venind cu cafeaua, mi-a împins ceaşca lângă notesul pe care mă făceam că-l studiez cu interes, fredonând aceleaşi melodii întâmplătoare, dar triste. Apoi am auzit:

— Accept!

— Ce accepţi?

— Accept să-mi faceţi şi dumneavoastră un serviciu.

— Îţi mulţumesc. Aşază-te pe scaunul ăsta şi aşteaptă-mă puţin.

M-am dus în cămară, am pus pe o farfurioară o porţie dublă de dulceaţă de nuci, am mai pus pe o tavă un pahar cu apă rece şi l-am invitat pe Iliuţă să servească. După ce am sorbit a doua oară din cafea şi după ce mi-am pus în gând să îmbrac un costum nou, cu prilejul acestei victorii, l-am întrebat:

— Acum vreau să aud: accepţi bicicleta?

— Nu, vreau mai mult de la dumneavoastră.

— Vrei cumva o maşină? Să ştii că nu sunt pregătit materialiceşte pentru cumpărarea unei maşini. Dar dacă îţi este dragă o maşină, eu…

— Nu-mi trebuie maşină. Vreau că citesc un roman scris de dumneavoastră.

Nu puteam să-mi văd eu de treburile mele? În timpul acesta liber, pe care l-am avut, nu era mai bine să-mi fi curăţat eu coşurile de fum, ori să fi bătut covoarele? Nu era mai comod să accept prietenia dezinteresată, de la început, a lui Iliuţă Chealdă? Ca să vedeţi ce i-a putut trece prin cap! Să scriu un roman… El crede că romanele…

— Dragă Iliuţă, îmi ceri imposibilul. Pentru scrierea unui roman am nevoie de o documentaţie îndelungată. Da… Iliuţă, cere-mi orice. Vezi tabloul acesta? E „Lanul de grâu“, de Van Gogh. E original. Ţi-l dau ţie. Îţi mai ofer şi o lansetă cu mulinetă, numai nu-mi cere să…

Eram, eminamente, pierdut. Pe Iliuţă nu-l interesa nici Van Gogh, nici mulineta. S-a aşezat pe fotoliul din faţa biroului meu şi, fără pic de milă, zise:

— De ce mai aveţi nevoie în afară de documentare?

Eu, retras, îndreptând cu dinţii nişte „cuie“ de şiţă necesare reparării unei colivii de canar, am zis:

— De conflicte, de eroi… de… măi Iliuţă, romanele nu se scriu aşa, cu una, cu două. Dacă s-ar scrie atât de uşor, la chioşcurile de răcoritoare nu s-ar mai vinde sirop de zmeură, ci numai romane. Pentru scrierea unui roman, după cum ţi-am mai spus, ai nevoie de…

— De toate astea mă interesez eu. Dumneavoastră veţi fi ocupat numai cu scrisul. Scrisul şi atât, nimic altceva. Vă rog foarte mult să-mi faceţi o listă cu tot ce aveţi nevoie, acum.

— Iubite prietene, am impresia că una vorbim… Cum să-ţi fac o listă? Ce listă să-ţi fac? Nu înţeleg. Tu-ţi închipui că romanul se fabrică, precum cozonacul: iei atâtea kile de făină, o frământi, pui drojdie de bere, stafide şi pe urmă o bagi la cuptor? Aşa îţi închipui tu că se face un roman?

— De câţi eroi aveţi nevoie pentru roman? insistă Iliuţă, fără a da câtuşi de puţin atenţie argumentelor mele.

— De foarte mulţi. Am nevoie de patru regimente, două companii

şi opt grupe de eroi, am zis eu, mai mult în glumă. De fapt, nu am spus în glumă. Am apelat la atâţia eroi, să-l sperii, să-l fac să renunţe la ideea asta nebună. Auzi ce pretenţii!

— Vă fac eu rost de câţi aveţi nevoie. Eroul principal ce calităţi trebuie să aibă? Cum trebuie să arate?

— Eroul principal îl am. E în faţa mea, am încercat eu, pentru a vedea în ce ape se scaldă Iliuţă şi mai ales ca să nu adorm.

— Nu accept. Eu ies din competiţie. Fiind prieten cu dumneavoastră s-ar putea spune orice, că am devenit erou de roman datorită pilelor, adică numai pentru faptul că suntem prieteni. Vă aduc vreo 16 inşi, din care să tot alegeţi. Am un coleg, unul Paul, care are părul cârlionţat şi pe deasupra are şi pistrui. De calităţile lui nici nu mai vorbesc. Nu mănâncă seminţe de dovleac în sălile de spectacol, nu se urcă în troleibuze prin faţă, nu călătoreşte pe scară. Bate la uşă, când intră undeva. Nu ştie cum arată o praştie. E în corul şcolii. Iubeşte animalele domestice si traversează strada numai prin locurile marcate. E tocmai bun de eroul principal. Haideţi să facem lista de eroi, prima oară.

Intrat în horă, trebuia să joc.

— De un lăudăros aveţi nevoie? mă mai întrebă el, uitându-se la mine ca la Arcul de Triumf, dacă nu cu şi mai mult interes.

— Sigur. Şi de-un mincinos.

— Treceţi-l pe listă. Dar înaintea lor puneţi-l pe Sorin.

— Cine e Sorin? Ce merite are? Să intre în roman numai pentru că-l cheamă Sorin? Şi, la urma urmei, Sorin nu e nume de erou!

— O să-l aduc să staţi de vorbă cu el. E un tip interesant. Are bicicletă franţuzească şi în timpul vacanţei a avut o mare aventură cu nişte hoţi de biciclete. O să vi-l aduc să vă povestească el totul. Notaţi-l şi pe Sandu Petrescu. La observaţii scrieţi: „Fugit de acasă“. O să vă mai aduc o fetiţă mincinoasă, un… Spuneţi un DA şi începând de mâine n-o să mai prididiti cu documentarea.

— Personajul lăudăros eşti tu?

— Nu. Aşadar, aţi acceptat. Aţi acceptat să scrieţi romanul! Colosal! Puteţi să telefonaţi la editură să vă pregătească contractul. Puteţi să discutaţi şi cu dactilografa, să se facă liberă zilele astea. Vă mulţumesc foarte mult! Extraordinar! Colosal! Formidabil! V-am convins! Ura! Ura!

A venit lângă mine, m-a sărutat pe obraz, mi-a mai mulţumit o dată şi a pornit în fugă spre apartamentul lui. S-a întors din prag şi m-a rugat să-i împrumut tubul cu pelicanol. M-am trântit pe pat şi de ce n-aşi recunoaşte, am regretat foarte mult faptul că m-am ţinut de capul lui Iliuţă să accepte un serviciu din partea mea.

Durerile de cap m-au lăsat abia spre seară. După discuţia cu Iliuţă, m-au apucat nişte dureri insuportabile. Mi-am pus şi compresii, am

citit şi o carte de umor… Ba am şi aţipit vreun sfert de ceas. Am aţipit, râzând. De bucurie că m-au lăsat durerile, mi-am luat haina pe mine şi am pornit în plimbare pe străzi. Am traversat strada Olga Bancic şi am pornit fără nicio ţintă pe strada Aurel Vlaicu. În colţ la „Dacia“, m-am izbit, nas în nas, cu vecinul meu Pahonţu şi în loc de bună-ziua m-a întrebat ce-mi mai fac sticleţii. Nefiind proprietar de sticleţi, i-am cerut explicaţii. Nu mi-a răspuns. Şi-a văzut de drum. Cu gândurile aiurea, dar cu mâinile la spate, mi-am continuat promenada. La un moment dat am observat că în jurul stâlpilor electrici erau adunaţi fel de fel de copii: mai mari, mai mici, ba chiar şi oameni maturi citeau ceva, apoi comentau. Am ades şi eu un stâlp mai izolat (era lipit şi aici un anunţ) şi spre surprinderea mea am citit: „Caut eroi pentru un roman. Copiii care au necazuri, ori au trecut prin întâmplări mai năstruşnice şi vor să devină eroi de roman sunt rugaţi să se adreseze în scris tovarăşului Nicuţă Tăruase, strada Olga Bancic nr. 17, Sectorul II, Bucureşti, Oficiul poştal nr. 9“.

Vă rog să mă credeţi, dar am văzut verde, galben, gri, maro, crem-albastru şi negru, înaintea ochilor. Deci Pahonţu ştia totul din moment ce m-a întrebat de sănătatea sticleţilor mei. Am renunţat la plimbare şi am pornit spre oasă cu o falcă în cer şi alta în pământ. Am sunat la uşa lui Iliuţă, dar nu mi-a răspuns nimeni. Şi a fost extraordinar de bine că n-a răspuns nimeni, pentru că eu în acele clipe eram în stare de orice. Ştiţi ce culoare are negrul de fum? Ei bine, eu eram atunci mai negru decât negrul de fum, de mânie. Mi-am aprins o pipă, am intrat la mine în apartament şi mi-am pus de o cafea dublă, în momentul când tocmai luam ibricul de pe foc, am auzit bătăi în uşă. M-am dus la panoplie, am ales o armă de vânătoare cu calibrul ccl mai mare, am întins-o, bineînţeles, descărcată spre uşă şi am strigat cât am putut de tare: „Intră, Iliuţă, dacă ai curaj!“ În prag era un copil cam de-o seamă cu Iliuţă, dar puţin mai scund şi cu părul mult mai ondulat. Strângea la subsuoară o lădiţă de lemn, cu urme de pământ pe ea. Se uita mai mult spre puşcă decât spre mine. Am pus arma la locul ei, m-am spălat pe mâini şi, privind mai mult la lădiţă decât la el, l-am întrebat:

— Pe cine căutaţi?

— Pe dumneavoastră. Am citit anunţul care l-aţi dat. Am venit la dumneavoastră să… A dat peste mine o mare nenorocire… Am un mare necaz. Dacă m-aţi ajuta, v-aş fi recunoscător toată viaţa…

Dându-mi seama că musafirul meu mi-a trecut pragul cu dorinţa de a-mi încredinţa un secret, l-am invitat să stea pe fotoliul pe care nu-l ofer decât oaspeţilor cei mai dragi.

— Ce ţi s-a întâmplat?

După ce a oftat de câteva ori, doar ca să mă impresioneze, a început:

— Am furat de la bunica o hârtie de 25 de lei… Dumneavoastră sunteţi scriitorul?

N-a vrut să mai scoată o vorbă până nu i-am arătat legitimaţia de scriitor. Eu nu arăt legitimaţia de scriitor la oricine. Acum vreo câţiva ani ne-a vizitat ţara Raj Kapur (actorul din „Vagabondul"). Şi el a vrut să vadă cum arată legitimaţia mea de scriitor. Nu i-am arătat-o. El, băiatul, a studiat-o îndelung, s-a uitat la poză, la mine, apoi a urmat o chestie formidabilă. Ştiţi ce-a făcut: a deşertat lădiţa pe covor, în faţa mea. Din lădiţă au ieşit o sumedenie de hârtii de câte 100, 50, 25… Un maldăr de bancnote!

— Aici sunt 39 525 de lei. Vă rog să-i număraţi!

— Ce e cu banii ăştia, băiatule?

MAMĂ, CE DE BĂNET!

Eu o singură dată în viaţa mea am mai trecut prin nişte momente asemănătoare. Şi ştiţi când? Acum vreo treizeci şi nouă de ani, dacă nu chiar patruzeci, atunci când am aflat cu câtă uşurinţă a dat Nero foc Romei. Vă închipuiţi cât de agitat eram. Stăteam în fotoliu, dar, credeţi-mă, trăgeam, nu nervos, ci extrem de nervos, din lulea (de cafeaua dublă uitasem). Musafirul mă privea oarecum uşurat, iar la picioarele noastre, pe covor, zăceau 39 525 de lei, în bancnote…

— Vă rog să-i număraţi, insistă misteriosul meu musafir.

— Nu număr nimic. În primul rând trebuie să-mi spui cine eşti. Nu vreau să am de-a face cu…

— Mă credeţi un hoţ? Nu sunt hoţ!

— Dragul meu, dar chiar în momentul când ai intrat în casă mi-ai spus că ai furat de la bunica 25 lei şi că…

— Asta da, recunosc. De furat am furat de la bunica 25 de lei, dar…

— Dar ce? Dragă domnule, mai întâi de toate, vreau să te rog ceva: spune-mi cu cine am onoarea? Tu mi-ai cerut legitimaţia, te-ai uitat la ea cit ai vrut, ai întors-o şi pe-o parte şi pe alta. Cine eşti, în definitiv? Trebuie să ştiu şi eu, nu?

— Mă cheamă Marian Stinghe şi locuiesc pe strada Arşicelor nr. 16.

— Bun. Ti-e foame?

Întrebarea pe care i-am pus-o, nu ştiu de ce i-am pus-o. Cum să-i fie foame unui om care îţi intră în casă cu 39 525 de lei?

— Nu.

— Aşadar nu ţi-e foame. Dacă nu ţi-e foame, atunci dă-mi voie să-ţi cer o mână de ajutor. Hai să căutăm împreună un subiect, un subiect de discuţie. Ar fi plictisitor să stăm aşa… şi să ne uităm unul la altul. Care va să zică te cheamă Marian… Dragă Mariane, dragul meu Marian, ia spune-mi tu, dar sincer, bancnotele astea le-ai furat? Nu trebuie să te jenezi. Acum suntem prieteni. Şi între prieteni trebuie să existe încredere reciprocă. De unde ai furat banii ăştia si cum? Care au

fost împrejurările?

— Nu. Bancnotele astea nu le-am furat. Cum poate să vă treacă prin cap aşa ceva? Nu le-am furat!

— Ale cui sunt atunci?

— Ale mele.

— Şi de ce mi le-ai adus aici? De ce le-ai răsturnat pe covor? Nu ţi se pare ciudată comportarea ta? Tu cam ce părere ţi-ai fi făcut despre mine dacă îţi intram în casă şi…

— V-am spus că am citit anunţul de pe stradă şi am venit să-mi daţi o mână de ajutor.

— Vrei să ţi-i număr? Nu ştii să numeri?

— Ba da. În fiecare zi i-am numărat. Sunt 39 525 de lei. În fiecare zi m-am dus la ascunzătoare şi i-am numărat. Până acum am ţinut lădiţa cu bani îngropată lângă dudul din grădina noastră. Avem în grădină un dud care este chiar mai bătrân decât tatăl meu. Dacă nu citeam anunţul, nu-i scoteam niciodată de acolo. Vreţi să mă ajutaţi?

— Eu, scumpul meu Marian, sunt gata să sar în ajutorul tău, dar numai cu o condiţie: să nu mă vâri în vreo poveste dubioasă. Să nu mă faci complice la cine ştie ce… Bancnotele sunt false. Ţi le-a dat cineva să le schimbi? Dacă lucrurile stau astfel, dă-mi semnalmentele celor care…

— Nu. Bancnotele nu sunt false. Şi nefiind false, nu mi le-a dat nimeni să le schimb.

— Le-ai găsit? Ai găsit vreo servietă cu bancnote?

—Nu. Dacă găseam banii ăştia îi duceam la miliţie. Anul trecut, da, anul trecut am găsit un portofel cu 1 320 de lei şi deşi în portofel nu era niciun indiciu asupra celui care a pierdut portofelul, tot l-am găsit. Banii ăştia, pe care îi vedeţi aici, sunt ai mei.

— Mariane, te rog să mă asculţi puţin. Vreau să-ţi vorbesc despre arborele meu genealogic. Străbunicul meu, din partea mamei, a murit cu vreo trei ani înainte de termen pentru că a suferit cu inima. Bunicul meu, tot din partea mamei, a făcut trei infarcte, iar buna mea mamă… Mariane, dacă se întâmplă ceva cu mine, vei fi direct răspunzător. Aşa că, te rog, nu mă mai ţine atât de încordat. Om sunt şi eu… Nu te superi dacă te las puţin singur… O dulceaţă nu serveşti? E de nuci.

— Dulceaţă nu refuz niciodată.

Am luat un antinevralgic, i-am adus şi lui o porţie de dulceaţă, dar nu dublă. L-am lăsat să consume dulceaţa, în cât timp a vrut el. Nu l-am grăbit. Apoi i-am dat şi un pahar cu apă şi după ce mi-am umplut din nou pipa, cu nişte tutun din care fumez numai în sărbătorile legale, i-am spus:

— Ascultă, Mariane, te rog, lămureşte-mă. Dacă în primele cinci minute nu m-am lămurit în ceea ce priveşte aceste bancnote – iartă-mi expresia – dar acum te dau afară clin casă, cu… Ce e cu banii ăştia?

S-a răsucit în scaun, s-a uitat în ochii mei cu puţină teamă, s-a mai lins pe buze de dulceaţă şi…

— Daţi-mi voie, mai întâi, să vă povestesc cum am luat cei 25 de lei de la bunica. Cum, mai bine zis, am furat…

Când aud cuvântul furat mi se face părul măciucă. Pentru ca Marian să nu observe această particularitate a mea, mi-am pus pe cap un basc de pictor. M-am rezemat în fotoliu şi…

— Te rog. Uite, eu sunt numai urechi. Te ascult. Dă-ţi drumul.

— Ea, bunica, locuieşte în comuna Ciuceni. Acolo s-a născut, acolo a trăit… Stă singură acolo. Bunicul a murit acum doi ani, dar bunica ţine doliu şi acum. Numai în negru umblă. Zice că o să poarte doliu toată viaţa ei, pentru că s-au înţeles bine. Mi-a scris înainte de vacanţă, i-a ameninţat pe părinţii mei că dacă nu mă lasă să fac o parte din vacanţă la ea nici nu vrea să mai audă de noi. Mă iubeşte foarte mult.

— Toţi bunicii şi toate bunicile îşi iubesc nepoţii. Continuă, l-am îndemnat eu, care prin nu ştiu ce asociaţie de idei, mă gândeam la Răducanu, portarul „Naţionalei”.

— Bunicul mă iubea şi mai mult. Dacă aţi şti câţi bani a cheltuit şi tata… L-a dus pe bunicu la vreo patru profesori doctori. Şi l-a profesorul Burghele l-a dus. El…

— Mariane, fii bun şi treci peste amănuntele astea. Nu mă interesează povestea cu profesorii doctori şi cauzele decesului. Mie, te rog, să-mi spui povestea banilor.

— Ca să nu se supere bunica, părinţii mei au acceptat, deci, să petrec o parte din vacanţă la ea. Mi-am făcut valiza şi m-am urcat în tren.

Marian a avut un noroc orb. Dacă începea să-mi spună şi ce lucruri a băgat în valiză, pe ce parte s-a urcat în tren, ce loc a ocupat, cine sta în dreapta şi în stânga lui, în câte gări a oprit trenul, cine a fumat în compartiment şi cine nu a fumat, aşa de calm cum sunt eu, cu siguranţă că se întâmpla ceva. Se întâmpla o mare nenorocire. Îi rodeam cozorocul de la şapcă, dacă nu şi o parte din pantofi. Norocul lui a fost că s-a oprit la timp.

— Şi ai ajuns la Ciuceni. Foarte bine. Şi?

— E o comună foarte frumoasă. Are cinematograf, brutărie, cofetărie…

— Lasă cofetăria.

— Prin spatele grădinii cu meri, peri, caişi, trece un pârâu. Dar nu se poate face baie în el, că e foarte rece apa.

— Pentru numele lui Dumnezeu, lasă odată pârâul ăla cu apă rece şi spune-mi cum ai furat cei 25 de lei? Crezi că pe mine mă interesează câte grade Celsius a avut apa pârâului vostru în perioada în care ai fost tu la Ciuceni? Putea să fi şi îngheţat. Treaba lui. Cum ai

furat banii? Cum ai furat cei 25 de lei? Mariane, încă o dată îţi atrag atenţia că…

— Dacă vreţi să vă convingeţi că sunt un copil cinstit, că n-am furat niciodată nimic în viaţa mea, puteţi să vă interesaţi la colegii mei. Veniţi la noi în clasă şi îmi luaţi toţi colegii la rând. Îi întrebaţi pe fiecare în parte. Dacă unul susţine că m-a văzut furând măcar o peniţă, atunci dumneavoastră să… Vă rog să-i întrebaţi şi pe părinţi. Părinţilor mei niciodată nu… Nici măcar nu le-ar trece prin cap ca fiul lor să fure ceva…

— Mariane, Mariane, nu te juca cu nervii mei! Mariane, nu fii mincinos! Cum n-ai furat niciodată nimic? N-ai spus tu adineauri? N-ai spus că ai furat de la bunica 25 de lei? Nu cumva, până la urmă, mă scoţi pe mine vinovat? Poate eu am fost în vacanţă la Ciuceni şi eu am…

— De ce vă bateţi joc de mine? Eu am furat cei 25 de lei, dar mai trebuie să ştiţi că a fost un complex de împrejurări…

— Aaa, asta schimbă situaţia mai mult de-o grămadă. Ori cu complex de împrejurări, ori fără complex de împrejurări, furtul, după părerea mea, tot furt se cheamă. Dar, mă rog, care a fost complexul ăla de împrejurări? Şi în ce constă el?

— Bunica are o vecină, căreia îi place să pună mâna. I-a furat bunicii şi găini, şi rufe de pe frânghie, şi nişte legături de ceapă din pod… Adică nu legături, funii de ceapă… I-a furat şi nişte borangic, ba chiar şi o bibilică! Barem de lucrurile din casă, nici nu mai vorbesc.

— Las-o încolo de vecină! Treci la complexul de împrejurări.

— În ziua aia, bunica primise pensia. Vreo 850 de lei, în bancnote de 25. A pus banii pe poliţă. Şi s-a dus să facă nişte târguieli. Eu eram la pescuit cu încă vreo doi băieţi din sat. Pe unul îl cheamă Aurică Nichipercea, iar pe celălalt…

— Nu mă interesează numele lor… Puteai să te fi dus la pescuit şi cu Napoleon, ori cu Tutankhamon. Treaba ta. Cu cine te-ai dus, te-ai dus.

— Când m-am întors de la pescuit, mi s-a făcut o poftă de-o îngheţată. Au acolo un cofetar formidabil. Formidabil e puţin spus. Face nişte îngheţată! Şi cu ochii o mănânci. Nici la *Nestor*, în Bucureşti, nu găseşti o îngheţată ca asta. M-a dus tăticu de multe ori la *Nestor*… Ca îngheţata din Ciuceni nu e!

— Poate să fi lucrat cofetarul ăsta al tău şi la Curtea regelui Lear. Să-i fie de bine! Ţi s-a făcut poftă de îngheţată. Şi?

— Eu terminasem banii de buzunar, pe care-i aveam de-acasă. Am strigat-o pe bunica, am căutat-o peste tot, s-o rog să-mi dea bani de îngheţată, dar ea, nicăieri. Era plecată după cumpărături. Am văzut bancnotele de 25 de lei pe poliţă şi am luat una cu intenţia ca atunci când mă întorc să-i spun că i-am luat şi să-i aduc restul.

— Şi? Şi ce-a urmat?

— Am mâncat îngheţata şi mă întorceam fluierând spre casă. Nu mă grăbeam deloc, pentru că nu aveam de ce să mă grăbesc. Dacă mi-aduc bine aminte… Da, am intrat şi pe la librărie, să văd dacă au adus ceva noutăţi. N-am cumpărat nimic de la librărie. Deci, am ieşit din librărie şi tot fluierând… Bunica are casa puţin mai la deal de poştă. De la poştă, am văzut, în faţa casei bunicii, zarvă mare. Se strânsese lumea ca la bâlci la poarta bunicii. Copii, femei… Ce mai, ca la bâlci… Se adunaseră ca la urs. Mă şi speriasem. Credeam că cine ştie ce nenorocire a dat peste noi. Când colo, ce să vezi? Bunica o păruia pe vecina aia a ei. A prins-o, când s-a întors de la alimentara, cu banii în sân. Intrase hoaţa în casă şi, dând de bancnote pe poliţă, le-a şterpelit. La noi, acolo, la ţară, nu se încuie uşile. Vecina aia…

— Am înţeles. Îi furase pensia. A dus-o la miliţie?

— Nu. A iertat-o bunica. Se zice de vecina asta că e bolnavă. Există o boală, nu ştiu cum se numeşte. Uneori duce lucrurile pe care le fură înapoi. Uneori!… E bolnavă! D-aia fură. A păruit-o puţin şi i-a dat drumul. Dar să ştii că n-a tras-o de păr, aşa ca s-o doară. Mai mult ca s-o sperie.

— Şi cu cei 25 de lei, care i-ai luat tu, cum a rămas?

— De aici încolo începe încurcătura. Adică, mai corect spus, de aici încolo începe complexul de împrejurări…

— Ce încurcătură?

— Cum am ajuns acasă, vecina aia hoaţă, de frică să nu o ducă la miliţie, a dat de la ea şi cei 25 de lei pe care-i luasem eu. Speriată, a zis că i-a luat ea. Bunica n-a ştiut că eu fusesem pe acasă. Aşa că a susţinut că-i furase ea.

— Şi tu? Tu, Marian ăla cinstitul, care te baţi cu pumnul în piept că eşti aşa şi pe dincolo? Tu ce-ai făcut? Ţi-a pierit graiul? Spune-mi ce-ai făcut?

— Am tăcut din gură.

— Frumos din partea ta. Ce frumos! Excelent de frumos! Marian vine de la îngheţată cu mâinile în buzunar, fluierând… Ce cântec fluierai? Nu cumva: „Chiriac n-are parale, Chiriac Boboc…?“ Adică, femeia dă 25 de lei, pe care i-ai luat tu, şi tu… Tu taci din gură. Extrem de frumos din partea ta!

În clipa aia a dat buzna pe uşă Iliuţă, prietenul meu. Pardon, fostul meu prieten. Poţi să-l mai consideri prieten pe cel care te bagă în nişte încurcături groaznice? Auzi dumneata: afişe pe toţi stâlpii de telegraf! Afişe cu numele meu! M-a făcut şi de ruşine în cartier! Am evitat să mă uit în ochii lui. Stăteam cu privirile agăţate de unul dintre braţele lampadarului… A dat buzna în casă, dar nu singur. Trăgea după el un băiat cam de înălţimea mea, dar cu ochelari de vedere, ceas la mână, pantofi maro, cărare pe stânga, un dinte lipsă şi cravată bej.

— Vi l-am adus pe Sorin. El este băiatul care are bicicletă franţuzească şi care i-a fost furată. Puteţi să staţi de vorbă cu el? A trecut în ziua aia prin clipe de groază… Da' de ce vă uitaţi aşa de urât la mine? Sunteţi supărat? Cine-i băiatul ăsta?

— Îl cheamă Marian, pe acest băiat şi cum îţi poţi închipui că aş putea fi supărat pe tine? Se poate? Tocmai pe tine să fiu supărat, care… Am numărat în gând până la zece, apoi până la o sută. De la o sută am luat-o înapoi, până la zero. Asta numai şi numai pentru a-i arăta lui Iliuţă că sunt calm şi, mai ales, nu sunt supărat pe el.

— De un câine aveţi nevoie? mă întrebă, din senin, Iliuţă.

Am lăsat numărătoarea inversă şi m-am gândit la neprevăzuta întrebare pe care mi-a pus-o Iliuţă. La ora aia eu aveam nevoie de un câine? Era nevoie stringentă de un câine?… Dar poate că nu am auzit bine. Poate că Iliuţă m-a întrebat dacă am nevoie de un elefant. Ca să mă dumiresc, l-am întrebat:

— Să am nevoie de un câine? Pentru ce? Chiar m-ai întrebat dacă am nevoie de un câine? Ce fel de câine, scris cu î din a, ori î din i?

— Aţi auzit bine. V-am întrebat dacă aveţi nevoie de un câine. Ştiţi pentru ce? Pentru roman. Un câine lup dresat. Are un astfel de câine un coleg al meu. Ni-l închiriază cu 10 lei pe zi şi, bineînţeles, mâncare…

Exact un câine lup îmi lipsea din casă. Încolo, nimic. Exagerez! Chiar nimic? Îmi mai lipseau din casă nişte şerpi boa, un crocodil, o cămilă, câteva meduze, un mistreţ, o focă, un cal mare şi poate că şi doi dromaderi. Încolo, nimic. Nu ştiam ce să mai fac cu nervii. Frânghia de pe balcon era ocupată, altfel îi întindeam pe frânghie. Iliuţă traversă camera şi dând cu ochii de mormanul de bancnote încremeni.

— Mamă, ce de bănet! Ce e cu banii ăştia?

— E opera ta. Tu ai lipit afişele alea pe stâlpi?

— Da.

— A citit şi el unul şi a venit să-i dau o mână de ajutor. Spune-mi, Iliuţă, ai de gând să faci un circuit al ţării în zilele de vacanţă care ţi-au mai rămas? Ştii de ce vreau să aflu lucrul ăsta? Vreau să plec înaintea ta, să cosesc toţi stâlpii, ca să nu mai ai tu unde lipi năstruşnicele tale avize. Iliuţă nu-mi dădu nicio atenţie. Îl întrebă pe Marian:

— Ai cui sunt banii ăştia? De unde ai tu atâţia bani? Câţi sunt? Nu am văzut atâta bănet niciodată.

— 39 525 de lei…

Marian se întoarse spre mine şi mă întrebă:

— Vreţi să ascultaţi mai departe povestea cu banii?

— Un moment.

INCREDIBILA DISPARIŢIE A LUI MARIAN

L-am rugat pe Marian şi pe ceilalţi doi musafiri să mă scuze pentru câteva secunde. M-am ridicat de pe fotoliu, am golit ceaşca de cafea, am făcut vreo 62 de paşi prin cameră, am dus de 18 ori degetul arătător la frunte şi, în sfârşit, am trecut în camera cealaltă, de unde am dat un telefon la Uniunea Scriitorilor. Am făcut iar 62 de paşi prin cameră şi am dus de 18 ori degetul arătător la frunte, ca să mă concentrez. Pentru seara aceea fusesem convocat la o şedinţă şi uitasem. Uitasem mai rău decât un uituc de profesie. I-am rugat pe maimarii şi mult maimarii Uniunii să mă învoiască, întrucât aveam în vizită de lucru nişte eroi de roman. Cei cu care am vorbit la telefon, auzind ce vizită importantă am, m-au învoit, dar mi-au pus şi nişte întrebări: Cum sunt eroii, ce-au făcut, de sunt eroi, dacă au nume de eroi, dacă m-am gândit la titlul romanului, câte pagini v-a avea, ce copertă, ce preţ…

În momentul când puneam receptorul în furcă mă şi gândeam cum să procedez, cam cum să încep, domnule, ce să mai ocolesc, mă gândeam cum să scap mai repede de eroii ăştia care îmi invadaseră casa. Deci, chiar în acel moment a venit Iliuţă la mine, şi, cu un aer mai mult decât misterios, s-a ridicat în vârfuri şi mi-a spus în şoaptă:

— Trebuie neapărat să discutăm între patru ochi o problemă. O problemă extrem de importantă. Vă rog să-mi spuneţi: Cine e Marian ăsta? Ce e cu acei 39 525 de lei?

— O să aflăm noi… Iliuţă, ia stai tu puţin. Tu mă întrebi pe mine cine este acest Marian? Eu l-am adus? Tu mi l-ai trimis pe cap, cu apelul tău lipit pe stâlpi şi tot tu mă întrebi cine e?

— Să ştiţi că mie nu-mi place tipul ăsta. Vă cer scuze pentru deranj, dar conştiinţa mă îndeamnă să…

— De ce nu-ţi place? N-are ureche muzicală? Trage cu praştia după porumbei? Dar toate astea n-ai avut când să le constaţi, pentru că…

— Ceea ce am să vă spun eu acum, e şi mai grav. Dacă n-ar avea ureche muzicală n-ar fi prea… Tipu' însă e periculos. Are un caracter… Ştiţi ce a… A vrut să tragă cu urechea la discuţia dumneavoastră de la telefon.

— Ce vorbeşti!

— Pe cuvântul meu. S-a uitat pe gaura cheii, dar l-am pus la respect. Să ştiţi că mie nu-mi inspiră prea multă încredere. Un copil, de vârsta lui, să umble cu atâţia bani la el şi pe deasupra să tragă cu urechea la o discuţie care se poartă în altă cameră! Cum poate să-ţi inspire încredere un astfel de om?

— Iliuţă, sunt nevoit, n-am ce face, trebuie să mă repet: numai tu eşti vinovat de toată povestea asta… În sfârşit, hai să mergem dincolo. Nu e frumos să lăsăm musafirii singuri.

Am revenit în cameră unde Marian şi Sorin stăteau ca două momâi. Dar nu ca nişte momâi oarecare. Stăteau precum mumiile egiptene.

Vinovatul eram eu, că nu făcusem prezentările aşa cum se cuvine.

Pentru că în casă la mine se găseşte întotdeauna o masă rotundă, i-am invitat pe toţi trei în jurul ei şi l-am rugat pe Marian să ia de la început povestea celor 25 de lei furaţi de la bunica lui.

Spre marea mea surprindere, am observat la Marian o schimbare pe care n-am reuşit să o înţeleg prea uşor. Nu mai era Marian cel de acum cinci, ori şase minute. Era altul. Ce m-a făcut să cred asta? Faptul că a început să plângă.

— Ce e cu tine, Mariane? De ce plângi? Te rog încetează. Nu pot să… Nu vreau să am de-a face cu oameni care dau apă la şoareci. Asta pentru că întotdeauna am dezagreat şoarecii şi mai ales melodrama. Din aceste motive nu am văzut nici filmul „Cele două orfeline".

— Eu am venit la dumneavoastră din disperare de cauză… Am venit să-mi daţi o mână de ajutor, să mă salvaţi din încurcătura asta în care am intrat fără să vreau şi dumneavoastră…

— Eu ce? Eu ce, Mariane?! Când ai început să-ţi descarci sufletul, eu am sărit şotronul? L-am ascultat pe Armstrong la trompetă? Ce anume te-a deranjat?

— Cu cine aţi vorbit la telefon? Dacă îmi spuneţi cu cine aţi vorbit mai stau, dacă nu, iau lădiţa cu bani şi plec…

— Ce legătură are telefonul cu cazul nostru?

— Aţi chemat miliţia?… şi Marian îşi şterse lacrimile de pe obraz cu o batistă în carouri, pe care a scos-o din buzunarul de la haină. Am insistat asupra acestui amănunt intenţionat. Îmi plac oamenii care nu ţin batista mototolită într-un buzunar oarecare. Batista în carouri a lui Marian era împăturită frumos şi după folosire tot împăturită frumos a pus-o în buzunarul de batistă al hainei. Vă mulţumesc pentru că mi-aţi permis să fac această divagaţie cu o batistă în carouri.

— Pentru ce să chem miliţia? Este nevoie de intervenţie? Trebuie să facem apel şi la miliţie? Dacă e nevoie, o chem. Am foarte mulţi prieteni ofiţeri şi subofiţeri de miliţie. Prietenii ăştia ai mei oricând ne-ar putea da o mână de ajutor. Vrei să…

— Nu. Nu vreau. Dacă află părinţii mei că…

— Tu n-ai încredere în cuvântul meu? Asta mă face să cred că nu ţi-ai făcut o părere prea frumoasă despre mine. Îţi dau cuvântul meu de onoare că nu am vorbit cu miliţia. Vrei să ştii cu cine am vorbit? Am vorbit cu Uniunea Scriitorilor. Îţi spun, dacă e nevoie, şi de ce a trebuit să vorbesc la telefon cu Uniunea Scriitorilor.

— Vreau ca povestea acestor bani să o cunoaşteţi numai dumneavoastră… Vă spun încă o dată că nu sunt furaţi, nu aveţi de-a face cu un hoţ. Asta vă rog foarte mult şi insist să reţineţi. În băieţii aceştia doi aveţi încredere?

— Pe discreţia lui Iliuţă se poate conta. Îl cunosc de multă vreme. De Sorin ce aş putea să-ţi spun? Astăzi l-am cunoscut şi eu… Aflu că şi

el are un necaz, ca şi tine, şi a venit să mi se destăinuie. I-a furat cineva o bicicletă… Dacă e prieten cu prietenul meu Iliuţă, ar fi inutil să mai discutăm… Iliuţă ştie să-şi aleagă prietenii. Aşa că, dragă Mariane…

Stingherit, Sorin se ridică de pe scaun şi îmi dădu de înţeles că vrea să se retragă. N-am insistat să rămână. Cu toate că o gazdă trebuie să facă lucrul ăsta, mai ales cu un musafir ca Sorin, care chiar de la prima vedere mi-a făcut o impresie foarte frumoasă. L-am rugat, în schimb, să-mi dea numărul de telefon şi i-am promis că în momentul când voi fi mai liber am să-l invit la mine să-mi spună ce are pe suflet.

Iliuţă l-a condus pe Sorin până la poartă, şi-a cerut el vreo jumătate de kil de scuze, că m-a găsit extrem de ocupat şi, nerăbdător să afle amănunte în legătură cu bancnotele care încă mai zăceau pe covor, a urcat până la mine în apartament, într-o viteză care merita cronometrată.

Marian? Marian s-a mai liniştit puţin. Aşa că, după ce ne-am aşezat toţi trei pe locurile noastre, în jurul mesei rotunde, l-am întrebat:

— Aşadar, ai venit de la cofetărie, unde ai mâncat o îngheţată, ai văzut zarvă la poartă, şi?

Iliuţă se uita la Marian ca la un borcan încărcat cu LOZ lN PLIC, iar la bancnotele de pe jos cu acelaşi interes. După ce dădu şi de câteva ori din umeri, mă întrebă despre ce îngheţată este vorba şi de ce discutăm numai de 25 de lei, când jos este o sumă atât de mare. L-am întrerupt pe Marian şi din câteva cuvinte l-am lămurit. Marian a putut continua liniştit:

— Din bancnota aia do 25 de lei, luată de pe poliţă, mai aveam în buzunar 23 de lei… O îngheţată costă 2,50 lei, dar am mai găsit prin buzunar două monezi de 25 de bani. Un buzunar de la haină… Nu asta cu care sunt acum, altă haină. Un buzunar era desfăcut şi două monezi de 25 de bani au căzut în căptuşeală.

— Mă rog. Şi?

— Bunica era foarte nervoasă din cauza poveştii cu vecina aia şi eu n-am îndrăznit să-i spun că am luat cei 25 de lei de pe poliţă. Chiar dacă vroiam să stau de vorbă cu ea, cu bunica, nu puteam. Nu puteam pentru că toţi vecinii erau în jurul ei şi o întrebau ce s-a întâmplat, cum s-a întâmplat. Povesteau şi alţii cum au fost furaţi de această femeie. Era acolo un fel de „Turnul Babel“. Toţi vorbeau, toţi… Puteam să mă bag eu atunci în discuţie? Puteam să-i spun bunicii că eu i-am luat 25 de lei de pe poliţă? De fapt puteam, dar nu ştiu ce anume… N-am îndrăznit să-i spun!

— De ce n-ai îndrăznit?

— O făceam de ruşine. O păruise pe vecina aia… Şi pe urmă mă gândcam că…

— Ce te gândeai?

— Luasem banii fără ştirea ei… Ştiţi, v-am povestit că atunci când eu m-am întors de la pescuit şi mi-a fost poftă de îngheţată ca, bunica, era plecată la alimentara după târguieli.

— Ştiu. Şi te rog, dragă Mariane, să nu te apuci acum să înşiri, să faci inventarul târguielilor pe care le-a făcut bunica.

Iliuţă era numai ochi şi urechi. Dar nu urechi de-astea obişnuite. Nu! Puteai trage cu tunul (dacă aveai tun) lângă el, şi nu auzea. Iliuţă era numai urechi la tot ce povestea Marian. Pe cuvântul meu dacă nu uitase să mai şi clipească. Era atât de atent, atât de concentrat. Stătea nemişcat pe scaun, ca la un film de aventuri. Fac această precizare pentru că există filme de aventuri la care poţi să te duci şi cu orez, pe care poţi să-l alegi de corpuri străine.

— Mi-era teamă ca nu cumva să creadă bunica mea că eu îi luasem cei 25 de lei cu cine ştie ce intenţie… Credeţi că nu s-ar fi putut gândi şi la lucrul ăsta?

— Şi ce a urmat? De ce nu te-ai dus să-i duci cei 25 de lei femeii care i-ia dat în locul tău? Oricine ar fi fost în locul tău proceda aşa. Te duceai la femeia aia, îi spuneai cum s-a întâmplat şi acum nu aveai conştiinţa încărcată. Zău, Mariane, nu ai procedat cinstit. Chiar dacă nu aveai curajul să…

Mi-am lăsat ideea în suspensie pentru că musafirul meu, Marian, a avut o tresărire. Dar nu o tresărire oarecare. O tresărire oarecare trece neobservată şi de un scriitor cu multă experienţă. Marian a tresărit cu nădejde. După această tresărire a zis:

— Dacă îmi dădea prin cap aşa ceva era grozav de bine. Îmi pare rău. Îmi pare foarte rău că nu…

— Şi pe urmă?

— Am pornit din nou spre centrul comunei. Eram într-o situaţie groaznică. Nu ştiam ce să fac cu banii, cu cei 23 de lei care îmi rămăseseră. Parcă aveam în buzunar pietre de moară, nu bani. Am vrut, la un moment dat, să-i arunc.

— Din ce comună e bunica ta? întrebă, nu ştiu de ce, Iliuţă.

— Din comuna Ciuceni.

— Ciuceni? repetă de câteva ori Iliuţă.

Exact în clipa când Iliuţă rosti de câteva ori numele comunei, ne-a întrerupt din discuţie soneria de la intrare. Nici eu şi nici Iliuţă nu ştim să înjurăm, dar în clipa când am auzit soneria, trebuie să recunosc foarte cinstit, că n-am avut chef să cântăm psalmi, nici eu, nici Iliuţă… Întotdeauna mi se întâmplă mie câte o chestie din asta. Când e să aud ceva mai interesant, atunci îi trece unuia prin cap să-şi zică: „Ia să apăs eu pe butonul ăsta“. Nu putea să sune soneria asta ieri, alaltăieri, ori chiar mâine, la aceeaşi oră?

— Iliuţă, te rog du-te tu şi vezi cine e? Nu da drumul la nimeni. Spune că sunt ocupat. Spune ce vrei tu. De pildă, spune că tocmai

săpam o groapă pentru unul care mă deranjează, când îmi e lumea mai dragă. Şi dacă îi e dragă şi lui lumea să mă caute altă dată. N-o primeşti nici pe femeia care cumpără sticle şi borcane goale…

Cu povestea asta uitasem şi să fumez. Luleaua se stinsese, cafeaua o băusem, nervi aveam destul, aşa că ce îmi mai rămânea de făcut? Să deschid fereastra, ceea ce pentru mine era foarte uşor. Şi fiind foarte uşor, m-am dus să deschid fereastra. Am făcut asta pentru Iliuţă. El era la fel ca mine de curios şi nu voiam să-şi continuie Marian povestea în lipsa mea. După câteva secunde a intrat Iliuţă cu un aer mai mult misterios decât mirat. Mi-a spus, din prag, ca un majordom:

— Vă caută un tovarăș maior de miliţie. Vrea să stea neapărat de vorbă cu dumneavoastră. Am încercat eu să… n-a mers. A ştiut că sunteţi acasă şi ca atare… Vă aşteaptă!

I-am rugat pe băieţi să mă ierte şi m-am dus în hol. Era un tovarăş maior de la Circulaţie. Se deranjase personal cu o invitaţie. Şi nu o invitaţie oarecare. Mi s-a înmânat o invitaţie oficială semnată de şeful suprem al circulaţiei. Mă ruga cu insistenţă să particip, să fac parte din juriul unui concurs de la Palatul Pionierilor, în legătură cu circulaţia. L-am asigurat că voi răspunde cu plăcere invitaţiei şi după ce ne-am luat rămas bun am intrat în birou, unde îi lăsasem pe Iliuţă şi Marian.

Dacă în minutul acela nu stăteam bine cu inima, dacă mai înainte nu luam calmantul pe care l-am luat, astăzi nu mai eram printre voi. Mă număram printre cei despre care se vorbeşte frumos. Ştiţi de ce? În biroul meu nu mai era nimeni. Am controlat toată casa. Nici Iliuţă, nici Marian. Dar cam ce poţi să faci în astfel de situaţii disperate? Să cânţi la pian? Să numeri boabele de cafea neprăjită? Am strigat după ei, dar cum mi-au răspuns sobele de teracotă, aşa mi-au răspuns şi ei. Bancnotele… de bancnote nu se atinsese nimeni. Erau tot acolo, în mijlocul casei. Ba era să-mi scrântesc şi piciorul. M-am împiedicat de lădiţa aia. N-am fost pus în viaţa mea într-o astfel de situaţie. Eu am văzut toate filmele (dacă nu toate, majoritatea) lui Hitchcock. Ei bine, nici în filmele lui nu am văzut aşa ceva. Laşi nişte oameni în cameră, îi laşi puţin timp singuri şi când te întorci… când te întorci, să nu mai găseşti pe nimeni! Cartea „Misterele Parisului“ am citiit-o de mult. Dar după câte îmi amintesc, am impresia că nici acolo nu dispăreau oameni chiar aşa de misterios cum au dispărut, de la mine, din birou, Iliuţă şi Marian. Nu ştiam ce să fac. Să dau telefon la miliţie? Îmi era teamă să nu care cumva să creadă că fac glume.

Îmi şi imaginam convorbirea telefonică cu ofiţerul de la Evenimente:

— Alo, ce-aţi spus… că…

— Am spus că au dispărut Iliuţă şi Marian!

— În ce împrejurări?

— Misterioase.

— Adică?

— Păi, i-am lăsat în casă şi…

Apoi, cu siguranţă că aş fi fost întrebat dacă întâmplător consum mult alcool şi asta pe bună, nu pe bună, ci pe foarte bună dreptate.

Cum să dispară doi copii cât ai bate din palme?

Când inima a început să-mi bată şi mai puternic, adică mai puternic şi mai dezorganizat, am văzut (de data aceasta, nu ca într-un film de mistere, ci ca într-unul de groază;, am văzut două mâini pe pervazul ferestrei, apoi părul răvăşit al lui Iliuţă şi, în sfârşit, l-am văzut pe Iliuţă în mărime naturală. A escaladat fereastra şi, gâfâind, mai mult sau mai puţin decât soldatul de la Maraton, mi-a spus:

— Mi-a scăpat. Era cât pe-aici să pun mâna pe el şi mi-a scăpat. S-a urcat din mers în autobuzul 106.

— Dar ce s-a întâmplat? Cine s-a urcat din mers în autobuzul 106? Marian? Are şi obiceiul acesta urât de a se urca în autobuz din mers? Ce i s-a năzărit? L-a apucat strechea?

— În momentul când v-am spus că vă caută un tovarăş maior de la miliţie, s-a ridicat de pe scaun, a luat o bancnotă de 50 de lei şi, disperat, a sărit pe fereastră. Dacă dumneavoastră eraţi american şi stăteaţi la New York, într-un zgârie-nori, era groaznic pentru Marian. Dacă se arunca pe fereastră, cum a făcut acum, şi apartamentul era pe la etajul 139, ori 204? Vă închipuiţi ce fericire era pe capul lui Marian… Ştiţi cum s-a aruncat pe fereastră? A făcut un plonjon… Era să pun mâna pe el, dar mi-a scăpat.

— De ce a fugit?

— De unde să ştiu eu? O fi crezut că aţi chemat miliţia pentru el. V-am spus eu că băiatul ăsta nu-mi inspiră încredere. Cum am văzut lădiţa asta şi mai ales bancnotele, mi-am zis în sinea mea: „Iliuţă, fii cu ochii în patru!“ Dacă aţi şti cât regret că n-am fost cu ochii în patru… Nu trebuia să-mi scape… Eu mă duc să aduc un câine din ăla poliţist…

— A luat o bancnotă de 50 de lei?

— Da… Mă duc după câine.

— Ai puţină răbdare. Hai mai întâi să numărăm banii…

ILIUŢĂ, TREBUIE SĂ PORNIM LA DRUM!

Eu la viaţa mea am citit extrem de multă literatură poliţistă, ori, cum i se mai spune, literatură de aventuri. Ei bine, nu am întâlnit în nicio astfel de carte o întâmplare asemănătoare cu cea de faţă. Un copil îţi bate la uşă, îţi răstoarnă pe covor un porcoi de bani şi, la un moment dat, îţi dispare din casă. Dacă aş fi întâlnit măoar într-o poveste umoristică o astfel de situaţie, acum aş fi ştiut cum să mă orientez, ce să fac, dar aşa? Ştiţi ce am făcut? Am numărat, împreună cu Iliuţă, banii care acum nu mai aveau stăpân, i-am numărat de vreo

trei ori. Am făcut şi un monetar. Adică am făcut o listă: câte bancnote de 100, câte, de 50 şi câte, de 25. După ce am terminat această operaţiune, i-am pus într-o casetă, am sigilat-o cu ceară roşie şi, disperat de cele petrecute, l-am întrebat pe Iliuţă:

— Şi-acum ce facem? Ce facem cu aceşti 39 475 de lei? Acum vreau să te văd, Iliuţă! Vreau să spun că vei fi solidar cu mine până la capăt. Solidar în ceea ce priveşte greutăţile prin care vom trece, până se va lămuri acest caz… Dar, după câte te cunosc, ma întorc şi zic: Nu e Iliuţă în stare să lase un om în încurcătură… Ce facem, dragul meu Iliuţă?

Iliuţă s-a scărpinat în cap, ca un om pus în încurcătură, s-a uitat îndelung, de ce nu ştiu, la panoplia mea cu arme de vânătoare, s-a uitat la cartuşieră, la mistreţul împăiat şi abia după ce a dat o raită cu privirile şi pe sub sprâncenele mele, a zis:

— Trebuie să punem mâna pe Marian. Punctul de plecare acesta trebuie să fie. Din pământ, din iarbă verde, trebuie să-l scoatem pe Marian. E mai solid decât mine, dar dacă pun mâna pe el… Ştiţi că nu sunt bătăuş, dar ăstuia îi cadorisesc din toată inima câteva ghioante… Deci, asta e părerea mea: să punem gheara pe el.

— Cum? Cum dăm de el? Cumpărăm cu banii care ni i-a lăsat o diligenţă, ori un Trabant şi pornim în căutarea lui? Dar unde să-l căutăm? Încotro, mai întâi?

— Nu v-a spus unde stă?

— Mi-a spus, dar poţi să mă tai că nu-mi aduc aminte. Îmi frământ creierii de-o jumătate de oră şi nimic… Îmi vin în minte culoarea calului lui Amza Pelea, strada şi numărul unde stă Brigitte Bardot… Îmi umblă prin cap adresele lui Răducanu, Lupescu, Neagu… Ba chiar şi a lui Dinu, care nu mă interesează, pentru că joacă la „Dinamo“. Mi-am adus aminte şi de numele de familie a lui Dumitrache… Trebuie să folosesc neapărat Glutacid… Ai reţinut tu cumva numele de familie?

— Nu.

— Iliuţă, dragul meu, suntem nişte oameni pierduţi. Şi după ce că suntem pierduţi, nu avem nici busolă… În faţa noastră se deschid nişte perspective sumbre… Dacă nu îl găsim cât mai urgent posibil pe acest „El Fugitivo“, s-ar putea întâmpla să avem de-a face şi cu miliţia… Eu mi-am format o părere bună despre acest Marian. De ce râzi? Pe cuvânt că mi-am format o părere bună. Dar dacă, să zicem că, prin absurd, mi-am făcut o părere greşită şi… dacă el, totuşi, a furat aceste bancnote şi, ca să scape de ei, i-a adus aici, şi…

— Eu zic să aducem câinele ăla poliţist, poate ne dă o mână de ajutor.

— În primul rând, câinele nu ne poate da o mână de ajutor, pentru că are labe.

— Să ne ajute. Să meargă după urme.

— Dar spui că a luat autobuzul din mers… Cum să-i mai miroasă urma?

— Aveţi dreptate… Hai să chemăm miliţia.

— Dar i-am promis lui Marian că…

— Aşa e… Să ne descurcăm cu propriile noastre forţe. Eu vă stau la dispoziţie cu toată priceperea de care dispun. Dumneavoastră îmi spuneţi ce să execut şi eu… Sunteţi de acord?

— Sunt, dar cum? Nu avem niciun fir de care să apucăm. Pe mine mă frământă un gând încâlcit. De ce a luat Marian doar 50 de lei? De ce nu i-a luat pe toţi? De ce n-a înfipt mina în mai multe bancnote?

— Era grăbit. Disperat.

— Iliuţă, te rog să taci! Linişte! Mi-a venit o idee!! O idee pe care n-aş vinde-o nici cu dolari canadieni. Taci! Te implor… Să nu mă întrerupi… Asta e! Dacă era grăbit, disperat, cum zici tu, nu lua nimic. Fugea, sărea pe fereastră. Eu pun mâna în foc că băiatul ăsta e cinstit. Iliuţă, nu strâmba din nas, nu zâmbi aşa, colorat! Am dreptate. Faptul că a luat numai 50 de lei e un indiciu pentru mine. Un indiciu că Marian nu este o lichea… Dragă Iliuţă, te rog să mă ierţi. Sunt foarte înfierbântat, de aceea te rog să mă ierţi că folosesc nişte cuvinte dure, cum e, de pildă, lichea, ori mai ştiu eu care.

Dacă Marian înfigea, înainte de a fugi, mâna în bancnote şi lua aşa… o sumă la întâmplare, se schimba situaţia. La ora asta aveam, vizavi de el, o părere extrem de josnică. Faptul că a luat numai 50 de lei e o dovadă că…

— Ce dovadă? A luat 50 de lei pentru că atât… N-a avut timp să aleagă ori să numere.

— Iliuţă, ai dreptate, aşa e cum zici tu, nu a avut timp să mai aleagă, ori să numere. Şi dacă e aşa, logica te trimite, vrând-nevrând, la considerentul că… Iliuţă, hai să reconstituim scena. Treci tu pe scaunul… Aici a stat Marian, nu? Aşază-te aici. Deci, tu eşti Marian… Tu ai stat aici, nu? Eu sunt Iliuţă, adică tu, iar eu sunt în hol, discut cu maiorul de la miliţie… Iliuţă, joci rolul lui Marian. Când bat din palme, fugi… Una… două… trei!… Vezi, vezi Iliuţă, că mai uşor ţi-ar fi fost să iei o mână de bancnote, decât una singură? El a luat o singură bancnotă premeditat. Aceşti 50 de lei i-a luat cu un scop precis… Hai să facem un efort…

— Ce efort?

— De gândire, de memorie… Îmi dai voie să-mi aprind o pipă?

— Credeţi că ajută?

— Nu ştiu dacă ajută, ori nu ajută, dar simt nevoia să pufăi. Dacă aş fi rudă ori prieten cu Arthur Conan Doyle, şi, bineînţeles, dacă el ar mai trăi, i-aş da un telefon, ori o telegramă să mi-l trimită pentru câteva ore pe Sherlock Holmes. Sherlock ăsta în câteva ore… Ce în câteva ore? În câteva minute ne-ar şi trimite pe urmele lui Marian. Ne-

având la îndemână un detectiv de profesie, să ne descurcăm, Iliuţă dragă, cu surse locale…

Îndesând tutun în pipă şi privind undeva, aiurea… nu, nu-i adevărat, daţi-mi voie să mă contrazic, nu priveam undeva, aiurea, îndesam tutun în pipă şi mă uitam foarte atent la soba de teracotă din birou. Nu ştiu de ce în acele momente mi se părea că soba mea de teracotă din birou seamănă cu responsabilul unei alimentare de pe calea Griviţei. Mă şi întrebam: ce caută responsabilul alimentarei din Calea Griviţei la mine? Şi dacă, totuşi, a venit, de ce nu-i ofer un scaun? Povestea asta cu Marian, povestea asta împuţită, (rog ca această expresie să nu fie tipărită) m-a adus într-o stare… Să confuzi o sobă cu un responsabil de alimentară? Mi-am alungat aceste gânduri confuze şi l-am întrebat pe Iliuţă:

— Mi s-a părut mic sau chiar l-am întrebat pe Marian din ce comună e bunica lui?

— L-am întrebat. Sigur că l-am întrebat, mi-a răspuns Iliuţă, fără să se gândească prea mult şi mai ales fără pipă.

— Ţi-aduci aminte numele comunei?

— Staţi puţin să mă concentrez… Mi-aduc aminte că l-am întrebat de vreo două ori de această comună. Păi… Nu, nu e Păi… Staţi să o iau pe litere… Cu A nu este; B… Nici cu B… Am greşit. Ciu… ceni…

— Exact! Ciuceni! Bravo, Iliuţă! Eşti formidabil! Iliuţă, ai din partea mea nu 25 de puncte, ci 325 şi o porţie dublă de dulceaţă de nuci. Aducându-ţi aminte de numele acestei comune, ai făcut o treabă excelentă. Încă o dată mi-ai dovedit că eu ştiu să-mi aleg prietenii. Eşti formidabil!

— Formidabil? De ce?

— Avem un amănunt ce ne va fi de mare folos. Iliuţă, tu ştii că eu mă feresc de didacticism, cum se fereşte, ştii tu cine, de tămâie… Vreau să te întreb, totuşi, ceva… Chiar dacă mă acuzi de didacticism, eu n-am încotro şi te întreb: Tu, Iliuţă dragă, în vacanţa asta, ai mai pus mâna pe carte? Începp şcolile şi ar trebui să…

— Nu vă faceţi probleme în chestiunea asta.

— Tăticul tău e acasă?

— Da. De ce?

— Roagă-l să vină până la mine… Tu eşti amator de o excursie?

— Ce excursie?

— O excursie în comuna Ciuceni…

Când a auzit de intenţia mea Iliuţă a tras un chiot de bucurie şi dacă avea o melodie preferată scria la Căsuţa poştală, 111, chiar în clipa aceea. O cerea pentru ca să o asculte în drum spre Ciuceni.

— Ar fi colosal. Cu maşina dumneavoastră?

— Da.

Pe Iliuţă am susţinut să-l iau cu mine numai şi numai pentru faptul

că voiam, fără să ştie el, să-l fac eroul acestui roman. Roman care s-a născut numai datorită lui. Am vorbit cu părinţii lui, au acceptat şi, a doua zi, chiar înainte de răsăritul soarelui, ieşeam din Bucureşti. Iliuţă mi-a spus că n-a dormit toată noaptea, n-a închis un ochi.

Eu am dormit, dar am avut un somn foarte agitat. Şi visele… Am avut nişte vise!… Cred că nici Dobrin, când a fost ţinut pe tuşe, în Mexic, nu visase mai urât decât mine. Am avut coşmaruri, nu vise.

— Tu ce-ai visat, Iliuţă?

— Păi când era să visez, dacă n-am închis ochii!

— Şi nu ţi-e somn?

— Deloc.

Conduceam foarte prudent, din când în când mai aruncam câte o privire spre Iliuţă. Vroiam să văd cum îi stă în postură de erou de roman.

— Şi ce facem în Ciuceni? mă întrebă el cu jumătate de voce. Cealaltă jumătate nu o folosea, pentru a nu-mi distrage atenţia de la condus.

— Facem pe detectivii particulari.

— Dumneavoastră vă convine, că aveţi şi pipă.

— Iliuţă, află că de această dată nu ai ghicit. Astăzi nu mă vei vedea cu pipă. N-am luat-o cu mine, chiar din aceste motive. Cum adică, un detectiv cu pipă şi altul fără pipă? Am lăsat-o acasă. Toţi detectivii din lumea asta au pipă… Odată, la un congres al scriitorilor de romane poliţiste, l-am întrebat pe preşedintele lor de ce trebuie să fumeze din pipă toţi detectivii? Ştii ce mi-a răspuns preşedintele? Că nu toţi detectivii fumează din pipă. O parte din ei o ţin între dinţi numai aşa, ca material de pavoazare… Deci, noi vom fi doi detectivi travestiţi! Adică, fără pipe…

Aproape de Sălcuţa, maşina ne-a făcut de râs. A început să tuşească. N-avea tuse tabacică. Adică nu s-a molipsit de la mine. Nici tuse măgărească. Maşinile au şi ele o tuse a lor. Deci a început să tuşească şi n-a vrut să mai meargă. S-au înfundat jiglerele de la carburator. De fapt, pana asta a fost folositoare pentru Iliuţă. De mult voia el să vadă un carburator făcut bucăţi. Acum a avut ocazia. A învăţat cum se demontează un carburator şi, în afară de asta, ne-am mai dezmorţit şi noi. După ce am pus maşina la punct, am întins o pătură pe iarbă şi am luat o gustare. O gustare luată la iarbă verde face cât 17, dacă nu chiar mai multe gustări luate la masă, elegant. Am mâncat amândoi cu o poftă…

— Cu ce să începem? m-a întrebat Iliuţă, după ce ne-am întins iar la drum.

— Dragă Iliuţă, eu pun mare bază pe un amănunt. Acel amănunt pe care aseară l-am discutat şi răsdiscutat. Accept să fiu acuzat de încăpăţânare, dar la ideea asta a mea nu renunţ.

— Care amănunt? La care idee nu renunţaţi?

— Bancnota de 50 de lei…

— Pe cuvântul meu dacă înţeleg.

— Cât era ceasul aseară, când a dispărut Marian? Când a sărit pe fereastră? Adu-ţi aminte cam la ce oră s-a petrecut această scenă. Te rog, concentrează-te!

— Vreo şase şi ceva. Nu era trecut prea mult de şase, adică de 18. Să fi tot fost 18 şi vreo 20 de minute. La 17 şi 45 de minute am fost cu Sorin la ceasul de la Leonida, la 17 şi 55' am ajuns la dumneavoastră acasă… Mai mult de 30 de minute nu au trecut până la venirea maiorului de miliţie.

— Poşta până la cât este deschisă?

— Până la 8. Până la ora 20… Dar ce legătură are poşta cu…

— Deci, Marian a avut timp să se ducă la poştă.

— La poştă, Marian? Pentru ce?

— Aseară, când l-am întrebat pe Marian de ce nu i-a dat 25 de lei femeii care a plătit în locul lui, a avut o tresărire… Vezi că e în dreapta un indicator, câți kilometri mai sunt până la Ciuceni?

— Trei… Ştiu că femeia aia care a vrut să-i fure banii a dat 25 de lei de la ea numai ca să nu ajungă pe la miliţie. Ce tresărire a avut Marian? Nu am băgat de seamă, nu-mi aduc aminte să…

— A regretat că nu i-a trecut prin cap să o despăgubească… Aseară, asta pot să pun rămăşag, Marian a luat cei 50 de lei cu intenţia să-i trimită 25 de lei acelei femei. În mai puţin de o jumătate de oră vom fi la Ciuceni. Ne vom duce la poştă şi…

— Cum spuneţi? A luat o bancnotă de 50 de lei ca să trimită 25 de lei la Ciuceni? Uite, eu asta chiar dacă mă picaţi cu ceară roşie şi tot nu cred.

— Iliuţă, nu ţin neapărat să te conving de lucrul ăsta, dar eu, dacă aş fi băutor de bere, aş pune rămăşag cu oricine pe 10 butoaie, că Marian…

— Nici eu nu sunt băutor de bere, însă pe nişte gumă de mestecat m-aş prinde…

Am intrat în comună, dar n-am stopat la poştă, ci i-am dat drumul mai departe. Aşadar, doi detectivi particulari, fără pipe, costume cadrilate, şi mai ales fără şepci cu carouri şi pistoale de orice calibru, intrară nu pe vreo uliţă dosnică, ascunsă, ci chiar pe şoseaua principală, în comuna Ciuceni. Era o zi senină, cu soare de zile mari, la radio cânta Margareta Pâslaru, iar noi doi, Iliuţă şi cu mine, intram de bunăvoie şi nesiliţi de nimeni într-o aventură…

— Unde mergem? Am trecut de poştă. Ziceaţi că trebuie să mergem la poştă, să ne interesăm dacă a trimis aseară Marian de la Bucureşti cei 25 de lei? De ce nu aţi oprit la poştă? V-a mai venit o idee?

Zicând acestea, Iliuţă opri aparatul de radio şi astfel, cu mult,

foarte mult regret din partea noastră, a mea şi a lui Iliuţă, ne-am despărţit de Margareta Pâslaru, care cânta „*Iubirea e absurdă*“, melodie cerută de un grup de fotografi profesionişti din Staţiunea de odihnă şi tratament Călimăneşti.

— Te duc să-ţi fac cinste cu o îngheţată. După spusele lui Marian, e aici un cofetar foarte priceput.

Am tras maşina la umbra unui copac, am încuiat portiera şi cu nişte aere de cei mai autentici turişti, am început să ne plimbăm prin părculeţul din stânga cofetăriei. Dacă se uita cineva cu lupa la noi, nu putea să-şi dea seama că în hainele în care ne găsim se ascund doi temuţi detectivi particulari, fără pipe, ori arme albe la ei. Pardon, eu aveam legat de lănţişorul cu cheile maşinii şi un cleşte de tăiat unghii. În această prefăcută plimbare, cei doi detectivi fără pipe nu au schimbat absolut niciun cuvânt. S-au uitat cu fals interes la natura din jur… la edificiile mai impunătoare… Pentru ei natura dimprejur şi edificiile mai impunătoare nu existau. Un singur ţel aveau ei, să nu observe cineva că sunt detectivi. După vreo 13 minute de plimbare de agrement, cei doi detectivi particulari, adică Iliuţă şi eu, ne-am ales o masă mai retrasă din grădiniţa cofetăriei, am comandat două îngheţate şi, bineînţeles, după o aşteptare de vreo zece minute a venit şi îngheţata. În acest răstimp, eu am dat o raită prin cofetărie. M-am făcut că mă uit prin bufetul frigider, dar cu coada ochiului urmăream altceva – şi nu e prea greu de ghicit ce anume urmăream. Voiam să văd cum arată la faţă un cofetar care, după spusele lui Marian, nu are pereche în lumea asta. Nu am dat cu ochii de el. M-am reîntors la masă şi, într-adevăr, era o îngheţată grozavă. Şi Iliuţă mi-a mărturisit că n-a mâncat de mult aşa ceva. Dar vai, noi am venit la Ciuceni să-i facem complimente cofetarului? Nu. Am venit cu alt scop. Aşadar, am plecat, m-am apropiat de urechea lui Iliuţă şi i-am spus:

— Şi acum, Iliuţă, să ne împărţim sarcinile. Din clipa asta, detectivul Iliuţă Chealdă intră în acţiune. Iliuţă, să nu avem vorbe: din acest moment eşti detectiv. Ne-am înţeles, da?

— Cum să nu!

— Eu mă duc la poştă şi mă interesez dacă au sosit cei 25 de lei şi pe ce adresă.

— Şi eu? Eu ce trebuie să fac? Vă rog, daţi-mi nişte indicaţii ceva… Aşa, în mare, e greu…

— Tu te vei ocupa de această cofetărie.

— Cum să mă ocup de ea? Pe cuvântul meu că nu înţeleg. Îmi spuneţi: „Te vei ocupa de această cofetărie”, dar cum să mă ocup? Să număr clienţii? Să o măsor şi să vă spun câtă lăţime şi câtă lungime are? În ce fel să mă ocup de ea?

— Iliuţă, fii calm! De ce te-ai enervat? În meseria de detectiv se cere multă pondere, mult calm. Nervii trebuie împachetaţi frumos şi

lăsaţi undeva, într-un loc sigur. A te ocupa de această cofetărie înseamnă a fi atent la tot ce se petrece pe aici. De pildă: după ce plec eu, tu mai stai ce mai stai, apoi… vezi grupul acela de copii? Sunt o mulţime de copii de seama ta, împrieteneşte-te cu ei. Le spui că eşti văr cu Marian, că ai venit şi tu să-ţi petreci o parte din vacanţă aici… Interesează-te cum s-a distrat Marian, când şi cum a plecat. De ce a plecat mai devreme… Şi n-ar fi rău dacă te-ai ocupa puţin şi de responsabilul acestei cofetării…

— Să-l întreb dacă i-au dispărut ceva bani? Credeţi că Marian a dat lovitura la…. Chiar de bandit, de spărgător, acest Marian n-avea mutră. V-aţi schimbat cumva, între timp, părerea în legătură cu el?

— Iliuţă, tu mă cunoşti pe mine de azi, de ieri? Chiar aşa, măi băiatule? Să-mi schimb eu părerile atât de uşor? Dar, deocamdată, să lăsăm astea. Caută să afli ce evenimente mai deosebite s-au petrecut în ultima vreme pe aici.

— Am înţeles.

— Aici avem statul major… Dacă mai ai poftă de îngheţată, poţi să mai serveşti…

I-am lăsat nişte bani lui Iliuţă, ca să plătească îngheţata şi eu am pornit spre poştă. Mă obseda cumplit întrebarea. Mă obseda amarnic această întrebare, dar nu pot să explic ce s-a petrecut cu mine atunci pentru că, la un moment dat, m-am trezit fredonând o melodie dintr-un film american, pe care nu-l văzusem. L-am intuit eu oare bine pe Marian, ori nu? A trimis el aseară, telegrafic, spre această comună, suma de 25 de lei?

ILIUŢĂ ARE STOFĂ DE MARE DETECTIV

Am ieşit din clădirea poştei, extrem de abătut. N-aveam poftă să fredonez nici măcar melodia mea preferată: „*Trecea fanfara militară*”. Şi doar ştiţi bine că eu nu mă despart de ea nici când stau la coadă la banane. Stau la coadă şi cânt. Acum, însă, nimic! Mi-am îndreptat paşii grăbit spre statul nostru major, gândindu-mă cum să motivez faţă de Iliuţă eşecul meu. Am avut un eşec. Ce eşec am avut, un supereşec! Dacă mă apuca şi o durere de măsele, ori tuşea aia tabacică, nu-mi mai trebuia nimic în viaţă. Ba poate că m-ar mai fi putut ajuta cu ceva o migrenă şi o pereche de pantofi cu două numere mai mici. Înfăşuram şi desfăşuram pe degetul arătător lănţuşul de care erau legate cheile de la maşină, şi arma albă, adică cleştele de tăiat unghii. Vă aduceţi aminte cât de curat era cerul înainte de a intra în clădirea poştei? Nimic nu se zărea pe el. Ei bine, acum cerul era pătat parcă cu cerneală. Se zbenguiau în neştire o sumedenie de ciori care, dumnezeu ştie unde au stat ascunse până la ieşirea mea din această instituţie.

Prin dreptul chioşcului de reviste şi ziare, care era închis, m-a oprit un bătrânel.

— Domnule, mi-a zis el, vrei să-mi dai şi mie un foc, s-aprind

„mărăşeasca“ asta?

Bătrânelul era extrem de simpatic la înfăţişare. Cu toate că în gură nu avea nici măcar urmă de dinte, ori alt instrument de mestecat, avea chef de vorbă. Dar vorbele lui, ce, parcă erau vorbe? Curate şuierături. Trebuia să ciuleşti bine urechile, dacă ţineai neapărat să înţelegi ce vrea să spună. Era tuns nemţeşte. Aducea, pe undeva, cu figura lui Michel Simon, doar că era îmbrăcat în nişte haine albastre, semn că omul lucrase la C.F.R. şi acum, pensionar fiind, îşi consuma timpul fumând „mărăşeşti“ şi plimbându-se pe uliţa comunei doar, doar o mai întâlni pe cineva cu care să schimbe o vorbă. După ce şi-a aprins ţigara, m-a întrebat:

— Cu ce treburi pe la noi, dacă nu vă este cu supărare? Că nu eşti de prin partea locului.

— Nu, nu sunt.

— Atunci ce cauţi pe-aici?

— Nu caut nimic.

— Atunci?

— Ce atunci, moşule?

— Ce cauţi aici, că…

— Nu caut nimic. Aştept metroul.

Bătrânul se uită la mine ca la un cozonac fără stafide şi, în momentul când să deschidă gura, l-am întrebat:

— De ce nu te duci la un dentist?

— Dar ce, nu sunt programat? De şase luni trebuia să…

— Şi v-a murit dentistul?

— Nu are ghips. De şase luni aşteptăm să sosească.

— Aici se fac dinţi din ghips?

— Cu ghipsul dentar se ia măsura… Dar ce ziceai că aştepţi?

— Nu aştept nimic.

— Dar parcă pomeniseşi ceva de un metrou.

— Eu? Ţi s-a părut, moşule. Bună ziua!

— Ia mai stai puţin!

— De ce să mai stau?

— Să mai stai de vorbă cu mine.

— Despre ce?

— Păi, despre metrou’ ăla…

Fostul ceferist se propti în baston. Era cât pe-aici să nu observ că bătrânul, fost ceferist, despre care v-am tot trăncănit până acum… era să nu bag de seamă că are un baston şi fără să-şi ia privirile din ochii mei continuă să mă interogheze, ţinându-şi fără şovăire ţigara în gură:

— Eşti cu maşina aia? şi făcu o mişcare cu capul spre locul unde se vedea maşina mea.

— Da, i-am răspuns eu, oarecum mirat. De ce mirat? Nu ştiu, zău, dacă ştiu. Dar vă jur că am spus acel da, oarecum mirat.

— Ai ceva rude p-aici? Ştii de ce te întreb dacă ai rude? Nu ştii. Îţi spun eu. Dacă ai rude, aici, ai si motiv să ne vizitezi comuna. Persoană oficială nu eşti, pentru că dacă ai fi, ai fi însoţit de şeful de post, ori chiar de Petre al Duinii – primarul; dacă ai fi persoană oficială, pe linie de învăţământ, te-ar întovărăşi directorul scolii, ori cel al căminului. Ai rude aici?

— Nu. De ce să te mint, nu prea am rude în comuna asta şi îţi spun sincer că îmi cam pare rău. Vrei să afli cine sunt eu şi ce caut aici? Îţi spun: mă documentez.

Din întâmplare, vă jur că, din întâmplare, mi-am rotit din nou privirile pe cer şi asta mi-e crucea că nu mint: de pe cer dispăruseră „petele de cerneală". Cerul era cu mult mai curat decât o lacrimă. Sumedenia de ciori dispăruse, naiba ştie unde. Aşadar, cerul era din nou senin, dar eu eram posomorât. Moşul de lângă mine, ştirb, din cauza crizei de ghips dentar… mă indispunea, iar eu pe deasupra nu aveam nici luleaua la mine. Trăgând o linie sub cele inserate ce-mi mai rămânea de făcut? Ce altceva mai bun decât să-mi aprind o ţigară „Snagov"? Eu mi-am aprins ţigara, iar bătrânelul, nepierzându-mă din ochi, zise tot șuierând vorbele:

— Aha! Eşti, care va să zică, scriitor! Frumos! Mă bucur că ai venit să te documentezi la noi în comună – şi se uită foarte lung la pantofii mei cu talpă de talpă, după care se uită mai mult la dreptul, care nu era mai lustruit decât celălalt. De ce a rămas cu privirile mai mult la pantoful meu, din piciorul drept, nu se va şti niciodată. Toate cercetările s-ar face în zadar, dacă s-ar face.

— Dumneata eşti din comuna asta?

Această întrebare mi-a scăpat din gură odată cu fumul de la ţigara pe care abia o aprinsesem. Dar nu asta este important. Important este faptul că în clipa când i-am pus întrebarea bătrânului, mi-a străfulgerat prin minte o idee mai valoroasă decât o vioară Stradivarius. Această idee, prinzând viaţă, mă salva de la un eventual compromis faţă de Iliuţă. Mi-a venit ideea să smulg de la acest bătrânel informaţii în legătură cu cazul Marian.

— Get-beget. Dar de ce? De ce mă întrebi?

Faptul că insistă să-i explic de ce îl întreb, m-a făcut să cred că acea comparaţie a ideii mele cu o vioară Stradivarius am făcut-o cu voce tare, ori a intuit-o: una din două. Ca să împrăştii atmosfera cu perspective de încărcare, am început să fluier melodia „*Trecea fanfara militară*". Într-o pauză l-am rugat să traverseze cu mine şoseaua. Peste drum era un părculeţ cu nişte bănci. Ne-am aşezat pe o bancă şi bătrânelul insistă:

— De ce m-ai întrebat dacă sunt de aici?

— Mă interesează o persoană din comuna asta. Şi l-am privit drept în ochi, pentru a-mi da seama cum reacţionează.

— Ce persoană?

— O femeie…

— Vrei să te însori cu o femeie de la noi? Ia spune drept pe cine ai pus ochii. Spune-mi mie şi… Cum o cheamă? A cui e? Eu toată comuna o cunosc. Pe toţi îi ştiu…

— Sunt însurat.

Vouă, până acum, nu v-am spus nimic despre familia mea. Am şi eu o familie, ca tot omul. N-am adus vorba de ai mei pentru că ei, acum, sunt în vacanţă, la bunici. Şi Dan al meu are nişte bunici! Deci, nu aveţi de ce să fiţi supăraţi pe mine. Bătrânului a trebuit să-i povestesc despre familia mea, pentru că altfel cine ştie ce îşi închipuia.

— Atunci de ce te interesează femeia asta? Care femeie?

— O femeie care stă pe-aici, pe lângă poştă…

— O femeie care stă pe-aici, pe lângă poştă?! Păi pe-aici, pe lângă poştă, stau o sumedenie de femei. Altceva ce mai ştii despre ea? E frumoasă? E urâtă? Ştie să cânte?… Cum o cheamă?

— Nu ştiu. Dacă aş şti cum o cheamă… Vreau să aflu de la dumneata… E o femeie bolnavă de… fură!…

— Aa… Stanca lui Petroman… Colo stă. Vezi cişmeaua de lângă gardu' ăla de fier? E vopsit verde. Îl vezi?

— Da.

— Acolo stă o bătrână. Stinghe o cheamă şi are un băiat la Bucureşti şi alături stă Stana lui Petroman.

— Bătrâna Stinghe e văduvă?

— Aşa. Are şi un nepot. Unu, Marian, care îşi face vacanţa aici. A fost şi anu ăsta…

Dacă dădeam ideea pe o vioară, mai aflam eu acum că pe femeia din cazul Marian o cheamă Stanca lui Petroman şi că Marian şi-a făcut vacanţa, o parte din vacanţă, acolo, la gardu' ăla verde, unde stă bunica lui? Aflam pe naiba. M-am ridicat de pe bancă şi a trebuit să-mi iau rămas bun de la bătrân, pentru că Iliuţă îmi făcea semne disperate de pe partea cealaltă a şoselei.

L-am lăsat pe bătrân, uitându-se bănuitor după mine şi eu, după ce m-am uitat în susul şi în josul şoselei, am traversat. Întotdeauna fac lucrul ăsta. Nu pentru a evita un eventual accident. Nu. Nu mi-e teamă câtuşi de puţin de accidente. Obiceiul ăsta de a mă uita în susul şi în josul străzii, ori şoselei pe care o traversez, îl am de când eram mic. N-aveam nici şase ani când… Prin anul 1930 a trecut prin ţara noastră, nu ştiu cu ce ocazie, un mare înţelept indian şi înainte de a porni din nou spre Calcutta, m-a chemat la el şi, fără să-l fi cunoscut, ori altă legătură, mi-a spus: „Fiule, numai boii traversează strada fără să se uite în dreapta şi în stânga", după care şi-a făcut bagajele şi a plecat, nedând nici măcar părinţilor mei o altă explicaţie. De ce m-a ales tocmai pe mine, de ce şi-a etalat înţelepciunea prin intermediul

meu, nu ştiu. Aş plăti bani grei dacă s-ar găsi o explicaţie plauzibilă.

— Ce-ai în mână? l-am întrebat pe Iliuţă, extrem de curios, când m-am apropiat de el. Era clar că-mi ascundea ceva. Ţinea mâna dusă la spate şi, desigur, în mână avea ceva.

Iliuţă, în afară de faptul că îmi ascundea nu ştiu ce, avea obrajii şi faţa tot un zâmbet. Uitându-te la el, la mâna lui, puteai jura că tocmai a ieşit de la un formidabil spectacol de varietăţi! De la un spectacol în care văzuse un dresaj de ace cu gămălie, ori cine ştie ce alt număr la care se poate râde şi în zilele de lucru. Aşa vesel nu-l mai văzusem pe Iliuţă de multă vreme.

M-am uitat în ochii lui mai aspru, mai… impunător. Asta-i cuvântul şi în clipa următoare am auzit:

— Am făcut o descoperire formidabilă!

— Ce descoperire? Chiar formidabilă? Mai formidabilă decât cea a lui Columb? l-am întrebat pe Iliuţă şi să mi se taie limba dacă am avut intenţia să-l ironizez. Prietenul meu Iliuţă chiar avea figura, dispoziţia unui om care a făcut o mare descoperire.

— Dumneavoastră ce-aţi făcut? se interesă, la rândul lui, Iliuţă, care spre regretul meu nu mai aveam elanul şi buna dispoziţie de acum câteva clipe.

— La poştă am avut un eşec total.

— De ce?

— N-am putut obţine nicio informaţie. Şi asta pe bună dreptate. Nu ştiu cum nu mi-am dat seama din capul locului. Am făcut o mare prostie.

— Ce prostie?

— M-am dus la dirigintele poştei şi l-am întrebat dacă aseară a trimis cineva din Bucureşti un mandat telegrafic de 25 de lei. Dirigintele (care făcea mai bine dacă îşi alegea o altă meserie, de pildă, una de păstor de capre de tăiat lemne, ori barem să-şi fi ales meseria de…), dar mai bine dă-l naibii! Ce-mi bat eu capul atâta pentru el. Dirigintele ăsta încuiat s-a uitat la mine, m-a măsurat invers de cum se obişnuieşte, adică de sus în jos, apoi m-a întrebat… Parcă îi aud vocea aia de… „Ce vrei să afli dumneata de la mine? Dacă a trimis cineva din Bucureşti 25 de lei aici, la poşta mea? Asta te interesează? Ei bine, află că nu-ţi spun.”

— Şi n-a vrut să spună?

— Deloc! Încuiat ca dirigintele ăsta n-am mai întâlnit. „Secretul corespondenţei e secret!“ mi-a zis el şi dacă printre mandatele poştale s-ar fi întâmplat să se fi rătăcit, din cine ştie ce greşeală, şi un mandat de arestare şi ar fi căzut în mâna lui, cu siguranţă că îl completa cu numele meu de familie şi de botez. S-a deşteptat vigilenţa în el. „Secretul corespondenţei e secret.“ Ce secret căutam să aflu de la el? Nu i-am pretins să-mi spună nici măcar pe ce nume a sosit mandatul,

dacă a sosit. Vigilenţa întruchipată! La Ciuceni! Şi unde pui că în momentul când am intrat cânta: „*Trecea fanfara militară*”… Era să ajung şi la miliţie.

— De ce?

— I-am arătat legitimaţia de scriitor. A confruntat-o cu buletinul şi după aia mi-a râs în nas. Mi-a spus că se miră de naivitatea mea. Scriitor şi să nu ştiu că există un secret al corespondenţei. A vrut să anunţe miliţia. Am avut noroc că auzise de scrierile mele si el, altfel acum eram în cercetări. „Secretul corespondenţei e secret”…

— Da’ moşu cu care aţi stat pe bancă cine e? Îl cunoaşteţi de undeva, că văd că ne dă târcoale. Ne spionează. Mai devreme l-am văzut şi pe lângă maşina dumneavoastră.

— Există totuşi o lege a compensaţiei. Pe cât de antipatic era dirigintele poştei, pe atât de simpatic mi s-a părut acest bătrânel care până la urmă mi-a fost şi de mare folos. Îmi pare rău că nu ai fost de faţă şi tu la discuţia noastră. În primul rând e o plăcere să-l auzi vorbind. Şuieră, nu vorbeşte. M-a descusut ca un şef de cadre. Pe cine caut? Dacă am rude aici? Care sunt alea?… Şi zici că l-ai văzut şi pe lângă maşină?… M-a întrebat la un moment dat dacă maşina este a mea… N-are ce face omul. Dacă a ieşit la pensie, unde să-şi mai cheltuiască timpul? Cu el am avut noroc. De la el am aflat ceva. Ceva care ne interesează extrem de mult.

— Ce? Ceva important?

Foarte important. Am aflat cum o cheamă pe femeia aia care a furat pensia bunicii lui Marian.

— Îi facem o vizită?

— Neapărat. Ştiu unde stă. Stai, Iliuţă, că mai am o surpriză. Mai am o informaţie şi ea la fel de importantă, dacă nu şi mai şi. Am aflat unde stă şi bunica lui Marian.

— Asta e foarte bine… Acum vă prezint şi eu raportul. Am făcut o descoperire formidabilă.

După ce Iliuţă mai zise o dată cuvântul formidabil, îmi vârî sub nas… Dau un miliard de lei, o poză de-a mea alături de Dumitrache, 10 prăjituri pe alese, la *Nestor*, o ladă de Pepsi-Cola şi şase kilograme de timbre nou-nouţe şi mai ales din toată lumea, celui căruia măcar îi trece prin minte ce mi-a vârât sub nas Iliuţă. Voi cam ce credeţi? Nişte amprente digitale ale lui Marian? Nu! O scrisoare de ameninţare trimisă nouă, adică mie şi lui Ilinţă? Nu! O icoană pe sticlă, datând dinaintea erei noastre? Nu! O prăjitură pentru mine? Nu! Nici îngheţată. Mai pun un miliard de lei la bătaie şi încă două fotografii, una cu Pele şi alta cu un unchi de-al lui Iliuţă care e stabilit de 18 ani la Azuga… Hai că nu poate să ghicească nimeni. Mafalda să fie şi nu ghiceşte ce mi-a vârât sub nas Iliuţă…

Ştiţi ce mi-a vârât sub nas? O lădiţă. O banală lădiţă din lemn.

Dar… Acum fiţi atenţi: o lădiţă exact, dar exact ca cea în care ne adusese Marian cei 39 525 de lei! Bani ce ni-i lăsase nouă pe cap.

Ei, dragii mei, ce mai aveţi de zis? Este, ori nu este epocală descoperirea lui Iliuţă al meu? Dacă Sherlock Holmes ar fi fost în locul lui Iliuţă, credeţi că ar fi făcut o mai mare surpriză? Care va să zică, totul ne-a mers din plin, în afară de chestia cu trogloditul ăla de diriginte. Ştim deci unde stă… Cum o cheamă? Da: Stanca lui Petroman. Ştim unde stă bunica lui Marian. Avem o lădiţă identică cu cea în care ne-a lăsat Marian banii.

— Iliuţă, chiar e formidabilă descoperirea ta! Unde ai găsit lădiţa?

— La cofetărie.

— Colosal! Deci, am găsit o pistă. Marian are banii din comuna asta. A venit cu ei la Bucureşti de aici… Iliuţă, te-ai interesat, sper, s-a făcut în ultima săptămână vreo spargere la cofetărie? Au dispărut ceva bani?

— Nu. N-a dispărut nimic. Cu băieţii ăia care erau la cofetărie, când ne-am despărţit, nu am stat de vorbă pentru că au dispărut. S-au dus, cred, undeva, la râu să facă baie. Aşa am înţeles din discuţiile la care am tras cu urechea… Pe aici, pe undeva, mai sus de poştă, mi se pare că trece un râu…

— Lădiţa unde ai găsit-o? Cum ai reuşit să pui mâna pe ea?

— În spatele cofetăriei e un maldăr de ambalaje… Am plătit îngheţatele, am dat şi eu o tură prin interiorul cofetăriei şi aşa, ca din greşeală, în loc să intru pe după perdeaua deasupra căreia erau două litere, am intrat pe uşa ascunsă după cealaltă perdea. Am nimerit într-un birou, în care nu era nimeni şi de acolo, pe altă uşă, am nimerit în spatele cofetăriei. Sunt câteva sute de astfel de lădiţe acolo. Au fost ambalate în ele nişte bomboane speciale.

L-am felicitat pe Iliuţă pentru marea lui descoperire şi am pornit spre…

SUS MÂINILE, DOMNULE SCRIITOR!

Am pornit cu Iliuţă spre maşină.

… Apropo, bătrânelul, acel bătrânel simpatic, ne-a tot spionat el, a tot tras cu urechea, în timp ce discutam cu Iliuţă şi deodată…

Eu mă bucuram, eram fericit de marea descoperire a lui Iliuţă, dar numai aşa de-al naibii eram atent şi la bătrânel. Nu ştiu cum s-a făcut că deodată a dispărut. Parcă l-a înghiţit pământul, fără a i se cânta „Aleluia” ori „Veşnica pomenire”. Dacă am fi venit aici, în Ciuceni, fără treburi, apoi e bine să ştiţi că bătrânelul nu scăpa aşa de uşor de mine, pentru că tare mi-a plăcut de el. Aşadar, având treburi, am pus lădiţa pe bancheta din spate şi după ce am controlat o dată încuietorile portierelor, am luat-o împreună în sus, spre poştă, la casa cu gardul vopsit verde… De data aceasta, nu mai eram necăjit. Nu mai eram necăjit şi cu toate acestea nu aveam chef să cânt „*Trecea fanfara*

militară”…

— Ce facem acum? mă întrebă Iliuţă, fericit că îi apreciasem cum se cuvine marea lui descoperire, adică lădiţa care era soră geamănă cu cea în care adusese Marian cei 39 525 de lei.

— Acum mergem la Stanca lui Petroman.

— Stanca lui Petroman… Stanca lui Petroman… Parcă… Cine e persoana asta?

— Nu-ţi aduci aminte? Stanca lui Petroman… femeia care trebuie să primească de la Marian cei 25 de lei.

— Aşa o cheamă? Ce nume şi-a ales şi ea! Petroman… De ce nu Petromax? Stanca lui Petromax suna mai frumos… Ori dacă nu Opaiţ… Stanca lui Opaiţ…

— Ce, ea şi-a ales numele? Aşa o cheamă. Am aflat de la bătrânul cu care m-ai văzut discutând.

— Vreţi să vă spun ceva? Mai bine-zis să vă întreb ceva?

— Te rog.

— Ce rost are să ne pierdem vremea cu această vizită?… Să ştiţi că eu bănuiesc, sunt aproape sigur, că banii cu pricina sunt… Ştiţi ce trebuie să facem noi prima dată? Să ne interesăm, să culegem date în legătură cu bunica lui Marian. Dacă bunica lui Marian a fost cândva o moşiereasă, atunci povestea este cât se poate de simplă. A avut aurării îngropate, le-a vândut şi acum e putred de bogată. Are atâţia bani, încât nu ştie ce să mai facă cu ei… Nu le cunoaşte nici numărul. Marian o fi dat peste ei, şi văzând un porcoi de bani, a umplut şi el o lădiţă şi… Căindu-se până la urmă, a venit cu banii la dumneavoastră… Ce să mai căutăm la madam Petromax, ori Petroman? Ne pierdem vremea.

— Nu ne pierdem vremea deloc, Iliuţă. Iar în ceea ce priveşte presupunerile tale, în legătură cu bunica lui Marian şi chestia cu aurăriile, te rog să le consideri nule şi neavenite. Uită de ele. Eu nu am auzit nimic. N-ai făcut niciun fel de presupuneri. E bine? Îţi convine? Dacă nu, n-am ce-ţi face, trebuie să-ţi atrag atenţia că ai luat-o prin porumb. Marian nu a furat aceşti bani. Sunt sigur de acest lucru cum sunt sigur că uşa a fost inventată pentru a se intra pe ea şi nicidecum pentru a toca cu ea carne, ori a împuşca sitari. Deci, în concluzie, să mergem la Stanca lui Petroman. Trebuie să ne convingem de un lucru.

— Anume?

— Trebuie să ne convingem dacă Marian este un copil cinstit, ori nu. Suma de 39 525 de lei iese din discuţie, deocamdată. Îţi repet că sunt sigur că nu i-a furat. Vreau să aflu dacă e cinstit în legătură cu cealaltă sumă. Cu cei 25 de lei. E o păsărică a mea povestea asta, dar n-am ce face.

— Cum să fie cinstit un băiat care…

— Iliuţă, să nu faci în viaţa ta aprecieri pripite în legătură cu cinstea unui om. Niciodată. Întâi trebuie să te convingi. Să ai probe… Dacă femeia asta a primit prin poştă de la Marian 25 de lei, atunci nu mai am niciun dubiu asupra lui. Asupra lui Marian… Ce te uiţi aşa la mine? Aa, vrei să ştii ce facem pe urmă? Om trăi şi om vedea! Dacă ar fi iarnă, l-aş căuta pe bătrânelul ăla simpatic şi aş bea cu el nişte ţuică fiartă. M-aş îmbăta cu el şi se înţelege de la sine că am şi cânta. Ştii ce mai avem de făcut aici? Aproape nimic. Să stau de vorbă cu Petromanca, cu bunica lui Marian, cu cofetarul şi, poate, la nevoie, cu şeful de post. Cu şeful de post, în orice caz, nu trebuie să discutăm în jurul persoanei lui Marian. O să ne orientăm noi la faţa locului… Iliuţă dragă, pe viitor nu aş vrea să mai aduci în discuţie cinstea lui Marian.

— Cum să nu-l acuz pe acest Marian de necinste, când îţi intră în casă, îţi trânteşte pe covor o sumă fabuloasă de bani şi când vrei să afli de unde îi are îţi fuge pe fereastră, ca un hoţ?

Înainte de a-l pune pe Iliuţă la punct, permiteţi-mi să vă atrag atenţia, în mod cât se poate de civilizat, asupra unei probleme destul de dificile. Dumneavoastră, ca cititori, nu trebuie să vă lăsaţi prea uşor influenţaţi în legătură cu părerea unuia, ori a altuia, referitor la acest dificil şi mai ales misterios Marian. În caracterizări am putea greşi amândoi: şi eu, şi Iliuţă. L-am cunoscut atât de puţin pe Marian!… Dacă trăia în preajma mea măcar vreo 36 de ore, se schimba situaţia. Dar chiar şi aşa cu susţin una şi bună: Marian e cinstit. Dumneavoastră credeţi ce vreţi. La urmă o să facem socotelile. Atunci o să vedem care a greşit. Dacă am să greşesc eu, am să vă cer iertare.

— Iliuţă, tu ai o părere cam anapoda în legătură cu hoţii. Ai auzit tu, undeva, ai citit în vreo carte? Un hoţ îţi intră pe uşă, în casă, îţi lasă bani pe covor şi pe urmă dispare, fugind pe fereastră? Ce fel de hoţ este ăsta? Nici imaginaţia lui Mark Twain nu ar fi fost în stare să creeze un astfel de hoţ. Ai luat-o prin porumb, Iliuţă… El, Marian, omul care ne-a pus pe drumuri, se afla într-o mare încurcătură şi de aia a venit la mine. Nenorocul nostru a fost, a constat în apariţia acelui tovarăş maior de miliţie. Dacă nu se producea această coincidenţă, bag mâna în foc că Marian nu fugea… Aşteaptă-mă aici. Intru singur la femeia asta.

— De ce nu mă luaţi şi pe mine? Nu v-a plăcut cum am lucrat ca detectiv particular? Am greşit undeva? Vă deranjează că îmi susţin punctul do vedere în legătură cu cinstea lui Marian? V-aţi supărat pe mine? Zău, de ce? De ce nu mă luaţi şi pe mine?

— Din două motive.

— Mi le spuneţi şi mie?

— Da. Primo: nu vreau să mă auzi minţind.

— O să minţiţi? Pe cine?

— Pe această femeie.

— Ce minciună o să-i trageţi?

— O să-i spun că sunt noul diriginte al poştei şi că s-a făcut o încurcătură cu mandatul pe care l-a primit… Doar am adus vorba de pârlitu' ăla de diriginte şi mi s-a făcut lehamite. Jur că n-am să mai aduc vorba de el nici măcar o singură dată în viaţa mea. Dacă el avea puţină materie cenuşie, acum nu trebuia să mă duc la femeia asta…

— Sunteţi atât de sigur că Marian a trimis aseară 25 de lei?

— Iar?! Iar începi? O luăm de la cap? Şi ca să-ţi fac o plăcere, uite ce sunt în stare… Maşina mea are patru roţi, nu? Patru plus una de rezervă. Dacă Marian n-a trimis banii, ştii ce fac eu? Mănânc cauciucul de rezervă, levierul de făcut pene şi toate celelalte piese de rezervă ale maşinii. Ba chiar şi cricul, şi pielea de căprioară, şi petecele calde. Nu glumesc, Iliuţă! Nu râde, că nu glumesc. Telegrafic i-a trimis.

— Şi dacă n-a trimis? mă întrebă Iliuţă, puţin flegmatic, dar dându-şi seama schimbă vorba. Şi dacă i-a trimis, eu ştiţi ce fac? N-am să mănânc cauciucul de rezervă şi celelalte, pentru că nu sunt ale mele. Eu am să-mi fac o aspră autocritică. Aş mânca şi eu un stâlp de telegraf, chiar şi unul metalic, de înaltă tensiune, dar m-ar certa mama dacă ar afla.

— Dacă n-a trimis, îi dau eu 25 de lei în contul lui Marian.

— Secondo?

— Tu intri aici, la bunica lui Marian, spui că eşti coleg cu el şi că ai venit să-l vezi. Că ţi-ai petrecut şi tu o parte din vacanţă pe aici, prin împrejurimi şi…

— Care va să zică trebuie să mint şi eu.

— Dragă Iliuţă, îmi pare rău, dar în meseria asta de detectivi particulari trebuie să se mai scape şi câte o minciună… Ne întâlnim pe banca de aici.

Ne-am despărţit. Eu am bătut la poartă. La poarta Petromancăi. Am intrat, m-am dat drept ştiţi cine (m-am jurat că nu mai aduc vorba de pârlitu' ăla şi eu îmi ţin jurământul), am vorbit cu femeia şi era cât pe aici să-mi croiască pantalonii un câine, care nu avea pic de caracter, pentru că eu i-am vorbit frumos… Acum stăteam… stăteam tare abătut pe banca unde aveam întâlnire cu Iliuţă şi, vă rog să mă credeţi, trăiam cea mai cumplită deziluzie din viaţa mea. Mă înşelasem amarnic. Marian n-a trimis cei 25 de lei. Aşadar, va trebui să mănânc cauciucul de rezervă, va trebui să… La dracu… O, ce urât vorbesc! Iertaţi-mă, zău, vă rog să mă iertaţi, dar sunt atât de supărat pe mine… Chiar în halul ăsta să mă fi înşelat eu? Dacă n-aş fi cu maşina, acum m-aş duce să-mi înec amarul. O sută de grame de coniac aş bea! Ba chiar o sută cincizeci de grame… Mariane, Mariane!… De unde naiba au apărut iar ciorile astea pe cer? Cu ce scop a luat Marian

doar 50 de lei? Hai, domnilor, spuneţi-vă şi dumneavoastră părerea. Să cunoască Iliuţă la oameni mai bine decât mine, care am în această materie experienţă de ani şi ani de zile?

Cu gândurile aiurea, nici n-am băgat de seamă că trecuseră vreo zece minute şi Iliuţă nu-şi mai făcea apariţia. Unde o fi umblând şi el? Să vedeţi ce-o să mai jubileze!… Ce o să se mai bucure! Exagerez. Iliuţă are simţul măsurii. N-o să mă tachineze. Sunt sigur că nici n-o să mai aducă vorba despre chestia asta, destul de neplăcută pentru mine. M-am ridicat de pe bancă şi am făcut câţiva paşi spre casa bunicii lui Marian, unde îl trimisesem pe Iliuţă cu sarcini precise. La un moment dat, auzii, în spatele meu, o voce care mă somă:

— Pentru binele dumneavoastră, al familiei, rudelor şi urmaşilor dumneavoastră, vă rog să vă reîntoarceţi la bancă!

— E un ordin? — am întrebat eu, tulburat. Dacă este, într-adevăr, un ordin, din partea cui vine şi ce grad are cel care dă acest ordin? Nu de alta, dar nu e bine să încurcăm atribuţiile?! Ordine eu ar trebui să dau, pentru că sunt ofiţer în rezervă!

— Da. E un ordin şi vă rog să nu mai discutaţi atât. Nu avem chef de pălăvrăgeală. E ordin şi dacă nu-l executaţi întocmai, o să aveţi neplăceri.

— Din ce punct de vedere? Ce fel de neplăceri voi avea? Sunteţi înarmaţi? Ce arme aveţi şi de unde le-aţi procurat? Nu vă jucaţi cu armele de foc! Mitraliere aveţi?

— Veţi vedea… Sus mâinile, domnule scriitor!

— Hm! Scriitor! Vedem noi imediat cine sunteţi!

Ameninţarea venea din partea unui băieţaş care, nu ştiu de ce, la prima vedere mi s-a părut că îl cunosc de undeva. Mă înşelasem însă. Nu-l cunoşteam. Semăna cu Tom Sawyer.

— Vă ordon să vă aşezaţi pe bancă. Număr până la trei şi dacă… Unu…

— Opreşte puţin…

— Ce să opresc?

— Numărătoarea.

— De ce?

— Vreau să stăm de vorbă.

— Staţi pe loc!… Încă un pas şi…

— Şi?

— Am zis unu… Unu şi jumătate… Unu şi trei sferturi… Băieţi, fiţi atenţi… Când am zis trei, trageţi!… Doi… Doi şi un sfert…

M-am aşezat şi vă rog să mă credeţi că tare bine am făcut, pentru că spre mine erau îndreptate nişte săgeţi care abia aşteptau să se elibereze din arcuri.

Dar întrebarea este: cine a trădat? Nu l-aţi auzit cum m-a somat, cu ce cuvinte? „Sus mâinile, domnule scriitor!“ În frunte, la mine, nu

scrie că sunt scriitor şi nu le-am dat nici măcar o carte de vizită. Cu câtă ironie a zis scriitor… Cine a trădat? Vai, ce obositor este să stai cu mâinile în sus! Obositor ca obositor, dar ceea ce e şi mai şi e umilinţa. Eu, om în toată puterea cuvântului, să stau cu mâinile în sus ca un… Momentul ăsta am să-l ţin minte multă vreme, dar în memorii n-am să scriu, pentru că este umilitor pentru mine.

— Ce aveţi de gând să faceţi cu mine? Hai, decideţi-vă odată, că nu mai pot sta aşa, cu mâinile în sus! Şi la urma urmei, nu are niciun rost. Eu nu sunt înarmat. Ori cu mâinile în sus, ori cu mâinile în buzunar, tot aia ar însemna, în ceea ce vă priveşte. Zău, permiteţi-mi să le las în jos! Mulţumesc! Gestul acesta n-o să-l pot uita prea uşor… Şi acum să stăm de vorbă mai… Ce vreţi de la mine? l-am întrebat pe căpetenia arcaşilor ascunşi pe după copaci.

— Cine sunteţi?

— Spion paraşutat nu sunt, pentru că aţi băgat de seamă că nu a trecut niciun avion şi pe lângă mine nu e nicio paraşută.

— Ce-aţi căutat la a lui Petroman? La Stanca lui Petroman? Ce legături aveţi cu ea?

— Mă interesează personal… Aşa procedaţi voi cu toţi oamenii care vă vizitează comuna? Curios mod de a vă comporta cu musafirii…

— Numai cu cei dubioşi! Ne purtăm aşa numai cu cei dubioşi si credem că e normal, nu?

Am auzit bine? Cum a spus? „Numai cu cei dubioşi?“ Iată-mă şi persoană dubioasă. Frumos! Grozav de frumos! Eu, dubios! Dacă mai aveam şi luleaua la mine… Replica asta am să mi-o notez şi am s-o păstrez lângă actele casei, Îmi place. În comuna Ciuceni am fost persoană dubioasă! Dar dacă nu s-a întâmplat aşa? Dacă mi s-a părut numai?! Dacă a zis cu totul şi cu totul altceva? Hai să-l fac să mai zică o dată, că-mi place.

— Şi zici că eu sunt o persoană dubioasă? Apropo, de ce sunt eu dubios, stimate domn? Fără nişte explicaţii, ori argumente convingătoare, eu nu plec din comuna asta. Mie nici în armată nu mi s-a spus aşa ceva şi eu am făcut armata veche…

— Aşa ne-a spus moş Petcu. De la el avem sarcină să nu vă scăpăm din mână. A zis că sunteţi mai mult decât dubios. Sunteţi de-a dreptul periculos. Moş Petcu nu se înşeală. În timpul războiului…

— Care moş Petcu?

— Care v-a urmărit. Moş Petcu, ceferistul. Pensionarul. Staţi pe loc, nu vă ridicaţi, că pe urmă… Dacă încercaţi să fugiţi o să fie vai şi amar de pielea dumneavoastră.

— Fiţi pe pace că nu am de gând să fug… Chiar dacă aş vrea, ar fi imposibil. Am platfus şi în afară de asta nu am voie să fac eforturi. Deci, pe bătrânelul acela care m-a urmărit îl cheamă moş Petcu. Îmi pare bine că îl cheamă Petcu, dar îmi pare rău că şi-a făcut o părere

urâtă despre mine. Chiar a zis despre mine că sunt periculos? Urât din partea lui! Şi unde e moş Petcu? S-a dus să-şi cumpere puşcă? Se găsesc arme la „Magazinul mixt“?

— Vă arde de glume, dar aflaţi de la mine că nu aş vrea să fiu în locul dumneavoastră. Ştiţi unde s-a dus? Ştiţi cu cine vine? Leşinaţi dacă vă spun. Vine imediat cu şeful de post… Pe cine aşteptaţi dumneavoastră? Cu cine aveţi întâlnire aici?

— Bravo, băiatule! Eşti un dulce copil! Dacă situaţia ar fi alta, aş face cinste. Zău, meriţi! M-aţi luat aşa de repede şi eu uitasem de Iliuţă… Chestia asta n-am să mi-o iert. Dar nici nu este de iertat. Plec cu el la drum… Apropo, nu aţi văzut cumva un băiat cam de vârsta voastră? Îl cheamă Iliuţă şi dacă nu aţi făcut până acum cunoştinţă cu el, am să vă fac eu. O astfel de ocazie nu o să vi se mai ivească. Iliuţă e un tip. În afară de faptul că are stofă de mare detectiv, este… Dar nu vă mai spun nimic despre el până nu-mi spuneţi unde e. Nu l-aţi găsit aici?

— Deci, sunteţi complice cu băiatul ăla.

— Complice! E cam deplasată expresia. Poate ai vrut să mă întrebi dacă sunt prieten. Asta da, noi amândoi suntem nişte prieteni foarte buni. Unde-l pot găsi?

— Vă atrag atenţia, pentru ultima oară, că n-aveţi voie să vă ridicaţi de pe bancă.

— Rămân pe bancă, numai cu o singură condiţie.

— Dumneavoastră nu aveţi căderea să puneţi condiţii. Dumneavoastră veţi răspunde numai la întrebări şi atât. Să fim bine înţeleşi.

— Atunci vă rog să-mi spuneţi unde este Iliuţă?

— Nu vă spunem nimic.

— Dar ştiţi ceva de soarta lui?

— Vă dăm voie să şi fumaţi. Da, puteţi să fumaţi liniştit. Dacă n-aveţi ţigări, trimit eu un băiat să vă cumpere.

— Eu te întreb dacă ştii ceva de soarta lui Iliuţă şi tu… Iartă-mă că te iau cu tu, dar zău că nu ştiu cum te cheamă încă. Unde e Iliuţă?

— O să aflaţi.

— Dar eu vreau să aflu acum.

— Nu este încă momentul.

— Şi când o să fie momentul? Barem e în mâini sigure?

— În privinţa asta să n-aveţi nicio grijă.

— De cântat am voie să cânt?

— Dacă vă face plăcere?!

Desigur că o să credeţi, o să vă închipuiţi că am început să cânt „*Trecea fanfara militară*”. Ei bine, nu. V-aţi înşelat. Am început să cânt, nu ştiu de ce, „*Se-ntorc vapoarele*”.

În clipa când cântam mai cu foc, dar puţin fals şi cu nişte cuvinte

lipsă, se auzi zgomotul unui motor. Dinspre şoseaua principală urca spre noi o motocicletă cu ataş, condusă de un plutonier de miliţie. În ataş, am desluşit figura bătrânului pensionar ceferist. A lui moş Petcu. Şi câte vorbe frumoase nu v-am spus despre el?! Că e simpatic, că e aşa şi pe dincolo… Şi dumnealui… Doamne, ce priviri îmi aruncă de-acolo, din ataş! Mi-ar fi arătat şi colţii. Arcaşii au slăbit arcurile. Acum nu le mai pot scăpa.

Motocicleta stopă lângă noi şi tovarăşul plutonier, după ce descălecă şi îşi aranjă ţinuta, mă salută milităreşte şi…

MOŞ PETCU NE ADUCE O VESTE PROASTĂ

Şeful postului de miliţie, deşi avea peste 1,80 m înălţime, puţin început de chelie, vreo 40 şi ceva de ani, o cicatrice pe obrazul stâng şi o privire extrem de blândă, mă salută şi îi dădu o mână de ajutor şi bătrânului pensionar să iasă din ataşul motocicletei. Acesta mă străfulgeră încă o dată cu o privire, de ce nu?! de vreo 18 ori, dacă nu chiar de vreo 34 de ori mai răutăcioasă, se propti în bastonul lui de frasin, corn, alun, cireş, ori cine ştie din ce lemn o fi, şi mai că se răsti la omul legii:

— Te rog să-l arestezi imediat… E spion, tovarăşe şef, să-l arestezi imediat! L-am urmărit de când a intrat în comună şi l-am simţit că are gânduri necurate…

Doamne… Ce îmi aud urechile! Auziţi ce propuneri se fac în legătură cu mine? Să fiu arestat! Şi arestat nu aşa, pe îndelete, ci imediat. Dar cuvântul spion l-aţi auzit? Tot apropo de mine a fost folosit. Eu, spion. Spionii, după câte ştiu eu, trebuie să umble la ei cu arme de foc, cu… E pentru prima oară în viaţa mea când nu îmi pare rău că am auzul bun. Dacă nu aveam auzul ca lumea, mai aveam eu acum probleme? „Să fiu arestat!“ „Spion!” „Gânduri necurate!“ De unde să am eu gânduri necurate, când sunt cel mai bun, cel mai punctual abonat al Nufărului! Interesant este altceva. Din partea cui vine această caracterizare? Din partea lui moş Petcu? Vă am martori pe voi ce impresie bună mi-a făcut acest bătrân şi el?…

Arcaşii şi şeful lor (cel care m-a ţinut întors câteva minute cu mâinile în sus) mă înconjoară şi ei. Erau mulţumiţi că nu le scăpaseră prada, adică eu, spionul. Şeful postului de miliţie, exagerat de calm, cu aceeaşi cicatrice pe obrazul stâng, cu aceeaşi înălţime, început de chelie, capacitate toracică şi mai ales cu aceleaşi priviri blânde, de data aceasta (deşi avea în faţă un spion) şi mai blânde, mă invită să-i arăt actele. Sper că nu am să fiu acuzat de lăudăroşenie, dar în momentul când mi-am pronunţat numele şi mai ales când le-am arătat legitimaţia de scriitor… În momentul acela a fost o explozie de bucurie. În raftul meu, în vitrina mea cu fel de fel de curiozităţi, veţi găsi, chiar şi peste 96 de ani, nişte schije aparţinând acelei explozii. Pe cuvântul meu că nu exagerez. Nici cu o iotă nu exagerez când spun că

a fost o explozie de bucurie. Toţi, dar absolut toţi care erau de faţă, mă cunoşteau. Căpetenia arcaşilor a pretins, faţă de toţi, că a citit toate cărţile scrise de mine. Am regretat grozav de mult şi voi regreta până la adânci bătrâneţe că nu i-am spus şefului de arcaşi numele meu, chiar în momentul când mi-a zis: „Sus mâinile, domnule scriitor!“

— Şi cu ce ocazie pe la noi? mă întrebă foarte prietenos şeful de post.

Oricine ar fi fost în locul meu, ar fi ocolit răspunsul. Nimeni n-ar fi scos nici măcar o vocală în legătură cu Ciucenii şi mai ales cu întrebarea şefului de post: „Cu ce ocazie pe la noi?“ Spuneţi dumneavoastră ce să răspund?

— Am venit să…

De câte ori o să aud că bate clopotul (orice clopot şi cel de la Voroneţ), am să mă rog pentru sănătatea celui care mi-a dat această mână de ajutor. Citiţi, vă rog, cu multă atenţie ce urmează.

— Scrieţi o carte despre copiii din comuna noastră? se interesă şi arcaşul şef.

Binecrescut, şeful de post nu luă în seamă ezitarea mea, ori se făcu că nu o ia în seamă şi zise:

— Eu am să vă las. Trebuie să mă duc la post, se scuză el, pierind.

Dar nu plecă până nu îşi ceru scuze şi mai ales până când nu a primit asigurări din partea mea că am să-i fac o vizită la plecare.

— Pe mine eşti supărat, tovarăşe scriitor? Să nu fii, zău, să nu fii, că eu… Eu am crezut că…

Sper că îi daţi lui moş Petcu atenţia care i se cuvine din plin. Aţi fost atenţi? Aţi auzit ce pretenţii are? Să nu fiu supărat pe el. Bravo, moşule! Să nu fiu supărat pe dumneata! Zău, e colosal bătrânelul ăsta, face propunerea să fiu arestat, zice că sunt spion… Mă mir că n-a alergat la C.A.P. să-l aducă de acolo pe tâmplar şi, împreună cu acesta, să ridice, în cinstea mea şi o spânzurătoare. Pe cinstea mea că era în stare să facă şi un lucru ca ăsta. Prea era pornit împotriva mea. Şi nu ştiu oe motiv să fi avut. Ce bazaconii o fi gândit el despre vizita mea în această comună?

— Ce-ai crezut, moş Petcule? Te rog foarte mult să spui faţă de aceşti martori ce ai crezut? Să ştii, moş Petcule, că acasă am şi eu câteva oglinzi, pe care le folosesc din când în când, m-am uitat de multe ori la mine, m-am studiat chiar, şi am ajuns la concluzia că nu am o figură care să aducă măcar a om periculos. Ce-ţi veni dumitale să-mi faci o astfel de caracterizare? Şi faţă de cine, faţă de şeful postului de miliţie… Moş Petcule…

— De unde ştii că mă cheamă Petcu?

Bătrânului de asta-i păsa acum. De unde ştiu eu că îl cheamă moş Petcu! În rest, nimic. E atât de senin şi de nevinovat! M-a făcut cum i-

a venit la gură, s-a uitat la mine ca la un câine gri-bălţat, ciobănesc şi mai ales turbat şi acum, când eu încerc să-l fac să spună ce anume l-a îndemnat la toate astea, el mă întreabă de unde ştiu cum îl cheamă!

— Dumneata mi-ai spus, dar se vede treaba că ai uitat. Hai să lăsăm deocamdată povestea asta foarte tristă pentru mine şi fiţi atât de buni şi de amabili, atât de drăguţi şi spuneţi-mi unde e Iliuţă, prietenul meu? Arcaşilor, unde e Iliuţă?

— E prizonier.

Ce chestie?! Iliuţă, prizonier. Zău că povestea asta îmi place la nebunie. Iliuţă Chealdă, prietenul meu, care n-a acceptat nici măcar în ruptul capului să fie eroul unei schiţe, acum e, nici mai mult, nici mai puţin, decât prizonier… Dar dacă n-am înţeles eu bine? Ia să-i mai întreb o dată:

— Ce este?!

— Prizonier… L-am prins spionând prin curtea bătrânei Stinghe. L-am întrebat cu frumosul ce anume urmăreşte şi nu a vrut să ne dea nicio explicaţie.

— Unde e?

Bătrânul m-a rugat încă o dată să-l iert şi aşa, fără măcar să facă cineva vreo fărâmă de aluzie, m-am trezii că îmi spune că se duce să-mi păzească maşina.

— Unde te duci?

— Să-ţi păzesc maşina.

— Păi, moş Petcule, maşina e încuiată, cine s-o fure?

— Da' ce crezi dumneata că eu nu citesc ziarele? N-am citit eu în ziare că… Mă duc să stau lângă ea…

— Dacă n-ai altceva mai bun de făcut…

— Auzi, scriitorule!… Mai am o rugăminte la dumneata.

— Ce rugăminte?

— Nici pe băieţii ăştia să n-ai supărare, că eu… Mă duc să-ţi păzesc maşina.

A plecat de lângă noi, aprinzându-şi o mărăşească şi, vă jur pe peniţa mea de aur, că a plecat nu numai aprinzându-şi o mărăşească, ci şi îngânând melodia mea preferată „*Trecea fanfara*…" E ceva de speriat cu melodia asta…

— Unde e Iliuţă? am întrebat eu, bucuros. Bucuros din mai multe privinţe, printre care şi aceea că Iliuţă este prizonier. Abia aşteptam să dau ochii cu el şi să-l întreb cum s-a simţit în postura de prizonier. Cuvântul ăsta nu l-am mai auzit din timpul războiului. Prizonier! Hm!…

— Veniţi după noi.

Căpetenia arcaşilor a luat-o înainte, iar eu, încadrat de ceilalţi arcaşi, am trecut prin spatele grădinii de legume a bunicii lui Marian, am traversat râul pe o punte suspendată, care se balansa ca o barcă cu

noi şi o potecă, o cărare bătătorită ne-a dus până la bordeiul de pază a unei bostănării.

La uşa bordeiului stăteau de strajă doi arcaşi mult mai solizi decât căpetenia lor. Pe unul dintre ei îl porecleau Grasu. Am aflat asta când şeful lor a dat ordinul:

— Grasule, eliberăm prizonierul!

Am fost invitat în bordei şi imediat ce am trecut pragul am auzit nişte gemete înăbuşite. Am aprins bricheta şi, dragii mei, mi-a fost dat să văd o scenă înfiorătoare. O scenă din asta numai în filme se poate vedea. Iliuţă era legat fedeleş şi pe deasupra avea şi un căluş în gură. Ştiţi ce e ăla căluş? E un ghemotoc de cârpă. De cârpă din cei oare se folosesc de către instalatori, când înşurubează două ţevi, una de alta. Căluş poate fi şi o batistă. În cazul de faţă, căluşul a fost un ghemotoc de cârpă. Săracul! Bietul Iliuţă… I-am scos căluşul, i-am tăiat chingile şi dacă nu eram de faţă se încingea acolo o bătaie tot la fel ca în filme. Abia l-am calmat pe Iliuţă. De fapt avea dreptate. Şi eu dacă eram în locul lui… să fii legat fedeleş şi să fii aruncat cu faţa în jos, pe nişte paie, într-un bordei întunecos…

— Cum te simţi, Iliuţă?

— Tare i-aş da vreo doi pumni grăsunului ăsta. El m-a legat.

Grăsunul a auzit. Cred că a auzit cu ambele urechi, nu numai cu una, pentru că prea s-a supărat. I-a sărit, cum se zice, ţandăra şi s-a repezit la Iliuţă.

— Ce să faci? Tu, mie? Mie mi-ai da vreo doi pumni? Vai de mine şi de mine!

A trebuit să mă vâr între ei. Iliuţă devenise şi mai nervos.

— Aşa gras şi solid cum eşti, te bat de te zvânt.

— Ai prins curaj, că e… lângă tine…

Grăsunul arăta spre mine şi cu bombeul sandalei îi trase lui Iliuţă una la ţurloaie. L-am împins pe arţăgosul de grăsun mai într-o parte şi i-am spus lui Iliuţă:

— Nu ai motive să fii necăjit… În romane aşa se întâmplă. Aşa păţesc eroii de romane…

— Dar eu nu vreau să fiu erou de roman!

— Dragă Iliuţă, vrei, nu vrei, acum trebuie să accepţi. Tu ai declanşat toată povestea asta…

Un ghemotoc de copil, care făcea parte din „garda“ grăsunului şi care vorbea şi puţin peltic, îmi făcu semn să mă aplec. M-am aplecat, s-a ridicat în vârfuri şi mi-a gângăvit la ureche:

— Si dumneavoastă asi fi avut aseiasi soaltă dacă veneaţi cu gânduli nesinstite…

— Ai auzit, Iliuţă? Ai auzit ce mă aştepta şi pe mine? Să fiu legat ca şi tine şi să mi se pună un căluş. Un căluş asemănător, de acelaşi calibru cu al tău! (dar ca să nu-i mai aduc aminte lui Iliuţă de cele

pătimite, am schimbat vorba numaidecât:) Dar şeful nostru unde a dispărut?

— Vă face o surpriză, se vârî în vorbă puştanul care sta numai pe lângă mine şi care, după părerea mea, era ajutorul lui Nichipercea, adică ajutor de şef de arcaş.

— Ce surpriză?

— Dacă e surpriză nu vă putem spune. Aveţi puţină răbdare.

Atmosfera era mai descărcată. Îl găsisem pe Iliuţă. În dreapta şi în stânga mea nu mai erau arcuri încordate. Iliuţă, la rândul lui, nu mai era legat fedeleş şi ce era şi mai pe cinste, nu mai avea niciun căluş în gură. Grăsunul se mai îmblânzise şi el (dar tot mai arunca, din când în când, câte o privire ameninţătoare înspre Iliuţă). Mi-am dezbrăcat haina, am aruncat-o pe iarbă şi trebuie să mă credeţi că puţină odihnă meritam toţi din plin.

Stăteam pe iarbă, la umbra unui nuc foarte bătrân şi n-ar fi frumos din partea mea dacă nu aş spune-o deschis: eram tare curios să văd ce surpriză avea să ne facă şeful arcaşilor. N-am stat prea mult în aşteptare. De după peretele bordeiului a apărut cel aşteptat cu doi pepeni în braţe, mari cât toate zilele. Abia îi aducea. Unul dintre pepeni era roşu. Au fost atât de dulci şi de gustoşi, încât am uitat cu desăvârşire toate neplăcerile prin care trecuserăm. Nici Iliuţă nu se mai uita cu duşmănie la cei care îl luaseră prizonier. Ba parcă se uită roz şi la grăsunul, căruia mai adineauri i-ar fi dat din toată inima vreo doi pumni. Şi ca să vedeţi că am dreptate, vă rog să-l ascultaţi:

— Dacă în loc de căluş îmi băgau în gură nişte miez de-ăsta de pepene, era mai bine.

Grăsunul începu să râdă cu hohote şi le făcu semn şi celorlalţi să se uite spre Iliuţă:

— Îl auziţi ce zice? Că în loc de căluş… Ha-ha… Păi miezul de pepene se topeşte în gură şi dacă se topeşte în gură nu mai poate fi căluş. Şi aveţi de gând să scrieţi o carte? Scrieţi şi despre noi?

Aţi auzit? Dumnealor, care m-au ţinut cu mâinile în sus ca pe un prizonier, care l-au chinuit pe bunul meu prieten Iliuţă, ca pe hoţii de cai, vor să scriu despre ei! Vor să fie într-o carte scrisă de mine, nici mai mult, nici mai puţin decât eroi pozitivi. Până şi grăsunul, care nu are simţul umorului, ar vrea să apară ca erou pozitiv… Dar ia staţi puţin! Copiii aceştia de ce nu merită să fie eroi pozitivi? Dacă eu nu eram scriitor şi veneam aici cu cine ştie ce gânduri? Gânduri necinstite? Ca să ies din impas, l-am întrebat pe Iliuţă:

— Tu ce părere ai? Băieţii aceştia ar merita să fie eroi pozitivi în carte?

Iliuţă, luat prin surprindere, se făcu că nu a auzit prea bine ce l-am întrebat.

— Ce-aţi spus?

— Dacă băieţii ăştia, noii noştri prieteni, merită să fie eroii unei cărţi.

— De ce nu?

Ca să-l încerc, l-am întrebat pe Iliuţă şi de „Grăsun”.

— Şi el merită?

— Cum să nu… Îmi făcu cu ochiul si continuă: Dacă în loc de câlţi îmi băga în gură, pe post de căluş, puţin miez de pepene, nu intra în discuţie. Nu merita, pentru că pepenele se topeşte în gură.

Am râs şi ca să nu creadă că cedez că pepenele se topeşte în gură, i-am întrebat:

— Eroii pozitivi fură pepeni?

— Dumneavoastră, când aţi fost la vârsta noastră, nu aţi „luat“ niciodată pepeni?

Mi-am adus aminte că în copilărie am furat şi dude, şi corcoduşi, şi caise cu cainocul. Că am furat şi roşii, şi castraveţi din grădină de la Stanciu, când mă duceam la gârlă la Roşu. Mi-am adus aminte şi i-am zis:

— Eu nu sunt erou pozitiv şi în al doilea rând…

N-am apucat să termin fraza că deodată se auzi un fluierat prelung. Ne-am uitat în direcţia de unde venea alarma şi, spre marea noastră uimire, l-am văzut pe moş Petcu alergând disperat spre noi. La început am crezut că ne ameninţă, că vrea să ne alunge din bostănărie…

— Tovarăşe scriitor, a strigat el gâfâind, vi s-a furat maşina.

— Ce s-a întâmplat?

— Maşina nu mai e…

— Cum nu mai e?

— M-am dus s-o păzesc şi nu mai e acolo. Zău că nu mai e!

Ne-am ridicat şi am pornit-o toţi spre locul unde parcasem maşina.

MOŞ PETCU ŞI „CONFERINŢA DE PRESĂ” CARE EŞUEAZĂ

Am alergat de la bostănărie încoa, spre centrul comunei, de ne-a ieşit sufletul. Ştiţi cum era cămaşa pe mine? Leoarcă. Că era leoarcă pe mine cămaşa, nu mă deranja prea mult. O cămaşă se usucă, dar întrebaţi-mă cum îmi era inima. Era cât un pui anemic, nehrănit, de purice. Să-ţi spună cineva că ţi-a dispărut maşina şi să-ţi fie inima normală? Că se micşorase, că era cât un pui de purice, nu era mare, chiar prea mare nenorocire. Nenorocirea, dezastrul meu era că nu mai puteam ţine contabilitatea bătăilor. Şi când nu poţi ţine contabilitatea bătăilor de inimă eşti ca şi pierdut. Şi pe cuvântul meu că nu-mi convenea deloc să mi se fure maşina şi să mai fiu şi un om pierdut. Podul suspendat de peste râu, care dă aproape în bătătura bunicii lui Marian, se clătina cu noi de parcă dădea să zboare. Se clătina pentru că noi alergam, nu glumă. Moş Petcu abia se ţinea după noi. Când am ajuns în deal, la poştă, şi mi-am aruncat privirile aşa, în fugă, spre cofetărie, spre locul unde-mi parcasem maşina, am rămas de-a dreptul

uimit. Îi dau o jumătate de milion celui care îmi spune cam de ce am rămas eu uimit, când mi-am aruncat privirile spre locul unde îmi parcasem maşina. Să mă apuc să număr jumătatea de milion? Lăsaţi-vă păgubaşi, că n-o să ghiciţi. Cum zic, m-am oprit locului, s-au oprit şi Iliuţă şi ceilalţi eroi şi l-am aşteptat pe bătrân. Când a ajuns şi el lângă noi, mi-am reglat respiraţia şi foarte supărat, i-am spus:

— Moş Petcule, să nu te superi, dar nu eşti om serios.

— Ce spuseşi!? şi bătrânul mai să mă sfâşie cu privirile.

— Îţi baţi joc de mine?

— Cum îmi bat joc de tine?

Să ştiţi că nu m-am supărat prea tare că m-a luat cu tine, dar nici prea bine nu mi-a căzut. I-am arătat în direcţia cofetăriei şi, puţin răstit, i-am zis:

— Spuneai că mi-a dispărut maşina. Unde a dispărut? Priveşte-o!

Bătrânul îşi duse palma streaşină la ochi, se uită într-acolo şi, vă rog eu să-mi permiteţi să trec peste expresia urâtă pe care a zis-o după ce înainte a tras o fluierătură prevestitoare de pagubă.

— Nu se poate, măi băieţi! Voi credeţi că eu… Ce interes aş fi avut să… nu se poate!

— Ce nu se poate? Ce nu se poate, moş Petcule?

— Mă, eu am făcut muncă la C.F.R. o viaţă de om.

Unul dintre băieţi n-are de lucru şi-l ia pe moş Petcu în balon. Bătrânul se opreşte în loc şi… Nu vreau să vă dau din nou posibilitatea să credeţi că sunt un lăudăros, dar aflaţi de la mine că dacă nu eram eu, situaţia cu băiatul ăla era cam albastră. S-a supărat moşu, nevoie mare. Dar mai întâi să auzim ce-i zice dracu ăla de copil şi pe urmă să-l urmăriţi pe moş Petcu. Să fiţi atenţi cum strânge el în mână bastonu' ăla al lui de mareşal…

— Ce legătură are C.F.R.-ul cu vedenia dumitale?

— Măi a lu' Nechipercea, să nu-mi vorbeşti mie de vedenii, că te altoiesc cu bastonu' ăsta de nu te aduni! Ce crezi tu? Ce crezi tu, mă a lu' Nechipercea, că eu… Ce, eu sunt deodată cu voi ca să mă joc cu voi de-a uite popa, nu e popa?

A lu' Nechipercea iar n-are de lucru şi iar pune paie pe foc.

— Dar dumneata nu o vezi? De ce aduci dumneata în discuţie şi un popă? Ce legătură are popa cu dispariţia maşinii? „Uite popa, nu e popa". De ce n-ai zis: uite maşina, nu e maşina!

— Măi băieţi, ascultaţi la mine: maşina n-a fost acolo. Eu nu am vedenii, cum zice băiatu lui Nechipercea… Haideţi până acolo. Veniţi cu mine până acolo, că altfel… şi-odată şi-odată tot îţi croiesc eu câteva bastoane d-astea. Să nu zici că nu ţi-am spus… Auzi, măi a lu' Nechipercea, cu tine vorbesc, nu cu duşii de pe lume! Aşa, pe şira spinării…

— Nea Petcule, moş Petcule… Ai bre, ce te-ai supărat pe mine?

miorlăi a lu' Nechipercea, cu ochii la bastonul bătrânului.

— Păi dacă îţi zic eu că maşina n-a fost acolo! N-a fost acolo! Eu nu am vedenii, cum ziseşi tu mai adineauri…

Nu ştiam ce să mai cred. Citeam pe faţa bătrânului seriozitate. Şi în afară de asta, eu cunosc la oameni. Schimb doar câteva vorbe cu un om şi imediat îmi dau seama cu cine am de-a face. Am pornit toţi într-acolo şi, cam prin dreptul farmaciei, am văzut venind spre noi un poştaş. Cum am dat cu ochii de poştaş, cum m-am descreţit la frunte. Am şi uitat de dispariţia maşinii şi apariţia ei. L-am tras într-o parte pe moş Petcu şi i-am spus:

— Moşule, pe poştaş îl cunoşti?

— Care poştaş?

— Cel care vine spre noi.

Moş Petcu se uită în susul şoselei şi zise:

— Stancu? Stancu Petete? Păi mi-e nepot. E a lu' sor-mea aia mică, din capul satului. Când ia câte-o ţuică, mai mult îi duc eu scrisorile, ce-ai cu el?

— Dacă ţi-e nepot, atunci… am o rugăminte. Întreabă-l dacă a sosit ieri, sau azi dimineaţă, de la Bucureşti, un mandat de 25 de lei. În valoare de 25 de lei. Dacă da, atunci întreabă-l pe ce nume a sosit.

Se mai uită o dată înspre poştaşul care înainta spre noi, se uită şi în ochii mei şi, după priviri, am simţit că bătrânul iar şi-a pierdut încrederea în mine. „Ce-o fi cu mandatul ăla? De ce vrea ăsta să ştie dacă nepotu-miu are la el un mandat de 25 de lei? Nu e lucru curat cu ăsta… Să nu mă bage în vreo belea." Cam aşa gândea moş Petcu şi nu m-ar fi mirat dacă l-aş fi văzut alergând din nou după un miliţian. Se uită la mine cu coada ochiului şi zise:

— De ce vrei să ştii?

— Ţi-am spus că sunt scriitor…

— Asta ştiu, da… Băi, Petete, ia vino încoa!

Bătrânul îmi făcu cunoştinţă cu poştaşul şi ca să nu bănuiască ceva, mi-am luat rămas bun şi i-am lăsat, pe unchi şi pe nepot, să tăinuiască singuri. Dacă am avea mai mult timp la-ndemână, am putea întârzia puţin şi cu descrierea acestui poştaş, care, zău că mi s-a părut tare simpatic, mai ales că bâlbâia puţin cuvintele. Poate că o să mai avem ocazia să-l întâlnim, aşa că amânăm descrierea lui pe atunci. Dacă n-o să-l mai întâlnim, o să regretăm ce-o să regretăm şi o să ne treacă. Trece ea durerea de măsele, darmite…

Am mers încet spre maşină, unde Iliuţă şi ceilalţi ajunseseră. După vreo zece paşi l-am auzit pe moş Petcu strigându-mă.

— Acu' se duce la a lui Petroman cu un mandat.

— Câţi bani?

— 25 de lei şi o explicaţie.

— Ce explicaţie?

— Banii sunt trimişi de unul Marian şi scrie acolo, la explicaţii: „Sunt banii dumitale, iartă-mă“, aşa scrie, am citit şi eu… Ce e cu banii ăştia?

Cred că v-aţi dat seama ce bucurie a fost pe capul meu, când am auzit că Marian a trimis cei 25 de lei. Am fluierat ca pe stadion, după Iliuţă. Iliuţă s-a uitat spre mine şi văzându-mă aşa…

— Ce s-a întâmplat?

L-am luat în braţe, l-am strâns, l-am sărutat şi am strigat la el:

— Iliuţă, nu m-am înşelat! Nu m-am înşelat, Iliuţă dragă! şi sunt extrem de fericit!

— Cum adică nu v-aţi înşelat? În ce privinţă?

— Marian a trimis cei 25 de lei.

— De unde ştiţi?

L-am luat, fără să-mi dau seama şi pe moş Petcu în braţe, l-am strâns şi pe el în braţe. Năuc, bătrânul s-a uitat la mine ca la cel care a dat foc Romei şi m-a întrebat:

— Ce e cu cei 25 de lei?

— O să-ţi povestesc eu dumitale povestea acestor 25 de lei într-o carte. Ţi-o trimit cu dedicaţie. Şi am să te rog s-o citeşti cu atenţie şi să-mi scrii dacă ţi-a plăcut ori nu.

— Cu ce ziseşi că mi-o trimiţi?

— Cu dedicaţie. Cu semnătura mea.

— Aha!

Bătrânul zisese aha, dar nu bag mâna în foc nici cu o mănuşă de azbest că a înţeles chestia cu dedicaţia. Echipa de arcaşi, băieţii lui Nechipercea, se adunară şi ei în jurul nostru. Le-am spus că am pus aproape rămăşag cu Iliuţă, în privinţa acestor 25 de lei. Asculta atent moşul la discuţia ce aveam cu cei ce mă ţinuseră cu mâinile în sus şi cu cei care mă trataseră cu pepeni rupţi din vrej. Asculta moş Petcu, trăgea din ţigară, se uita la copii, se uita şi la mine, dar o mare nelămurire îl chinuia. Aşa că ne întrerupse din explicaţii şi mă întrebă:

— Scrii o carte despre mandatu’ ăla de 25 de lei? Şi despre a lui Petroman? Auzi, scriitorule, scăpai adineauri vorba aia cu Stancu Petete. Să nu scrii şi despre vorba aia…

— Care vorbă, moş Petcule?

— Că bea Petete câte o ţuică în plus. Dacă se află asta în sat… Dacă vine cartea aici şi se află că eu am stat de vorbă cu dumneata, scriitorule, apoi să ştii că am încurcat-o şi o să zică oamenii din sat: „Ia uite, mă, Petcu îl pârî la scriitor pe Stancu Petete, pe nepotă-su, că bea şi apăru în cărţi… N-o să vină ai lui nici la înmormântarea mea. Să nu scrii că…

— N-am să scriu, moş Petcule. Hai să vedem cum a fost cu vedenia aia.

— Şi tu zici ca a lui Nechipercea, că am avut vedenii? Mă, eu… Stai

să-ţi povestesc… Uită-te la mine, nu sunt beat… Auzi, azi dimineaţă am tras o sută de… Dar s-a dus. Mintea mi-e limpede ca lumina zilei… Am venit până aici. M-am uitat în locu' ăla si maşina, să fie al necuratului, nu era acolo… M-am uitat în susul şoselii, în josul şoselei, m-am uitat şi printre salcâmii ăia şi maşina… Maşina asta nu era acolo, dacă-ţi spun! Nu era acolo, nu era. Bă băiatule, mă scriitorule, nu era acolo. Dacă-ţi zic eu… Tu poate crezi acu că sunt zăltat la minte.

— Moş Petcule…

— Niciun moş Petcule! Văd eu după cum te uiţi la mine că n-ai încredere în ceea ce-ţi spun.

— Ba am, moş Petcule.

— Atunci de ce te uiţi aşa?

— Cum mă uit?

— Aşa ca un…

— Ca un ce, moş Petcule?

— Mă, mie nu-mi place cum te uiţi la mine.

— Cum mă uit la dumneata?

— Cu neîncredere… Eu şi de pe lumea ailaltă am să-ţi scriu că maşina n-a fost acolo… Chiar dacă o să mă fiarbă cu zmoală…

L-am lăsat să bombăne de unul singur. Eu, dragii mei, repet, eram fericit. Dacă există o culme a fericirii, atunci aflaţi de la mine că eu eram atunci în culmea fericirii. De altfel, aţi văzut cum m-am manifestat în momentul când moş Petcu a aflat de la poştaş vestea… Experienţa mea în cunoaşterea oamenilor nu-mi jucase festa. Nici de data asta nu-mi jucase festa experienţa mea în legătură cu cunoaşterea oamenilor. Existau, deci, motive să mă felicit. Pe Marian, cel care mă băgase în această mare aventură, cel care a venit la mine acasă şi mi-a lăsat pe cap o lădiţă cu 39 000 de lei şi ceva, iar pe urmă a dispărut, nu l-am mai văzut decât o dată, o singură dată, şi mi-am făcut o părere despre el. Deci, Marian e cinstit. Vă spun sincer, dacă jucam la LOTO şi câştigam o pereche de mănuşi îmblănite, ori chiar o excursie la Polul Nord, nu eram mai fericit decât acum, când am aflat ce am aflat despre Marian. Bravo, Mariane!

De bucurie nici n-am băgat de seamă că vorbesc singur şi cu voce tare. Am ajuns la maşină şi maşina era, într-adevăr, acolo şi în afară de faptul că era acolo, nu era alta, ci maşina mea.

— Nu se poate, zise bătrânul pentru el, şi eu însumi l-am văzut cum şi-a făcut cruce. Avea – vă jur – mutra lui „Fifi înaripatul" (aţi văzut filmul? În momentul când a observat că i-au crescut aripi).

Am dat un ocol maşinii, m-am uitat la cauciucuri, la aripi… Totul era în regulă.

M-am rezemat de buşonul rezervorului în care bag benzină de 98 şi m-am întrebat:

— Cum să-mi explic această poveste?
— Care poveste? m-am întrebat tot eu.
— Cu vedenia lui moş Petcu…
— Să nu fie o cursă…
— Ce fel de cursă?
— Dacă bătrânul e vârât în această afacere încurcată a lui Marian?
— Imposibil!
— De ce e imposibil?
— Mi-a dovedit că… eu cunosc la oameni. Moş Petcu e cinstit…
— Mai tatonează terenul…
— Voi, flăcăilor, vă lăsaţi invitaţi la o îngheţată? Voi m-aţi servit cu… Haideţi! Moş Petcule, dumneata bei un coniac? Haideţi cu toţii la cofetăria asta. Am poftă să vă invit la o conferinţă de presă. Voi ştiţi ce este o conferinţă de presă? Vă invit la o conferinţă de presă.
— Ce e aia? mă întrebă grăsunul, cel cu simţul umorului nedezvoltat.
— Moş Petcu v-a răspunde mai întâi unor întrebări… Noi vom fi „ziarişti" şi-l vom întreba pe moş Petcu…
— Ce îl veţi întreba pe moş Petcu? se răsti bătrânul la mine.
— Cum e vremea! De ce e vremea aşa…
— Ascultă, scriitorule, să nu…
M-am făcut că nu-l aud, nu i-am băgat în seamă întreruperea şi am continuat:
— În această conferinţă de presă, prietenul nostru mai în vârstă (Bătrânul se lumină la faţă. Era bucuros că nu i-am zis moş.) ne va demonstra, ne va convinge că alarma cu dispariţia maşinii nu a fost falsă.
Am aşezat două mese cap în cap, am tras scaune în jur şi eu m-am dus în cofetărie şi am făcut o comandă serioasă. Îngheţată cu pişcoturi şi pentru simpaticul nostru moş Petcu o sută de grame de coniac „Milcov" şi un ţap cu sifon. Coniacul şi sifonul le-am adus chiar eu, am pus tava în faţa bătrânului, mi-am tras şi eu un scaun lângă el şi l-am îmbiat să bea.
Moş Petcu a tras o duşcă şi pentru că ceilalţi consumatori nu aveau ce consuma, se uitau unii la alţii şi mai ales la mine şi la moş Petcu. Zău nu se simţeau prea bine şi grăsunul a spart tăcerea:
— Şi când începem?
— Ce să începem?
— Conferinţa de presă.
S-a aşternut o linişte penibilă. Am intervenit eu cu…
— Depinde de moş Petcu.
Sări ca ars.
— Ce depinde de mine?
— Începera conferinţei de presă.

— Şi cum va începe o conferinţă de presă?

— Noi o să-ţi punem întrebări în legătură cu…

— Cu ce?

— Cu vedenia şi dumneata trebuie să ne răspunzi…

Pentru a mă convinge şi mai mult că am dreptate, că nu m-am înşelat, i-am făcut semn lui Iliuţă să pună o întrebare. Orice întrebare.

Iliuţă n-a avut timp nici măcar să-şi dea seama cam ce fel de semn i-am făcut, pentru că bătrânul şi-a început conferinţa de presă cu o întrebare:

— Aţi mai venit cu cineva?

— Numai eu cu prietenul meu Iliuţă.

— Cunoaşteţi pe cineva pe aici?

— Pe moş Petcu. Pe simpaticul moş Petcu.

— În afară de mine.

— Pe tovarăşul şef de post, pe care am avut plăcerea să-l cunosc numai datorită dumitale. Pe a lui Petroman, cum îi zici dumneata.

— Întreb dacă cunoaşteţi pe cineva care ştie să mâne. Să conducă maşina.

— Nu…

A sosit şi ospătăriţa cu comanda, a aşezat farfuriile în faţa fiecărui invitat de-al meu şi deodată l-am văzut pe Iliuţă sărind ca ars de la masă. M-am şi speriat, am crezut că l-a înţepat vreo albină, aşa a sărit de pe scaun. A alergat la maşină şi s-a întors de acolo cu un aer foarte misterios. Se schimbase şi la faţă.

A vrut să se aşeze pe scaunul lui, dar l-am oprit.

— Ce-i cu tine?

— Trebuie să…

— Ce s-a întâmplat, Iliuţă?

— Vreţi să veniţi să vă spun?

— Secret?

— Foarte secret!

— Dragă Iliuţă, ar fi îngrozitor de urât din partea noastră dacă ne-am ridica acum de la masă şi ne-am duce să-mi spui un secret. E chiar atât de mare secretul încât nu poate să…

— Nu se poate…

— Atunci te rog să-l păstrezi numai pentru tine… Nu admit secrete în public. Ori îl spui faţă de noi, ori…

Iliuţă îşi plimbă privirile peste toate chipurile celor de la masă şi după ce ne mai necăji, după ce ne-a fiert 17, 19 secunde, după ce mă întrebă din priviri dacă poate ori nu poate să dezvăluie un secret, marele lui secret, şi dacă a văzut că eu stau stană de piatră, mai trecu o dată cu linguriţa în pereţii paharului de îngheţată şi zise:

— Să ştiţi că moş Petcu a avut dreptate…

— În ce privinţă? l-am întrebat eu oarecum speriat.

— Cineva a umblat cu maşina. Deci această conferinţă de presă aţi convocat-o în zadar. Moş Petcu a văzut bine ce a văzut.

— Şi tu începi?

Bătrânul trase un gât zdravăn de coniac şi iluminat la faţă zise:

— Dacă spun eu că… M-aţi luat pe mine cu conferinţa de presă, cu… Tu de unde ştii că maşina… se răsti bătrânul la Iliuţă, care acum dădea explicaţii.

M-am ridicat şi am dat ocol mesei… M-am apropiat de Iliuţă, şi aproape că l-am speriat cu întrebarea:

— Cine să umble la maşină? am ţipat eu.

— A dispărut lădiţa… Lădiţa semăna cu cea în care a adus Marian bancnotele la dumneavoastră acasă… A dispărut lădiţa…

MI SE ADUCE PE FARFURIE UN… BILET

În acel moment nici culoarea roz nu mai era roz pentru mine. Vedeam totul în albastru. Chiar şi florile plantate în faţa cofetăriei îmi păreau albastre, cu toate că unele dintre ele erau galbene, iar altele chiar mov. Şi se aşternuse la masa noastră o linişte pe care n-o găseşti nici în cimitir. Mie îmi convenea de minune această linişte, pentru că puteam să mă gândesc în voie la ale mele. Am trecut cu privirile peste toţi invitaţii mei, m-am uitat cu coada ochiului şi la cele ce se petreceau în jurul nostru.

„Cine mi-a descuiat maşina şi a umblat cu ea?“ „Cine a avut interes să ia lădiţa din maşină?“ „Cum de nu am observat eu dispariţia lădiţei când am dat ocol maşinii?“

„Ce legătură poate fi între lădiţa adusă la mine acasă, încărcată cu bancnote de către Marian şi lădiţa găsită aici de Iliuţă şi acum dispărută?“

Acestea erau întrebările la care căutam un răspuns, în tăcere. Arcaşii şi moş Petcu se uitau la mine. Unii cu coada ochiului, alţii direct.

De conferinţa de presă se uitase exact cum s-a uitat de numele celor care au inventat ciocolata, îngheţata cu vanilie, alunele americane ori turceşti. S-a uitat exact cum s-a uitat numele bătrânului grec care a răspândit în ţara noastră leapşa pe ouate şi mai ales cea pe cocoţate.

— Vreţi să lăsaţi să se ocupe de răspândirea leapşei nişte oameni de ştiinţă şi dumneavoastră să?…

Cel care m-a luat aşa de tare s-a poticnit şi a trebuit să continue întrebarea moş Petcu:

— Ei?!… Ce mai ai de zis, scriitorule? Ţii cu noi o conferinţă de presă şi…

Neavând replică, am tăcut. Am repetat în gând întrebarea de mai sus şi mi-am mai pus încă nişte întrebări. Dar nu nişte întrebări întâmplătoare. Ce întrebări mi-am mai pus în gând? De pildă…

„Cum trebuie să reacţionez de aici încolo?“

„Să aduc la cunoştinţa tovarăşului şef de post, ori să lucrez pe cont propriu?“

Bineînţeles că, din orgoliu profesional, am luat hotărârea să încep cercetările de unul singur. Pardon. Am greşit. Nu numai de unul singur. Dacă aş renunţa la serviciile lui Iliuţa s-ar strica prietenia dintre noi. Fără să-mi dau seama, m-am uitat drept într-o fereastră şi credeţi-mă că semănăm într-o oarecare măsură cu incoruptibilul Elliot Ness. Moş Petcu a mai zis el ceva, dar eu făceam în gând fel de fel de combinaţii în legătură cu acţiunea pe care trebuia s-o începem.

Terminară îngheţata şi ceilalţi. Ca să-l fac pe moş Petcu să tuşească puţin l-am tratat cu o ţigară „Snagov“. În glumă am întins pachetul cu ţigări şi spre ceilalţi băieţi. Unul dintre ei… nu dau nume, pentru că mi-e ruşine, unul dintre ei – cum zic – a întins mâna să ia o ţigară.

— Ce facem acum? mă întrebă într-un târziu Iliuţă.

— Eu ştiu, măi Iliuţă, cam ce ar trebui să facem? Dumneata, moş Petcu, ce părere ai?

— Părerea mea este că ar trebui să-ţi croiesc şi dumitale nişte bastoane…

— De ce, moş Petcule?

— Cine necuratu’ te-a pus să-mi dai ţigara asta?

— Ţi-a dat-o cu forţa? Ţi-a întins pachetul şi dumneata ai luat…

— Măi a lu’ Nechipercea, ţie nu ţi-e milă de spinare? Dacă te bagi în vorbă ca mărarul în ciorbă, îţi fac spinarea numai dâmburi.

— Asta e întrebarea, Iliuţă, ce facem?!

Mi-am muşcat buza de jos. Asta e un vechi obicei de-al meu. De câte ori mă găsesc într-un impas îmi muşc buza de jos şi mă uit absent într-un punct nedefinit.

— Iliuţă, nu vom pleca de-aici până nu vom afla, până nu-l vom descoperi pe făptaş…

Iliuţă îşi frecă palmele ca un om care vrea să se apuce de o treabă serioasă şi zice:

— Deci ne apucăm să facem CERCETĂRI!

Cuvântul cercetări îl spuse mai tare şi am observat la şeful arcaşilor şi la arcaşi o oarecare invidie că Iliuţă a zis cercetări cu litere mari. Moş Petcu abia îşi stinsese „Snagovul”, şi când auzi şi el de cercetări îşi aprinse alta. A aprins o ţigară de-a lui. O mărăşească. Şi se uita la păhărelul cu coniac cu nişte priviri smerite, care parcă spuneau „Umple, doamne, din nou paharul cu licoarea ta“. Trăgea din ţigară mai abitir ca dintr-o lulea. Degeaba. A nimerit însă o mărăşească atât de tare, încât puteai bate cuie cu ea în peretele dinspre miazăzi. O aruncă şi o strivi cu talpa. Îşi alese o ţigară mai moale şi după ce suflă în băţul de chibrit, trase un fum zdravăn, apoi se întoarse cu scaun cu tot către mine şi zise:

— Ascultă, scriitorule, înainte de a te apuca de cercetările de care

zici, trebuie să ne spui nouă, aici, pe şleau, dar aşa, cinstit, ce urmăreşti dumneata? Că de florile mărului n-ai bătut dumneata atâţia kilometri cu maşina.

— Moş Petcule, vrei să-mi schimb părerea? Să ştii că eu, cu toate belelele în care m-ai vârât, tot te simpatizez. Ai uitat aşa, de la mână până la gură? Nu mai ţii minte? Ţi-am spus că mă documentez.

— Asta ştiu… şi niciodată, în viaţa dumitale, să nu mai spui unui bătrân ca mine, uituc. Mie să-mi spui altceva. De ce ţi-ai ales tocmai comuna noastră şi nu alta?

— Aici şi-a petrecut o parte din vacanţă eroul meu principal, Marian. Are o mătuşă, ba nu, o bunică. Bunica aceea care stă lângă Petromanca.

— Nu mă lua pe mine cu de-alde astea, ce, numai un copil de oraş îşi petrece vacanţa în comuna noastră? De ce l-ai ales tocmai pe Marian?

— Cu el s-au petrecut nişte lucruri ciudate. Într-o zi a venit la mine acasă…

— Şi ce dacă a venit la dumneata acasă? Dacă eu o să mă duc în toamna asta la Bucureşti şi o să dau şi pe la dumneata, pe acasă, o să te apuci să scrii o carte despre mine?

Arcaşii ascultau cu gura căscată, şi unul dintre ei, mai curios din fire, îl înghiontea cu piciorul pe sub masă pe moş Petcu. La un moment dat i-a şoptit: „Nu te lăsa, moş Petcule, pune-i întrebări!“

— Şi ce fel de lucruri ciudate s-au petrecut cu eroul dumitale principal? A intrat la dumneata în casă şi ţi-a luat ceva? A pus mâna pe ceva şi… Ori poate că…

— A intrat la mine în casă, mi-a trântit pe covor aproape 40 000 de lei şi a dispărut…

— Cât? 40 de mii de lei?! Ce de bani! se minună grăsunul.

— Aşa de mulţi bani? De unde a avut băiatu’ ăla atâţia bani? Şi zici că a venit la dumneata acasă, i-a trântit pe covor şi… Cum să intre în casă un băiat cu atâţia bani?

Această întrebare venea din partea unui arcaş care (vă rog să-mi iertaţi expresia cam naturalistă) se scărpina în nas. Dar nu cu batista, ori cu degetul mic, ci chiar cu arătătorul.

— Vi i-a lăsat pe covor şi a fugit?

— De ce a fugit?

— Dacă aş şti de ce a fugit, crezi că aş mai umbla eu cu Iliuţă după el?

— Încotro a fugit?

— Şi cu lada aia care spuneaţi că v-a furat-o cineva din maşină ce este?

— Am mai spus. Era la fel cu cea în care a adus el aproape 40 000 de lei la mine acasă.

— Era la fel, la fel?

— Da.

— Şi ce o fi cu banii ăia? De ce nu…

Eram încolţit de întrebări şi tocmai mă pregăteam să le răspund. Nu am apucat să deschid gura, pentru că apăru lângă mine frumoasa ospătăriţă, care îmi întinse sub nas o farfurioară pe care era un… bileţel.

Nu am întins mâna după el. L-am lăsat câteva minute în farfurioară. Dar pentru că nu e frumos să laşi pe cineva cu mâna întinsă, l-am luat şi am întrebat:

— De la cine e?

— De la tovarăşul responsabil.

— Mulţumesc!

Să stai la masă cu nişte arcaşi şi cu un bătrân simpatic şi deodată, tranc, să ţi se aducă un bilet pe farfurie, e ceva? Păi nu! Toţi, dar absolut toţi, aşteptau cu inima la gură să desfac biletul şi să le citesc şi lor.

De fapt, şi eu muream de curiozitate. Mă întrebam în sinea mea:

„De unde până unde eu în corespondenţă cu responsabilul cofetăriei din Ciuceni?“ În legătură cu conţinutul biletului se puneau întrebări şi mai şi mi-am călcat pe inimă şi am luat bileţelul, l-am vârit în buzunar şi am rugat pe amabila ospătăriţă să-mi facă nota de plată. Trebuia să fiţi de faţă la scena cu biletul. Dacă o povestesc eu se pierde 80°/o din farmec. Ospătăriţa – curioasă şi ea – s-a uitat la mine ca la un Vezuviu cu foarte puţină lavă, când a văzut că nu citesc biletul. Am plătit şi, cum zic, sub privirile mirate ale tuturor, m-am ridicat de la masă.

— Vă duceţi la responsabil? mă întrebă Iliuţă nerăbdător.

— Nu. Nu, Iliuţă dragă, n-ai ghicit. Nu mă duc la responsabil. Mergem, mergem la maşină…

— Unde? Plecăm la Bucureşti fără să aflăm… Unde mergem?

— Să încălzim motorul.

— Plecăm?

— Depinde… Dragii mei, m-am adresat eu arcaşilor şi simpaticului moş Petcu, trebuie să ne despărţim.

— Chiar plecaţi?

— Deocamdată. În niciun caz n-o să părăsesc această frumoasă comună fără să ne luăm rămas bun. Acum, însă, trebuie să vă părăsesc. Hai, Iliuţă!

Moş Petcu mă trase mai după dudul din faţa cofetăriei şi mă întrebă:

— Eu ce trebuie să mai fac?

— Nimic, moş Petcule. Du-te acasă şi odihneşte-te.

— Eu, scriitorule, nu mă duc acasă. Fii bun şi mai dă-mi ceva de

lucru.

— De lucru nu am cine ştie ce nici eu.

— Da' de ce nu deschizi biletu' ăla?

— O să văd eu ce mi-a scris. Deocamdată să-l lăsăm puţin să se zvârcolească.

I-am lăsat pe prietenii mei foarte întristaţi. Am întors privirile, în timp ce mergeam spre locul unde îmi parcasem maşina, şi i-am văzut cum şuşoteau între ei.

„Bă, ce-o fi chestia asta?"

„Ai văzut cum i-a adus biletul pe farfurie?…"

„Tu credeai că e ceva de mâncare?"

Erau în stare să dea oricât numai să desfac biletul în faţa lor. Dar voi ce părere aveţi?… Dacă eraţi în locul meu, îl desfăceaţi şi-l citeaţi?… Ce facem cu suspensul? Să dezvălui aşa, dintr-o dată, secretul? Niciun scriitor din lume nu ar face aşa ceva. Şi de ce ar trebui s-o fac eu? Îi auziţi? Voi îi auziţi cum şuşotesc? „Bă, scriitorul ăsta e rău. De ce nu deschide biletul?" „Hai să-l somăm", interveni un altul, dar a fost pus imediat la punct de şeful lor.

Iliuţă era aşa de agitat, încât părea că este de pe altă lume.

— Ce e cu tine? m-am simţit eu obligat să-l întreb.

— Sunteţi foarte sadic!

— Cum sunt, Iliuţă?

— De ce mă chinuiţi?

— Eu te chinuiesc?

— Aţi primit un bilet, l-aţi băgat în buzunar, v-aţi ridicat de la masă şi…

— Şi ce?

— Ce scrie în biletul pe care l-aţi primit? Zău dacă nu… Vedeţi şi băieţii… arcaşii sunt nemulţumiţi. Ar vrea să ştie şi ei… Nu fiţi rău. Cum puteţi să… Dacă lor nu vreţi să le spuneţi, spuneţi-mi barem mie ce scrie în bilet.

— De unde să ştiu cu ce scrie, din moment ce nu l-am citit?

— Sunteţi formidabil… Dumneavoastră nu sunteţi curios? De ce nu-l citiţi?

— O să avem timp să-l citim.

— Dar nu înţeleg care este raţiunea. Când se primeşte un bilet, o scrisoare, eu ştiu că se citeşte imediat.

— Nu este o regulă în chestia asta cu cititul imediat. Şi ca să-ţi dovedesc că nu este o regulă, poftim: nu citesc biletul pe care l-am primit de la responsabilul cofetăriei, ei?…

— Dar dacă este o ameninţare cu moartea?

— Cu atât mai bine. N-o să mă omoare pentru că nu am primit… mai bine zis nu am citit ameninţarea…

— Dar dacă este vreun vechi prieten de-al dumneavoastră cu care

aţi fost la şcoală, ori cineva cu care aţi făcut armata?

— Un prieten nu trimite bilete.

Am ajuns lângă maşină. Am lovit pe rând cu vârful pantofului fiecare cauciuc, am încercat – apăsând pe aripi – amortizoarele şi fără să bage nimeni de seamă am tras cu coada ochiului spre intrarea din spatele cofetăriei. Uşa era întredeschisă şi de după uşă am observat că suntem urmăriţi. Am deschis portiera şi, în timp ce porneam motorul, mi-am pus, nici mai mult, nici mai puţin, decât şapte întrebări. Dragii mei cititori, să nu vă surprindă prea mult faptul că eu din când în când îmi pun, mie însumi, câte o întrebare. Oricăruia îi este permis să-şi pună întrebări. Scriitorul, dacă vreţi să ştiţi, este obligat de meseria lui să-şi pună… Dar să revenim la cele şapte:

1. „De ce mi-a trimis responsabilul biletul? ”

2. „Ce scrie în bilet?“

3. „Dacă este implicat în cazul Marian, cum de mai are curajul să-mi trimită bilet?”

4. Întrebările 4—5—6 şi 7 nu aveau niciun fel de legătură cu povestea de faţă. De pildă, a 7-a întrebare a fost: „De ce a susţinut cu atâta tărie Napoleon Bonaparte că fiecare soldat poartă cu el în raniţă un baston de mareşal”? Are vreo legătură această întrebare cu povestea noastră?

— Cineva este mult mai chinuit decât tine în legătură cu biletul, i-am spus eu lui Iliuţă, după ce am eliminat din minte cele patru întrebări care nu aveau nicio legătură cu situaţia de faţă. La întrebarea cu Napoleon Bonaparte cred că am şi zâmbit, pentru că l-am văzut pe Iliuţă că prea se uita la mine.

— Cine? Nu înţeleg.

— Cel care mi l-a trimis.

— Responsabilul?

— Da… Responsabilul cofetăriei, pun rămăşag cu tine pe orice că este amestecat în cazul Marian. Ne urmăreşte de după uşa de la intrarea din spate a cofetăriei. Uită-te şi tu, dar mai discret.

Când spun eu un lucru, apoi… Am zis că Iliuţă are stofă de detectiv? Dacă vă spun cum s-a uitat, cum a spionat terenul, n-o să mă contraziceţi. S-a dus la oglinda retrovizoare şi a început, pasămite, să se joace cu oglinda retrovizoare a băgat şi el de seamă că aveam dreptate.

— Şi ce facem?… Aveţi dreptate. Se uită spre noi.

— El a avut treabă cu maşina mea. El s-a plimbat cu ea şi trebuie să aflăm scopul… Treci de partea cealaltă şi urcă-te în maşină.

Iliuţă a dat ocol maşinii, s-a urcat în faţă, lângă mine şi după ce a trântit portiera, iar eu tocmai mă pregăteam să bag în viteză, îl auzii pe Iliuţă strigându-mi chiar în ureche:

— Responsabilul ne face semne să nu plecăm!

CU TOATE MOTOARELE SPRE ZGÂNDARICI!

Responsabilul cofetăriei ne făcea semne disperate cu mâna. Şi noi doi, Iliuţă şi cu mine, umflându-ne în pene ca doi cocoşi de Bărăgan, dar foarte pintenaţi, ne făceam că plouă. Nu ştiu dacă este prea educativă vorba asta cu plouatul, dar mi-am permis să o zic pentru că ştiu eu foarte precis (v-am şi auzit) că folosiţi expresii şi mai deocheate. Deci, noi doi ne făceam că plouă… cu buline albe, şi… am apăsat pe ambreiaj, am băgat în viteză şi… p-aici ţi-e drumul! Am pornit din loc la fel ca un ţap, pentru că am apăsat imediat şi pe acceleraţie… Ca dintr-o puşcă am ţâşnit!…

— Ce faceţi? m-a întrebat Iliuţă, vădit mirat şi mai ales zgâlţâit de pornirea maşinii.

— Cum ce fac? Mersi bine, i-am răspuns şi eu la fel de zgâlţâit, dar cu glas de om liniştit, cu glas de om care apasă nu în duşmănie pe acceleraţie, ci de om care bagă aţă albă în ac, ori de bun gospodar care alege fasole pentru pus la fiert. Fasole boabe, nu ţucără, ori, ferească Dumnezeu, verde!

— Responsabilul…

— Ce e cu el? Ce e cu responsabilul, m-am făcut eu iar că plouă. Dar nu cu buline albe, ci m-am făcut că plouă cât se poate (dar absolut cât se poate) de normal.

— Aleargă după maşină.

— Trebuie să-l fierbem puţin.

— Cum să-l fierbem?

— În suc propriu. Lasă-l să alerge, să-i mai scadă din rânză… Sunt mai mult decât sigur că el este implicat în cazul Marian şi sunt la fel de sigur că tot el s-a plimbat şi cu maşina mea. Aşa că, hai să cântăm împreună „*Trecea fanfara militară*”. Cântă tu vocea a doua… Vrei?

— Şi acum unde mergem?

— La bunica lui Marian.

— Ce vă face să credeţi că responsabilul cofetăriei are vreun amestec în povestea cu bancnotele lui Marian?

Am oprit maşina în faţa porţii şi am pornit pe jos, împreună cu Iliuţă, spre casa bunicii lui Marian.

— Ce vă face să credeţi că responsabilul… mă mai întrebă Iliuţă încă o dată…

Eu? Eu nu ştiu de ce, am fost mai atent la topografia locului, la culorile frumoase, extrem de frumoase cu care erau tapetate faţadele caselor, culorile parcă erau împrumutate din tablourile lui Grigorescu. După ce m-am întrebat dacă nu cumva Grigorescu a împrumutat culorile astea atât de plăcute ochiului de la casele acestea, i-am răspuns şi lui Iliuţă:

— Mai multe motive mă fac să cred… Nu să cred, să fiu convins că acest cofetar este implicat…

— Care sunt? Din cele foarte multe motive spuneți-mi şi mie numai două. Barem două…

— În primul rând… În seara când a venit Marian la mine şi mi-a atras atenţia asupra faptului că la bunica lui în comună există un cofetar foarte priceput. Îmi aduc aminte şi spusa lui: „Există acolo, în comună, un cofetar formidabil”. Al doilea motiv este descoperirea ta.

— Care descoperire?

— N-ai găsit tu, în spatele cofetăriei, o lădiţă asemănătoare cu cea în care a adus Marian bancnotele la noi acasă?

Iliuţă s-a concentrat ce s-a concentrat, s-a uitat la mine cu nişte priviri mai… cum să le numesc eu? cu nişte priviri mai altfel colorate decât le avea în momentul când am pornit cu maşina din loc ca un ţap nelogodit. Ce logodit?! Nici măcar cu intenţia de a se logodi.

— Aveţi dreptate!

După acest aveţi dreptate, spus de Iliuţă cu destulă convingere, mi-am dres vocea, care din cauza zgâlţâielii se cam dereglase puţin, dar foarte puţin, deci, după ce mi-am dres vocea, am apăsat pe clanţa uşii, pentru a deschide şi a coborî. M-am răzgândit. Am luat mâna de pe clanţă şi am trecut la al treilea motiv.

— Al treilea motiv este dispariţia lădiţei din maşină, plimbarea cu maşina mea, şi motivul cel mai concludent este…

Oricare dintre voi poate ghici că aceste puncte, aceste trei puncte de suspensie le-am pus cu un anumit scop. Şi nu cu un scop oarecare ci unul… Cu ele pregătesc marea, ucigătoarea lovitură ce urmează să i-o dau lui Iliuţă. Ce lovitură? Vă rog să întoarceţi câteva pagini. Dacă le-aţi întors, vă rog (din nou) să-mi răspundeţi prin post-restant dacă se numeşte ori nu se numeşte unul din capitolele precedente „Iliuţă are stofă de mare detectiv.” Ei bine, în acest capitol, pe care îl citiţi acum, eu am să fac o dezminţire. Fac acest lucru pentru că mie nu-mi place să spun minciuni. Fiţi, vă rog, atenţi. Fiţi, vă rog, atenţi la ce o să vă spun şi mai ales la reacţia lui Iliuţă.

— Aveţi un motiv şi mai concludent?

— Desigur. Cât am stat la cofetărie tu nu te-ai uitat deloc în jur? N-ai observat nimic deosebit?

— Ce anume?

— Dragă Iliuţă, sunt nevoit să-ţi spun chiar în faţă…

— Ce să-mi spuneţi?

— Stofă prea multă de detectiv particular nu ai…

— De ce?

— Ai stat cu ochii numai în faţa de masă. N-ai băgat de seamă cum ne dădea târcoale responsabilul? Era cu ochii numai la masa noastră. A tras cu urechea şi la discuţia noastră.

— Aveţi dreptate, foarte mare dreptate.

— În legătură cu ce am dreptate? m-am făcut eu că nu înţeleg

încotro bate.

— E adevărat… E adevărat că…

S-a poticnit şi aproape că i-au dat lacrimile. A continuat cu lacrimi în ochi, cu ochii umeziţi.

— E adevărat că dumneavoastră… m-aţi considerat mare detectiv particular şi eu, înfumurat de faptul că am descoperit lădiţa… care până la urmă a dispărut… Mulţumit de această descoperire, la cofetărie, am stat numai cu ochii în faţa de masă. Îmi retrageţi titlul de detectiv particular, nu?

Dar, ca să înlătur această atmosferă apăsătoare, am întrebat:

— Iliuţă, vrei să citim biletul trimis de responsabil?

Când a auzit Iliuţă propunerea mea, mai, mai să leşine de bucurie. De fapt şi eu muream de curiozitate. Am despăturit biletul şi, spre marea noastră surprindere, am citit: „Domnule Nicuţă Tănase, v-aş rămâne îndatorat întreaga viaţă dacă aţi avea amabilitatea să veniţi până la mine, în birou. Simt nevoia să vă dau o explicaţie.” Semnătura e indescifrabilă.

— Ce părere ai, Iliuţă?

— E colosal.

— Ce e colosal?

— De unde ştie cum vă cheamă?

— Povestea cu numele nu mă face prea curios. Am apărut de foare multe ori la televizor, mi-a apărut şi poza prin reviste. Trebuie să ştii că ospătarii si frizerii au o memorie vizuală formidabilă. Dacă nu dai bacşiş unui frizer, a doua oară, când te duci la el, te tunde atât de bine, încât nu-ţi vine să scoţi bascul din cap nici măcar când te duci să vezi tablourile lui Grigorescu, din mănăstirea Agapia. Şi în afară de asta, mai există posibilitatea să-i fi spus de vizita mea moş Petcu, ori şeful de post, în faţa căruia m-am legitimat.

— Ce interes avea şeful de post să-i spună că Nicuţă Tănase… că dumneavoastră sunteţi aici? Avea vreun interes?

— Niciun interes. Dar presupun. Am dreptul să fac presupuneri? Am. O fi fost întrebat şi el; de ce să-mi ascundă numele? Mor însă de curiozitate în legătură cu explicaţia care vrea să mi-o dea. Dar să-l lăsăm pe enigmaticul responsabil de cofetărie şi să intrăm la bunica lui Marian.

— Şi ce facem la bunica lui Marian?

— Ne interesăm de… Aici m-am poticnit şi eu. Ca să nu bage de seamă Iliuţă, că sunt în criză de timp, am continuat:

— Ne interesăm cum s-a comportat Marian cât a stat aici.

— Nu e bine să ne facem mai întâi un plan de bătaie? S-ar putea să o speriem pe bunica lui Marian.

Iliuţă avea dreptate, într-o oarecare măsură, dar bazându-mă pe experienţa mea…

Am bătut la poartă şi în prispă a apărut o bătrânică îmbrăcată în negru şi cu un tulpan la fel de negru pe cap.

— Intraţi, maică, intraţi, că e legat câinele.

Era, într-adevăr, legat câinele, dar aşa legat cum era, te înspăimânta. Te înspăimânta numai uitându-se la tine. N-a scos un lătrat. Nici măcar o jumătate de lătrat. De mârâit a mârâit de câteva ori, s-a zmucit în lanţ… Norocul meu şi al lui Iliuţă a fost că fabricile noastre de lanţuri fac lanţuri care nu se rup chiar la o zmuciturâ de câine ciobănesc. (Ciobănesc, lăţos, mare cât un viţel mare, dar el, câinele ăsta, de altă culoare!) Am mai avut noroc şi cu cureaua de la gâtul câinelui, care, spre fericirea noastră, n-a cedat nici ea. Felicitări şi fabricilor de curele.

Fără să ne întrebe cine suntem şi cu ce treburi o vizităm, bătrâna în negru, bunica lui Marian, ne-a invitat în odaia de musafiri. A şters scaunele de praf, ne-a îmbiat să luăm loc, şi pentru că, oricât, nu ne simţeam prea bine – treci pragul unei case şi nu spui de ce – am spart eu gheaţa.

— Bunicuţo, noi suntem nişte prieteni foarte buni de-ai lui Marian.

— Şi eu sunt prieten cu Marian. Eu… Iliuţă s-a împotmolit, n-a ştiut ce să mai zică. L-a salvat însă bătrâna.

— Sunteţi de la Bucureşti?

— Da.

— Tu… băiatule, pe tine te cred. Poţi să fii prieten cu nepotul meu… S-a uitat încă o dată la mine, în ochii mei şi a continuat: Dumneata eşti om în etate, cum eşti prietenul lui Marian?

— Nu exagerez deloc. Sunt foarte bun prieten cu el. Scriu cărţi pentru copii. Sunt prieten bun şi cu eroii cărţilor mele şi cu cititorii mei.

Când a auzit că sunt scriitor, a vrut să se ducă să taie viţelul cel mai gras în cinstea venirii mele. Am reţinut-o cu mare greutate. După ce a aranjat un tişlaifăr care stătea strâmb pe masa din mijlocul odăii, a zis:

— Aşa da… Şi cum te cheamă pe dumneata?

I-am spus numele. S-a recomandat şi Iliuţă.

— Dumneata nu scrii şi la ziar?

— Ba da!… Scriu şi la ziare. Acum, bunicuţo, eu scriu o carte în care vreau să arăt cum şi-au petrecut vacanţa elevii… Ştiu că nepotul dumitale, Marian, a fost şi aici.

— Cum să nu fie? Păi dacă nu-l trimite taică-său la mine, vara, nu mai are pace cu bătrâna lui mamă. Dumneata ce zici, se poate să nu-l trimită?

— Vrei să ne povesteşti şi nouă cum s-a comportat Marian în vacanţa asta?

— Cum să se comporte? Marian e… Cum adică? Ce vreţi să spuneţi? Marian e un băiat cuminte… Ştiu că dumneata scrii numai…

Nu cumva a făcut Marian al nostru vreo trăsnaie?

— N-a făcut nicio trăsnaie, bunicuţo, am minţit eu şi am înghiţit privirile dojenitoare ale lui Iliuţă. Priviri care spuneau: „N-a făcut nimic? Hm!“ După ce am trântit această minciună, am continuat cu alta:

— Ştim că e băiat cuminte… Da plecare n-aţi observat ceva deosebit la el? Nu era…

— Ba da. Parcă dăduse strechea în el. A plecat cu vreo două zile înainte…

— Bunicuţo, el mai are vreo rudă aici, vreun văr mai mare?

— Cum să nu? Are şi vreo trei verişoare. Una e măritată. Văr îl are pe neastâmpăratul de Zgândărici. Şi în Zgândărici ăsta parcă a intrat împeliţatu… De-atunci a lăsat şi serviciu… Nu ştiu ce s-a întâmplat cu el.

— Unde stă?

— La capătul celălalt al satului. Chiar lângă biserică. Prima casă… Ce faceţi? Plecaţi? Nu luaţi ceva, o dulceaţă?

Am lăsat-o pe bunica lui Marian dând din umeri a mirare şi vă rog să mă credeţi, Iliuţă abia se ţinea după mine.

— Unde mergem?

— Trebuie neapărat să-l găsim pe Zgândărici ăsta.

— De ce? De ce trebuie să-l găsim pe acest… Cum îl cheamă?…

— Zgândărici.

— Ce nume! De ce trebuie să-l căutăm?

— Dragă Iliuţă, mă decepţionezi.

— Eu?

— Da!

— Vă rog să mă iertaţi, dar nu înţeleg cum de vă decepţionez…

— Tu nu ai fost atent la discuţia pe care am avut-o cu bunica lui Marian?

— Ba am fost atent.

— N-ai auzit ce-a spus de Zgândărici ăsta?

— Am auzit.

— Ce?

— Că a intrat şi în el „împieliţatu”. Ce-o mai însemna şi acest împieliţat?

— Drac, ce să însemne. N-ai auzit ce-a zis… Fă și tu o legătură între ce a zis bătrâna şi cazul Marian…

— Că de când a plecat Marian…

— Exact.

— Să fie vreo legătură între…

— Eu cred că e.

— Atunci, cu toate motoarele spre Zgândărici!

O ALTĂ LĂDIŢĂ CU BANCNOTE

Aşadar, am pornit înainte, cu toate motoarele pe care le are maşina mea. La un moment dat, Iliuţă m-a întrebat:

— Ce faceţi? Bătrânica parcă ne-a spus că Zgândărici ăla stă în direcţie opusă, nu întoarceţi?

— Nu.

— De ce?

— Trebuie să apelăm la ajutorul miliţiei!

Când a auzit de miliţie, Iliuţă s-a albăstrit la faţă.

— Să apelăm la ajutorul… Am auzit bine?

— Ai auzit foarte bine! Da, da, foarte bine…

— Predăm cazul Marian miliţiei?

— Nu.

— Atunci de ce ne ducem la miliţie? Să mirosim flori?

— Să luăm nişte relaţii.

— Ce relaţii?

— Relaţii despre „împieliţat“…

— Dar ce, miliţia ştie ce face şi dracu’?

Auzind gluma bună a lui Iliuţă, am zis:

— O miliţie bună, într-adevăr, trebuie să ştie şi ce face dracu’, dacă există, dar în cazul nostru nu este vorba chiar de dracu’ în persoană, ci de împieliţaitul de Zgândărici. Despre el am nevoie să aflu câte ceva.

— Ce anume? Ce trebuie să aflăm despre el?

— Ce a intervenit nou în viaţa lui în ultima vreme.

În faţa miliţiei am oprit, l-am rugat pe Iliuţă să rămână la maşină, şi eu am avut noroc că l-am găsit pe şeful de post, care m-a primit cum se cuvine să fie primit un musafir de la Bucureşti şi care pe deasupra mai este şi scriitor. Nu am întârziat la el nici zece minute. M-am întors la maşină şi nu trebuie să vă mai spun cu câtă nerăbdare mă aştepta Iliuţă.

— Ce aţi aflat? m-a întrebat el.

— Iliuţă dragă, de data aceasta pot să pun şi rămăşag cu oricine că şi acest Zgândărici este implicat. Hai la el şi să fii atent la întrebările pe care am să i le pun.

Am claxonat de câteva ori în faţa porţii lui Zgândărici. Am coborât împreună cu Iliuţă şi cu o piatră am bătut cât am putut de tare în numărul prins în cuie chiar pe stâlpul care susţinea poarta.

— Nu e nimeni acasă? Măi, Zgândărici, eşti acasă?

— Poate că n-o fi acasă.

— După informaţiile culese de mine trebuie să fie acasă.

Dacă n-am strigat de vreo zece ori, n-am strigat nicio dată. Tocmai când era să ne lăsăm păgubaşi, am văzut că se dă perdeaua la o parte. În fereastră, a apărut un cap răvăşit. I-am făcut semn să vină să ne deschidă. După câteva secunde, uşa s-a deschis şi în prag s-a ivit un tânăr tocmai bun de plecat în armată.

Pe lângă faptul că era bun de plecat în armată mai era şi cu părul ondulat. Nişte ochi verzi, dar cu nişte gene lungi, de parcă erau false. Somnoros, dar băiat deştept. Dacă nu era somnoros şi nu avea nici părul răvăşit putea să se întreacă în frumuseţe cu Făt-Frumos.

— Măi Zgândărici, dormi ziua în amiaza mare?

— Dar cine sunteţi dumneavoastră? ne întrebă el, căscând şi ştergându-şi cu dosul palmei ochii cârpiţi de somn.

— Am venit să-ţi aducem nişte salutări de la vărul tău, Marian.

Nici dacă îl loveam cu un mai în cap nu tresărea cum a tresărit în momentul când a auzit de numele lui Marian.

— Nu ne inviţi în casă?

— Ba da. Poftiţi, ne invită el cu voce tremurândă.

L-am cântărit din priviri, apoi am pornit în urma lui şi ne-am aşezat la masa care era pe prispă.

— Părinţii tăi unde sunt?

— La lucru, la C.A.P.

— Şi tu? Lucrezi de noapte?

— Să scot nişte vin? evită el să răspundă.

— Eu nu beau, pentru că sunt cu maşina, iar prietenul meu, Iliuţă, cred că mai repede ar prefera nişte fructe… Dar nu te deranja… Măi Zgândărici, am auzit despre tine nişte lucruri frumoase. Mi s-a spus că eşti tractorist iscusit, dar am aflat că de vreo zece zile ai dat bir cu fugiţii. De ce nu mai lucrezi pe tractor?

Zgândărici, băiatul ăsta, care s-ar putea lua la întrecere cu Făt-Frumos la frumuseţe, văzându-se încolţit cu întrebările, a început să facă feţe-feţe… De fapt noi, adică eu, aş fi putut să fiu luat în primire de el. Cum adică? Cu ce drept intru în curte, adică îl scol din somnul lui de amiază şi-l mai iau şi la întrebări. Unuia mai ţâfnos i-ar fi sărit ţandăra şi poate c-ar fi pus mâna şi pe un par… Eu însă l-am luat tare de la început, bazându-mă pe… Să încep acum să mă laud că eu aşa şi pe dincolo? Să lăsăm laudele la urmă şi mai ales pe seama criticilor literari. Zgândărici s-a mai codit el cu răspunsul ce s-a mai codit şi până la urmă a catadicsit să zică:

— Păi acu, în toamnă, plec militar şi ziceam să mă mai distrez şi eu puţin…

Se uita când la mine, când la Iliuţă şi tremura la fel ca un copil care aşteaptă să intre la dentist.

— Sunteţi de la miliţie?

— Nu.

— Zău nu sunteţi de la miliţie?

— Vezi tu uniforma pe noi?

— Aşa e. Dar ce, toţi miliţienii umblă în uniforme? Eu am văzut şi miliţieni civili.

— Şi ca Iliuţă?… Pe el îl cheamă Iliuţă… El e miliţian la 14 ani?

— Atunci…

— Atunci ce?

— Cine sunteţi şi ce vreţi să aflaţi de la mine?

— Spune-mi, dragă Zgândărici, de ce ai tresărit când ţi-am transmis salutări de la Marian?

— N-am tresărit.

— Dar văd că nu eşti în apele tale. De ce tremuri?

— Nu tremur.

— Tu eşti amic cu responsabilul cofetăriei?

— Nu. Adică…

Doamne, cât de rău îmi pare că nu mă pricep să mânuiesc un aparat de filmat!

Dacă aveam aparat de filmat la mine şi îl filmam atunci, în momentul acela, pe vărul lui Marian, aveaţi ce vedea acum. Zgândărici se zbătea ca un leu în cuşcă. Se înroşise la faţă şi îi clănţăneau dinţii de parcă îl apucaseră frigurile.

— Zgândărici, tu ai nişte bani la C.E.C.?

— La C.E.C.? Ce bani să am? De unde să am bani la C.E.C.?

— Părinţii tăi ce părere au în legătură cu comportarea ta din ultimele zile? De unde scoţi tu bani pentru băutură? Ai vreun sac fără fund? Ori îţi dau părinţii bani pentru băut, pentru chefuri? Sau poate că ţi-au deschis cont ospătarii până te întorci din armată? Nu serios, ce zic părinţii tăi?

— Ce să zică şi ei… mă mai ceartă, tata mă mai şi înjură…

— Ai fost dat afară de la serviciu?

— Nu m-am mai dus pe acolo. Actele sunt la ei. Nu le-am scos.

— De când te-ai apucat aşa de tare de băutură? Am auzit că ai făcut un chef cu lăutari.

— Mă distrez şi eu. Dacă plec în armată…

— Dacă nu mai lucrezi, de unde ai bani de cheltuială pentru chefuri? Te-am mai întrebat şi…

— Dar ce vă interesează pe dumneavoastră de unde am eu bani?

S-a răstit el când mi-a pus această întrebare, dar s-a răstit cu o voce atât de falsă, de vinovată! După părerea mea, nu ştiu dacă aveţi… dacă ţineţi cont de părerea mea, dar avea o faţă mult mai vinovată decât Nobel, în momentul când a descoperit praful… Un praf de puşcă? Nu, dinamita. Avea o faţă nemaipomenit de îngrijorată. Dacă nu am cunoaşte povestea lui El-Zorab, cu siguranţă că în momentul când ne-am fi uitat la faţa lui Zgândărici şi la calul mont am fi zis: „El şi nu altul l-a omorât pe El-Zorab!“ Să zicem bogdaproste că George Coşbuc a lămurit povestea morţii acestui cal, că altfel i se punea în cârcă lui Zgândărici şi… Bogdaproste!

Era momentul, venise deci momentul să joc cartea cea mare. De ştiut sigur nu ştiam că este implicat în cazul Marian. Bănuieli aveam

milioane. În afară de bănuieli în mintea mea mai existau nişte presupuneri… Aşa stând lucrurile, am mizat pe ultima carte:

— Părerea ta e că nu mă interesează?… Ştii… Adică nu ai de unde să ştii. A venit vărul tău, Marian, la mine acasă şi mi-a adus o lădiţă în care am găsit nişte bancnote în valoare de aproape 40 000 lei.

Eu încă nu am văzut un om care să pălească aşa cum a pălit acest Zgândărici când am zis că Marian a adus la mine acasă o lădiţă în care am găsit aproape 40 000 de lei. Anii mei aleargă spre 50. Spre vârsta de 50 şi zău că nu mint. Vorba aia pe care a scos-o poporul: „A rămas de parcă a fost lovit cu leuca“, nici nu merită să fie luată în discuţie, în raport cu felul cum a rămas Zgândărici…

— Marian?!

— Da, Marian, vărul tău… A venit la mine şi m-a rugat să-l scot din încurcătură. Sunt mai mult decât sigur că şi tu eşti amestecat în afacerea asta şi sunt gata să-ţi dau şi ţie o mână de ajutor… Vrei să-ţi reiei serviciul? Dragă Zgândărici, îţi dau, dacă vrei, timp să te gândeşti.

— N-am nevoie.

— Deci ne putem înţelege pe loc. Cine a tratat cu responsabilul cofetăriei?

— Eu.

— Marian a fost de faţă?

— Nu.

— Există vreo hârtie scrisă între tine şi responsabil?

— Nu.

— Deci tu ai luat banii de la responsabil.

— Da.

— Cât?

— 80 000 de lei.

— De ce aţi împărţit suma pe jumătate?

— Marian n-a vrut să ia niciun ban. A vrut să mi-i lase pe toţi. Abia l-am convins să…

— Mi i-a adus intr-o lădiţă. De unde a luat lădiţa?

— De la cofetărie. Şi eu îi păstrez tot într-o lădiţă din aia.

— Ai cheltuit mult din ei?

— Vreo două mii de lei.

— Deci mai ai vreo 38 000 de lei.

— Cam atât.

— Ştie cineva de ei?

— Nu.

— Unde sunt?

— Ascunşi.

— Dragă Zgândărici, banii ăştia te pot nenoroci pe toată viaţa. Trebuie să faci acum un mare efort. Ştiu că e greu să te desparţi de o avere ca asta, dar, dragul meu, viitorul tău ţi-o cere.

S-a ridicat de pe scaun şi, ca un câine bătut, a pornit spre pătulul din fundul ogrăzii.

— Ce părere ai, Iliuţă? am întrebat eu, urmărindu-l pe Zgândărici cu nişte priviri de două ori mai iscoditoare decât ale lui Elliot Ness şi de patru ori decât ale lui Rico.

Iliuţă s-a uitat la mine ca la un şotron neterminat, ori chiar, de ce să nu spunem lucrurilor pe nume? s-a uitat la mine nu ca la un şotron neterminat, ci ca la autoportretul unui pictor super, super-suprarealist. După ce s-a uitat la mine în acest fel, destul de dubios, a zis:

— Simt că-mi plezneşte capul. Nimic nu înţeleg.

— Cum adică nu înţelegi? Nu ai înţeles că nu m-am înşelat când ţi-am spus că acest Zgândărici e complice?

— Asta da…

— Atunci?

— La ce este complice? Zău dacă pot să-mi dau seama…

— La caz… la cazul Marian.

— Mi se pare că… Pentru mine acest caz e un coşmar.

— Iliuţă dragă, totul pe lumea asta se plăteşte. Tu, cu năstruşnica ta idee de a lipi afişe pe stâlpi, mi l-ai adus acasă pe acest Marian. Tu mi-ai vârât, adică din vina ta ne-am vârât… Ţie cum ţi se pare acest

Zgândărici?

— Dubios!

— Eu totuşi cred că e un băiat bun şi m-aş simţi bine dacă ar face armata la infanterie, cum am făcut-o eu.

Zgândărici apăru dinspre pătul cu o lădiţă. O deşertă pe masă şi începurăm să numărăm banii. Erau 38 050 lei. I-a pus din nou în lădiţă şi oarecum uşurat zise:

— Ăştia sunt…

— Mai am o rugăminte la tine, dragă Zgândărici. Povesteşte cum s-a întâmplat.

O TELEGRAMĂ FULGER DE LA BUCUREŞTI

Iliuţă se uită năuc la lădiţă. La lădiţa cu bancnote adusă de Zgândărici din ascunzătoare. Se uită năuc la vărul lui Marian. Năuc se uită şi la mine. Cele ce se petrec în jurul lui sunt un vis? Nu ştie ce să mai creadă. Îmi şopteşte la ureche:

— Avem de-a face cu o bandă? Cu o bandă de…

Îi atrag atenţia că nu e frumos să şuşotească în prezenţa unei alte persoane. Aşteptăm cu sufletul la gură să înceapă Zgândărici să ne povestească enigmatica provenienţă a banilor. A celor optzeci de mii de lei.

— Ce veţi face cu aceşti bani? mă întrebă Zgândărici într-un târziu.

În acest răstimp dintre „într-un târziu“ şi luarea hotărârii de a mă întreba ce am de gând să fac cu banii, cred că au trecut prin mintea lui Zgândărici vagoane, marfare întregi, trenuri întregi de întrebări, ca de pildă: „Am făcut bine că…“, „O fi, într-adevăr, tovarăşul…”, „O să mă mai duc eu în armată ori…“, „Ce-o să…“

— Vom vedea. Vom vedea, iubite Zgândărici, ce vom face cu aceşti bani.

— Banii lui Marian unde sunt? Unde sunt în momentul de faţă?

Întrebarea asta a lui Zgândărici nu mai era o întrebare, ci de-a dreptul somaţie. Zău dacă nu m-am şi speriat puţin. Dacă nu aveam cravata la gât, îmi şi scuipam în sân de sperietură.

— La mine acasă.

— Chiar vi i-a lăsat Marian?

— Tu n-ai încredere în cuvântul meu?

— Ba da, dar… am încredere în dumneavoastră, dar…

— Dar ce?

— Între mine şi Marian s-a încheiat un angajament. S-a făcut un legământ. Şi nu cred că Marian să-l fi călcat.

— Ce legământ?

Zgândărici se uită în ochii mei şi îi ghicesc întrebarea care şi-o pune: „Să am încredere în aceşti oameni?“ Îl mai las în tăcerea lui câteva clipe, apoi îl atac cu întrebarea:

— Tu crezi că Marian a făcut rău că a venit la mine, după ajutor?

Te rog să nu-mi răspunzi imediat. Îţi dau timp de gândire. Şi o oră dacă ai nevoie. Ba chiar şi o zi. Uite, dacă vrei îl iau pe Iliuţă şi plec cu el la bunica voastră. Stăm la ea până te decizi.

Sincer să fiu, nu prea aveam chef să aştept atâta vreme, dar n-aveam chef nici să-l forţez pe Zgândărici să…

— Iau toată vina asupra mea. Eu sunt vinovatul principal, a izbucnit Zgândărici. Lui Marian să nu-i aduceţi nicio vină. Eu am tratat cu responsabilul cofetăriei… Eu am avut ideea… I-am propus lui Marian să ascundem banii, să nu spunem nimănui nimic despre ei… Să-i ascundem bine şi când avem nevoie de bani să scoatem din ascunzătoare.

Bătăile inimilor noastre, a mea şi a lui Iliuţă, se auzeau fără ajutorul stetoscopului. Mie şi lui Iliuţă ne băteau inimile de parcă erau în întrecere patriotică. Şi băteau atât de puternic… Cum naiba să nu bată aşa când auzi astfel de lucruri?! Mai citiţi şi voi o dată, cu mai multă atenţie, ce-a zis Zgândărici. Citiţi barem ultima propoziţie, cea cu banii din ascunzătoare. M-am calmat pentru un moment şi am zis:

— Dragă Zgândărici, hai să o luăm mai încetişor…

— Credeţi că putem păţi ceva?

— Totul depinde de tine. Adineauri ai spus, ai recunoscut că tu ai tratat cu responsabilul cofetăriei. Aşa e?

— Da.

— Bun. Acum, hai să o luăm pe îndelete… Să continuăm povestea de unde a întrerupt-o Marian, când a venit la mine. Deci, în după-amiaza aceea, Marian avea la el 23 de lei şi a pornit spre centrul comunei. Unde te-ai întâlnit cu el?

— Chiar în faţa cofetăriei. Era foarte abătut. A vrut să-mi povestească ceva, dar nu ştiu ce s-a întâmplat că a renunţat. M-a invitat la o îngheţată. Nu m-am simtit prea bine. Eu, vărul lui mai mare, care are şi leafă, să fiu invitat… Întâmplarea a făcut să nu am la mine nicio leţcaie… Totuşi, am acceptat. Ne-am aşezat la o masă, Marian a comandat îngheţata şi în momentu' ăla a venit la masa noastră Mutu lui Gămanca.

— A venit la masa voastră un mut?

— Nu, nu un mut de-adevăratelea. Vorbeşte. Vorbeşte încă prea multe, dar aşa e poreclit. Mutu lui Gămanca vinde LOZ ÎN PLIC. I-am spus să plece, că n-am bani. Marian mi-a aruncat şase lei pe masă. Am scos din borcan un loz de şase lei. De trei nu mai avea. Am băgat mâna până la cot în borcanul cu bilete de LOZ ÎN PLIC, le-am amestecat cum este amestecat cimentul în betonieră, am prins între degete un bilet, şi nu ştiu, parcă aveam aşa o presimţire. L-am scos din borcan, l-am rupt de-acolo de unde se rupe, l-am filat…

Aici, Zgândărici s-a oprit din povestire. A salutat pe cineva de pe şosea, care trecea în susul satului şi eu şi Iliuţă aşteptam cu sufletul la

gură să continue ce a urmat după ce a scos biletul de şase lei din borcan şi mai ales după ce l-a filat.

— Şi? Spune, Zgândărici, ce a urmat, că altfel…

M-am oprit la timp şi a fost bine că m-am oprit la timp că altfel aveam de gând să-i zic: „Continuă, Zgândărici, că altfel îţi răsucesc gâtul ca la potârniche“. Şi Zgândărici, auzind ce părere am eu faţă de potârnichi, cine ştie, poate că s-ar fi supărat şi nu şi-ar mai fi continuat povestirea lozului de şase lei, nici măcar în vecii vecilor.

— I l-am dat lui Marian să-l desfacă. Erau banii lui. N-a vrut. Mi-a spus că nu-l interesează. M-am apucat să-l desfac eu. În timpu’ ăla a venit cu îngheţata noastră chiar responsabilul. Ne-a pus îngheţata pe masă şi văzând că desfac biletul de şase lei s-a uitat cum îl filez. Am vrut să trag un chiot de bucurie, dar responsabilul mi-a astupat discret gura. Mi-a făcut semn să tac. Biletul era câştigător. Am câştigat un autoturism „Alfa Romeo”. Responsabilul ne-a invitat la el în birou.

— De ce v-a invitat la el în birou?

— Nu ştiu cu ce intenţie ne-o fi invitat… Adică la început n-am ştiut cu ce intenţie, că acum…

— Ei?

— Marian n-a vrut să meargă. M-am dus eu.

— De ce n-a vrut să meargă şi Marian?

— Nu ştiu. A spus că mă aşteaptă la masă.

— Deci te-ai dus singur în biroul responsabilului. Ce-a urmat?

— Mi-a propus să-i vând lui biletul câştigător. A spus că îmi dă oricât cer pe el, dar cu condiţia să nu spun nimănui lucrul ăsta.

— Tu ştii, îţi închipui de ce avea nevoie acest responsabil de biletul câştigător?

— Voia să aibă o maşină „Alfa Romeo”.

— S-o crezi tu asta… Responsabilul ăsta al vostru este un afacerist. Tu ştii, ai auzit de venituri ilicite?

Aici ar fi bine să facem o pauză de câteva secunde şi să vă povestesc ce făcea, în acest timp, detectivul particular Iliuţă Chealdă. Detectivul particular Iliuţă Chealdă era făcut arşice. Ascultând cu atenţie ce ne povestea Zgândărici, el, detectivul particular, era… ce arşice? Cred că dacă îl picai cu ceară nu-ţi dădea nicio atenţie. Ori dacă, cine ştie, te băga în seamă, te băga în seamă numai până îţi zicea: „Pică-mă cu ceară, dar mai cu milă şi nu mă conturba prea mult pentru că trebuie să fiu atent…“

Vă mulţumesc pentru că mi-aţi permis această mică pauză şi să ascultăm ce răspunde Zgândărici la întrebarea dacă ştie ce sunt alea câştiguri ilicite.

— Sigur.

— Iartă-mă, iubite Zgândărici. Zău nu am vrut să te jignesc… Tu crezi că mi-aş fi putut închipui, mi-ar fi putut trece prin cap că tu nu

cunoşti legile ţării? Că nu citeşti ziarele? Citeşti şi ziarele, cunoşti şi legile, numai că… Numai că, dragul meu, în povestea asta ai cam zbârcit-o. Hai să recunoaştem: şi tu, şi Marian, bunul tău văr şi, bineînţeles, şi bravul nostru prieten, Marian, aţi zbârcit-o. Se poate, măi Zgândărici, să… Dar să lăsăm morala pe altă dată, şi să îmi continui ideea. Cofetarul vostru face nişte afaceri pe picior mare. Cred că e putred de bani. Şi ca să aibă o acoperire la un eventual control… Cred că a mai cumpărat şi de la alţii lozuri câştigătoare… Continuă:

— I-am spus responsabilului că biletul câştigător este al vărului meu, Marian. Că banii ai lui au fost. Banii cu care am cumpărat lozul. Mi-a spus că el nu poate să trateze cu un minor. Ba mi-a spus şi altceva.

— Ce?

— Să nu-i spun lui Marian de acest târg. Şi puteam s-o fac. Marian n-a văzut biletul câştigător, n-a văzut ce scria. Puteam să-i spun că am câştigat un frigider, ori o mie de lei. N-am acceptat propunerea responsabilului. M-am dus să stau de vorbă cu el, dar dispăruse do la masă. Mă aştepta şi mai abătut lângă chioşcul de ziare. I-am povestit, i-am adus la cunoştinţă propunerea responsabilului şi el mi-a spus să fac ce vreau, a zis că pe el nu-l interesează. Nici n-a vrut să mai stea de vorbă cu mine. A plecat şi mai îngândurat spre casa bunicii Stinghe. Eu m-am întors… Mi-a dat pe biletul câştigător optzeci de mii de lei. Dacă-i ceream 100 000 de lei, o sută de mii îmi dădea. Am luat banii în două lădiţe din astea şi m-am dus la bunica Stinghe. Ea nu era acasă. Totuşi l-am luat pe Marian în fundul grădinii… Când a văzut atâta bănet a vrut să fugă… Am tras de el şi i-am spus că întreaga sumă îi aparţine. Meritul meu era numai acela că eu scosesem biletul din borcan… Cum v-am spus, vina cea mai mare eu o port. Eu i-am vârât în cap prostia aia.

— Care?

— Să ascundem banii şi când avem nevoie să scoatem.

— Şi a acceptat?

— Până la urmă, da. A acceptat, dar numai cu condiţia să iau şi eu jumătate din sumă. Am făcut cu el un legământ… Să nu povestim nimănui, orice s-ar întâmpla…

— Ce să nu povestiţi?

— Să nu povestim că am câştigat o maşină „Alfa Romeo“ şi că am vândut biletul câştigător responsabilului.

— Şi cu banii zici că aveaţi de gând să…

— Să-i ascundem şi să…

Aici s-a oprit şi s-a uitat spre uliţă. O poştăriţă a oprit bicicleta la poartă, a descălecat şi l-a strigat pe Zgândărici. În timp ce acesta se îndepărta, Iliuţă îmi zise:

— Cumplită poveste. Ce aveţi de gând să faceţi?

— Drept să-ţi spun, Iliuţă, habar n-am cum o să descurcăm noi această situaţie încâlcită.

— Eu cred că totuşi ar trebui, până la urmă, să anunţăm miliţia.

— Miliţia? De ce?

— Dacă nu ne putem descurca? Lucrurile până la urmă tot trebuie descurcate.

— Iliuţă dragă, dar tu nu îţi dai seama că în această poveste nu se poate amesteca miliţia?

— Dar atunci, noi, ca detectivi particulari, cum ne amestecăm?

— Cu noi se schimbă povestea.

— Cum se schimbă? De ce se schimbă?

— În cazul Marian nu s-a făcut niciun delict penal. Eu, dacă câştig o altă maşină la LOTO, am voie să fac orice cu ea.

— Dacă nu e niciun delict penal atunci de ce ne mai pierdem vremea? De ce facem atâtea cercetări?

— Nu pierdem vremea, Iliuţă… Marian a venit la noi să ne ceară o mână de ajutor…

A venit de la poartă Zgândărici şi venind de la poartă, am observat o schimbare la el. Era schimbat la faţă. Avea faţa albă ca varul şi nu ştiu ce tot bombănea în legătură cu moş Petcu.

— Ce s-a întâmplat?

— Mi-a sosit la poştă o telegramă fulger şi moş Petcu zice că a luat-o el să mi-o aducă. A luat-o acum vreo două ore.

— De unde era telegrama fulger?

— De la Bucureşti. Marian mi-a trimis-o.

M-am ridicat brusc de la masă.

— Haideţi să-l căutăm pe moş Petcu. Repede!

MARIAN E PE CALE SĂ FACĂ O ALTĂ BOROBOAŢĂ

Ne-am întors de la poartă, pentru că în graba de-al căuta pe moş Petcu am uitat… Vă trece prin minte cam ce-am fi putut uita? După părerea voastră, cam ce credeţi? A uitat Zgândărici să încuie uşa casei? Asta n-ar fi însemnat nimic. Aţi uitat că pe aici, prin Ciuceni, uşile caselor nu se încuie? Vestea care ne-a adus-o poştăriţa, vestea că a sosit o telegramă fulger de la Bucureşti ne-a făcut să uităm cu totul si cu totul de comoară.

Am uitat, pur şi simplu, pe masa de pe prispă lădiţa şi cei 38 050 lei, sumă adusă din ascunzătoare de Zgândărici.

— Îi luăm cu noi? mă întrebă Uiuţă.

Vă jur că nu ştiam ce să fac. Să-i luăm cu noi? Cu ce drept? Eram într-o încurcătură, într-un impas… Chiar aşa cum am zis: cu ce drept? Cu ce drept să iei nişte bani, nişte bani care nu-ţi aparţin! De luat se puteau lua uşor, dar ce să faci cu ei până la urmă? Părerea mea sinceră era că niciun antrenor federal de fotbal, înaintea formării unei echipe reprezentative, nu era într-o încurcătură mai mare de cum

eram eu. Şi exact cum se întâmplă de multe ori cu cei care nu au niciun fel de părere în anumite situaţii cruciale, am tăcut. Şi e groaznic de urât să fii în astfel de situaţii. Am tăcut ca un peşte care a fost prins de către un pescar… Ca un peşte care s-a lăsat prins în undiţa unui pescar amator, care neavând (e vorba de pescar) nici linguri, nici râme, nici măcar salam de iarnă, ori de toamnă, a dat la păstrăvi, agăţând în cârlig, o piatră de kilometru, ori chiar o bicicletă de damă.

— Luaţi-i dumneavoastră, spuse Zgândărici, cu o dezinvoltură de parcă ar fi propus să fac plajă la soarele de la Ştrandul Tineretului, Herăstrău ori Snagov.

— Cum să-i iau? m-am răstit eu. Zău că m-am răstit la Iliuţă şi Zgândărici. Şi mai ales la Zgândărici, că de la el a venit propunerea.

Iliuţă s-a uitat şi el la Zgândărici, la fel cum m-am uitat şi eu la Zgândărici; după ce a gândit ce a gândit a venit cu o întrebare neaşteptată:

— Dar pe ai lui Marian cum i-aţi luat?

— Pardon! Nu i-am luat. I-a lăsat el la mine. Şi a fugit ca un laş.

— Totuşi sunt la dumneavoastră.

— În custodie. Trebuia să-i duc la miliţie.

— Şi nu i-aţi dus?

— Nu, pentru că i-am promis lui Marian că nu am să amestec miliţia în povestea asta.

— Nici eu nu-i mai ţin. Mi-e teamă de ei.

Iliuţă a venit cu o propunere magistrală.

— Să-i depunem la C.E.C.

Nici n-am mai aşteptat încuviinţarea lui Zgândărici şi spre regretul meu, nici măcar nu l-am felicitat pe Iliuţă. Ne-am urcat în maşină şi am pornit la poştă. Aici, la poştă, cum zic, am oprit motorul autoturismului, şi în timp ce am frânat, în timp cât am răsucit cheia de contact, spre stânga, m-am gândit: „Eu trebuie să mă duc cu Zgândărici la poştă?“ A revenit întrebarea: „Cu ce drept?“

— Te aşteptăm aici. Şi i-am deschis portiera lui Zgândărici să coboare.

— Dumneavoastră nu veniţi?

— Nu.

Am rămas în maşină cu Iliuţă, care mă întrebă:

— Aşadar, banii nu sunt furaţi. Să ştiţi că mi s-a luat o piatră de pe inimă. Ce facem acum?

— Îl aşteptăm pe Zgândărici.

— Şi pe urmă?

— Îl căutăm pe moş Petcu şi-i tragem o săpuneală, să ne ţină minte toată viaţa.

— De ce?

— Cu de la cine putere ia el o telegramă fulger care nu-i aparţine?

— De ce i-o fi trimis Marian telegrama fulger lui Zgândărici?

— Să ştii, dragă Iliuţă, că de data aceasta sunt mult mai curios decât tine. Extrem de… Iliuţă, curios ca acum, aş putea să-ţi spun că n-am mai fost de la prima transmisie televizată care s-a făcut atunci când a coborât primul om pe Lună. Cu toate că n-a coborât pe lună o lădiţă cu bancnote. Atunci ştiu că abia aşteptam să treacă vremea pentru a veni mai repede transmisia televizată. Atunci, în acele zile, am mai fost atât de curios.

— Lungă şi grea a fost ziua de azi.

Şi Iliuţă a tras un of, oftat, despre care un scriitor mai pesimist decât mine l-ar fi descris!... Ar fi descris acest oftat pe câteva pagini şi i-ar mai fi rămas de descris şi pentru comentariile altor pagini.

Datorită acestui oftat, care iese din sufletul unui om numai la zile mari, mi-am reamintit că eu şi cu Iliuţă, de la popasul când a trebuit să reparăm (aţi observat că l-am luat ca apropiat colaborator şi pe Iliuţă, când am zis „a trebuit să reparăm”) carburatorul azi de dimineaţă, n-am mai mâncat nimic.

— Am uitat si de mâncare. Ti-e foame? Ti-e foame, Iliuţă?

— În astfel de situaţii îţi mai arde de mâncare?

Şi Iliuţă a zis, cu aceste vorbe, un mare adevăr. Cum să-ţi mai ardă de mâncare când:

1. De cum am intrat în această comună au şi început emoţiile. Ce emoţii? Au început aventurile.

a) Iliuţă, cu căluş în gură.

b) Eu suspectat de spionaj, stau ai mâinile ridicate minute întregi.

2. Mi se fură maşina. O găsim.

3. Sosesc cei 25 de lei de la Bucureşti.

4. Găsim o altă lădiţă cu bancnote.

5. Vine o telegramă fulger de la Bucureşti, căreia nici măcar nu-i putem afla textul, ci trebuie să umblăm brambura după moş Petcu.

Să-ţi mai fie foame în astfel de situaţii? Cui, cine şi-ar mai aduce aminte de mâncare în aceste condiţii?

În sfârşit, apăru în uşa poştei Zgândărici. Perdelele de la ferestre se dădură într-o parte şi toţi cei din interior îl urmăreau cu nişte feţe mirate pe Zgândărici care se îndrepta spre maşina mea. I-am deschis portiera, s-a urcat şi cum am pornit maşina, funcţionarii poştei şi toţi cei care se găseau acolo au ieşit în uşă. Se uitau miraţi după maşină. I-am urmărit de la fereastra maşinii, apoi prin oglinda retrovizoare şi zău că trebuiau studiaţi în mai de aproape aceşti oameni. Prin fereastra maşinii întredeschise auzeam: „A lui Zgândărici a depus 38 000 de lei la C.E.C.!“ „De unde o avea atâţia bani puştiul ăsta?“

Zgândărici îmi înmână un carnet de C.E.C.

— De ce mi-l dai mie? Păstrează-l. E pe numele tău.

— Nu e pe numele meu.

— Dar pe-al cui?

— Am depus bani pe un C.E.C. la purtător… Am depus numai 38 000.

— De ce?

— Cincizeci de lei i-am oprit. Vreau să fac cinste. Ştiţi că mă simt şi eu mai uşurat? Aş avea o rugăminte la dumneavoastră. Să vorbiţi cu şefii mei să mă reprimească la serviciu.

— Păi mai ai puţin şi pleci militar. Nu vrei să te mai distrezi? i-am zis lui Zgândărici, cu puţină ironie.

A tăcut, apoi urmă:

— Chiar nu vreţi să vorbiţi cu şefii mei?

— Unde stă moş Petcu?

— Vedeţi butelia de aragaz la poarta aceea? Casa cealaltă.

— De ce ţin buteliile la poartă?

— Trebuie să treacă mai pe seară maşina de la deal, cu butelii pline.

Am oprit maşina şi l-am rugat pe Zgândărici să coboare. Zgândărici a intrat ca la el acasă. S-a întors imediat cu o bătrânică după el, care, văzând maşina la poartă, a zis:

— Dar ce aveţi cu el? a ţipat bătrâna la noi de parcă i-am fi călcat cu maşina o bibilică, ori chiar un purcel.

— Vrem să-l punem primar, o necăji Zgândărici pe bătrână (şi mie mi-a părut formidabil de bine că n-a rămas neplătită răutatea din vocea bătrânei). Să ştiţi că eu cam exagerez când spun răutate. Ceea ce a fost în glasul bătrânei nu a fost răutate, nici duşmănie, dar nici ceva care să-ţi ungă sufletul nu a fost. Deci aveam motive ca să mă bucur că Zgândărici o ia aşa cu…

Bătrâna îi zise vreo două vorbe mai pipărate, apoi veni la mine, la maşină, şi mă întrebă:

— Ce aveţi cu moşu meu? Că Zgândărici ăsta…

— Nişte treburi urgente. Unde e? Unde e moş Petcu, că avem treburi cu el.

— Păi, de azi dimineaţă a mai dat pe-acasă? Nici la masă n-a venit. A făcut ceva rău?… O fi pe la cofetărie, că pe-acolo îşi ia coniacul… Că afurisitul nu mai bea ţuică de-asta de-a noastră. Bea băutură boierească, coniac… La pensie, când şi-a luat pensia, şi-a adus acasă o sticlă de un kil de coniac. Şi are acasă şi vin şi ţuică.,.

Am salutat-o pe bătrână, căreia îi plăcea să melităeze, să tot îi dea din gură şi tocmai când să apăs pe accelerator, am auzit un şuierat ca de locomotivă: moş Petcu. Îi cunoşteam şuieratul de-atunci, de la bostănărie. Acolo, unde ne-am umflat burta cu pepeni şi a venit cu vestea neplăcută. Când a ajuns lângă mine, gâfâia de parcă alergase la opt sute metri garduri. Mi-a făcut semn să cobor din maşină. Am

coborât, dar nu înainte de a-i face semn lui Zgândărici să se culce pe bancheta din spate pentru a nu-l vedea moş Petcu. Bătrâna din poartă întrebă supărată:

— Unde îmi umbli, zurbagiule?

Moş Petcu îi făcu semn să-şi vadă de treburile ei şi el mă trase mai deoparte şi-mi spuse cu o voce misterioasă:

— Am făcut o treabă bună.

— Ba nu e bună deloc. Unde e telegrama?

— Ştii de telegrama fulger?

— Cum să nu ştiu?

— Ei drăcie, de unde ştii?

— Ascultă, moş Petcule, odată şi odată ai s-o păţeşti. Ce eşti dumneata? Poştaş? Cu ce drept ai luat telegrama lui Zgândărici?

— Măi omule, eu am vrut să-ţi fac dumitale un serviciu şi dumneata mă… mă iei aşa de parcă aş fi… Dumitale nu-ţi este un pic aşa oarecum… Păi eu am… mă zbat, mă chinui să te ajut pe dumneata şi dumneata mă iei aşa ca pe un… Îmi pare rău că am băut coniacu' ăla plătit de dumneata. Crezi că eu am nevoie să-mi plătească cineva de pomană? Ce părere ţi-ai fi făcând dumneata despre mine? Uite, scot portofelul şi-ţi dau şi pe deasupra, îţi dau şi mai mult decât ai plătit pe un coniac băut de mine… (Către nevastă-sa:) Tu de ce nu te duci în casă? Du-te în casă şi ai grijă că poate avem musafiri la masă! (Către mine:) Telegrama asta este foarte importantă pentru dumneata.

— De unde ştii că e importantă?

— Păi am citit-o! Te-am căutat peste tot. Păi ce, eu mă joc? Ce, eu sunt… Când ţi-am citit actu' că eşti scriitor şi că ai de gând să scrii o carte, crezi că eu nu m-am destupat la minte, şi mi-am zis: „Bă, eu trebuie să-l ajut pe scriitoru' ăsta, că eu cunosc oamenii. Mi-ai părut om cumsecade… Dar să nu te pună ăl cu coarne şi să scrii cine ştie ce bazaconii despre mine, că să ştii că eu te caut la Bucureşti… Am şi un nepot la Casa Scânteii… Auzi, tovarăşe scriitor, toţi copiii ăia sunt în alarmă. Te caută de zor.

— Care copii?

— Arcaşii. Sunt la ieşirea din sat. Le-am dat ordin să nu te lase să treci. Dacă reuşiţi să treceţi, eu vă dau dumneavoastră ce vreţi. Nici cu tancu', ca pe front, n-o să treci…

— Te rog să-i dai telegrama lui Zgândărici! (Am strigat spre maşină:) Zgândărici, jos…

Moş Petcu mă privi furios, apoi se întoarse spre Zgândărici şi mormăi nemulţumit:

— Ia-ţi telegrama… Şi ce te uiţi aşa ca un terchea-berchea la mine… Mă pârâşi scriitorului că-ţi luai telegrama? Ce, tu crezi că eu ţi-am luat-o aşa, fără niciun scop? Am avut un scop, bă Zgândărici, că altfel nu eram prost să ţi-o iau.

Am citit-o împreună: „Nu cheltui niciun ban. Stop. Mâine îţi trimit şi banii mei. Stop. Descurcă-te“. Semna Marian. Fără să mai stau o clipă pe gânduri, l-am salutat pe moş Petcu şi pe Zgândărici şi i-am spus lui Iliuţă:

— Trebuie să zburăm cât mai grabnic la Bucureşti.

Moş Petcu se aşează în faţa maşinii. A scos un creion, l-a muiat în gură şi a scris pe un petec de hârtie, ceva, apoi a venit la fereastră şi mi-a înmânat un bilet.

— Ţine, ca să ai liberă trecere, altfel nu mai ieşiţi din comuna noastră. Numai dacă arăţi biletu’ ăsta, te lasă arcaşii să pleci.

Şi a fost adevărat. La ieşirea din sat, toţi arcaşii mi-au barat trecerea.

De data aceasta erau parcă mult mai mulţi. Şeful lor, şeful arcaşilor, m-a somat:

— Sunteţi rugat să opriţi motorul.

— Ce să fac?

— Să răsuciţi cheia spre stânga în contact.

— Ca ce chilipir? m-am făcut eu că nu înţeleg.

— Repet: sunteţi rugat să opriţi motorul şi vă avertizez, vă atrag atenţia că în caz de nesupunere veţi suporta nişte consecinţe…

Deşi eram extrem de grăbit, deşi abia aşteptam să ajung la Bucureşti, nu am scos biletul de liberă trecere, semnat de Statul-major, care acum era moş Petcu. Iliuţă se uita întrebător la mine, iar eu începusem să mă tocmesc cu şeful arcaşilor, în legătură ou consecinţele pe care, eventual, trebuia să le suport.

— Aveţi curaj să treceţi peste trupurile lor cu maşina?

— La caz de nevoie…

Şeful arcaşilor dădu dispoziţie să se pună pietre cât mai colţuroase şi cât mai mari în faţa roţilor. Arcaşii se conformară. Întrucât arcurile, în această situaţie, erau ineficace, noi, duşmanii, adică eu şi Iliuţă fiind la adăpost de săgeţi, şeful dădu ordin ca fiecare arcaş să lase arcul şi să pună mâna pe pietroaie şi în caz că maşina porneşte să lovească.

— Dacă vă convine să rămâneţi fără mijloc de locomoţie, încercaţi să porniţi din loc.

Se întoarse către armata lui şi decretă:

— Numai peste trupurile noastre va trece această maşină!

Am coborât de la volan şi de data asta pietroaiele nu mai erau îndreptate spre maşină ci spre propria-mi persoană.

— Tovarăşe şef de arcaşi, mi-e teamă că dumneata, împreună cu oamenii dumitale, o să trebuiască să suportaţi nişte consecinţe.

— Noi?

— Exact. Dumneavoastră,

— De ce?

— Sunteţi organe de stat? Cum vă permiteţi să blocaţi un drum public? Cu de la cine putere, în virtutea cărei legi sechestraţi dumneavoastră nişte persoane?

— Cum adică sechestrăm persoane?

— Eu îndrăznesc să cred despre mine că sunt o persoană. Deasemeni, am certitudinea că şi bunul meu prieten Iliuţă este o persoană… Tu împreună cu oştirea ta aţi sechestrat două persoane. Pe mine şi pe Iliuţă. Faptul că nu ne daţi voie să plecăm, că ne ţineţi pe loc, se cheamă sechestrare de persoană şi conform Codului Penal se pedepseşte.

— Se pedepseşte, nu se pedepseşte, dumneavoastră nu plecaţi de-aici până nu aduceţi un bilet de liberă trecere semnat de moş Petcu.

— Un bilet de liberă trecere?

— Da.

— Semnat de moş Petcu?

— Da. El va răspunde în faţa tuturor legilor pentru ceea ce numiţi dumneavoastră sechestrare de persoană. Întoarceţi maşina şi duceţi-vă la el acasă, cereţi-i biletul de liberă trecere şi noi…

Am vârât mâna în buzunar şi…

— E valabil?

S-a uitat la bilet, s-a uitat încruntat la mine, a scos din buzunar un specimen de semnătură şi, după ce s-a convins că era într-adevăr semnătura bătrânului pensionar, şeful arcaşilor a fluierat în degete şi-a strigat către oştirea lui:

— Liber! Are bilet de liberă trecere!

M-am urcat, zâmbind, la volan şi, încrucişând nişte priviri semnificative cu Iliuţă, am apăsat pe accelerator.

LA PÂNDĂ, CU LUMINA STINSĂ!

Kilometrajul de la bordul maşinii mele indică o viteză cam neobişnuită. Iliuţă s-a mai plimbat cu mine de nenumărate ori, dar niciodată nu m-a văzut atât de grăbit. Faptul că nu m-a văzut aşa de grăbit, nu era pentru Iliuţă, în momentul acela, problema nr. 1. Alta era problema nr. 1. „De ce m-am decis atât de brusc să o pornim la Bucureşti? Şi cum pornim spre Bucureşti, cu toată viteza?“ Problema nr. 2, pentru Iliuţă, era: „Ce altă nenorocire îl paşte pe Marian?“ Deci problema vitezei era pe locul 3—4, dacă nu chiar 5.

Clacsonez într-una şi depăşesc cu multă atenţie tot ce-mi iese în cale. Trebuie să ajungem la Bucureşti înainte de a se întuneca. Simt, aşadar, că Iliuţă vrea să-mi pună o mie de întrebări. Nu îndrăzneşte. Nu îndrăzneşte şi bine face. Extrem de bine. Vede că sunt concentrat asupra volanului. Nu vrea să-mi distragă atenţia. Of, ce ghinion! Asta ne mai lipsea: o barieră. Eu consider ghinion faptul că bariera este lăsată, dar pentru detectivul particular Iliuţă, pentru prietenul meu Iliuţă, este… Ascultaţi-l cum a izbucnit în momentul când a auzit că

nu mai merge motorul maşinii mele:

— Mă duc să-l felicit pe omul ăla de la cabină.

— Pe cine? Pe cine vrei să te duci să feliciţi? m-am făcut eu că nu bag de seamă nerăbdarea lui de a afla programul imediat următor al celor doi detectivi particulari: adică programul meu şi al lui Iliuţă.

— Pe cel care a lăsat bariera. Mi-a ghicit gândul. Dacă aţi şti cât am dorit să găsim bariera lăsată…

— De ce? l-am întrebat eu şi mă făceam că număr cu voce tare vagoanele… Mă făceam?!… Chiar le număram, dar asupra exactităţii numărului nu îmi asum nici măcar 10 la sută din răspundere. Nu am fost niciodată printre canibali şi nici nu mor de curiozitate să mă duc. Spun că nu am fost şi cu asta vă rog să mă credeţi. Cu toate astea eu totuşi, am avut posibilitatea să văd un om fiert. Dar nu fiert aşa… Fiert de-a binelea. Ei, atât de fiert era Iliuţă, încât pentru un canibal el nu mai era o problemă gastronomică. Dar ia să auzim ce întrebări mai poate pune un om fiert, suprafiert?

— Plecarea noastră, din Ciuceni, pentru mine e cam misterioasă.

— Cum misterioasă?

Mărfarul se scurge prin faţa noastră încet. Parcă ar face manevră.

— Păi, am părăsit comuna asta fără să rezolvăm o seamă de lucruri… Da, mai nimic… Părerea mea e că v-aţi pripit cu hotărârea…

— Adică? Te rog, dragul meu Iliuţă, să nu mă menajezi deloc… Explică-mi şi mie de ce crezi tu că am luat o hotărâre atât de pripită? Ai timp să-mi răspunzi pentru că mărfarul ăsta e lung cât o zi de post.

— Nu ne-am luat rămas bun, aşa cum trebuie, de la nimeni. Zgândărici… Cu şefii lui Zgândărici n-aţi vorbit ca să-l reprimească la servici… Asta-i una la mână. La bunica lui Marian nu ne-am mai dus…

— Până acum, două la mână.

— N-am aflat în ce scop ne-a fost „furată” maşina…

— Trei la mână.

— De ce mă fierbeţi atâta?

— Eu?

— Vă rog foarte mult să-mi spuneţi de ce aţi luat o hotărâre atât de rapidă…

— Care hotărâre?

— Hotărârea de a zbura la Bucureşti.

— Ţi-am spus: Marian e pe cale să facă o altă prostie.

— De unde aţi dedus? Aţi ghicit în stele?

— E ziuă. De unde stele?

— Vorba vine… Ce v-a determinat să…

— Să ce?

— Să vă urcaţi în maşină şi să aceleraţi atât de tare?

— Am citit telegrama fulger trimisă de Marian.

— Şi dacă citeşti o telegramă trimisă de urgenţă, fulger, trebuie să fugi la Bucureşti?

— Depinde de textul telegramei.

— În textul telegramei fulger trimisă de Marian era…

— Era un semnal de alarmă pentru noi doi.

— Pentru noi doi? Ce semnal de alarmă?

— Îţi reamintesc o parte din textul telegramei: „Mâine îţi trimit şi banii mei…“ E vorba de cei 39 000 de lei, care sunt la mine. Cum să-i trimită dacă nu sunt la el?

— Aşa e! De unde îi trimite?

— Intuiesc, presupun că Marian, azi dimineaţă, când am plecat noi spre Ciuceni, a venit la mine acasă să ia banii şi…

S-a ridicat bariera. Tocmai în acel moment să se ridice bariera? Tocmai când el, Iliuţă, trebuia să afle de la mine toate amănuntele care m-au făcut să-l urc în maşină şi cu el în dreapta mea să zbor spre capitală, în viteza cea mai mare. Tocmai atunci să se ridice bariera? Cred că prietenul nostru Iliuţă va fi supărat pe cantonierul care a ridicat bariera, toată viaţa. Vă amintiţi că atunci când a lăsat bariera, a vrut să se ducă să-l felicite? Bine că nu s-a dus, că acum nu mai avea timp să meargă până la canton pentru a cere felicitările înapoi. Eu mă bucur că nu s-au petrecut lucrurile chiar aşa. Mă bucur pentru că cine ştie ce părere îşi face cantonierul despre Iliuţă.

M-am strecurat pe lângă nişte camioane şi, având şoseaua liberă, i-am dat bătaie. Am dat bice cailor de la motor. Ca să nu se creadă că sunt un om prea crud, pentru a nu mi se imputa cândva că mă trag din vreun neam de canibali şi mai ales că îmi place să văd oameni fierţi, am luat hotărârea să-mi continui gândurile. Uitându-mă atent în lungul şoselei, concentrându-mă asupra volanului, i-am spus lui Iliuţă:

— Marian negăsindu-mă acasă ar fi tentat să intre pe fereastră, să ia caseta cu bani şi să-i trimită lui Zgândărici…

— Asta n-o mai cred. Să intre pe fereastră şi să fure banii? Şi Iliuţă a făcut nişte ochi spre mine… nişte ochi de om supermirat.

Aici iar nu mi-a plăcut faptul că Iliuţă vorbeşte înainte de a gândi. A vorbi fără ca înainte să te gândeşti, să dai frâu liber cuvintelor, nu e… Nu e bine, ce să mai căutăm altă explicaţie. I-am zis lui Iliuţă:

— Cum să-i fure? Sunt banii lui.

— Să intre pe fereastră!…

— N-a mai fugit pe fereastră? Ce te miri? E în desperare de cauză. Trebuie să ne grăbim, Iliuţă dragă, altfel…

Am ajuns la Bucureşti înainte de a se aprinde luminile. Am tras maşina la un loc mai ferit de pe strada Aurel Vlaicu. I-am spus lui Iliuţă să coboare, am încuiat portierele şi am intrat în blocul nostru pe intrarea de serviciu.

— De ce n-aţi băgat maşina în garaj?

— Poate o să ne mai trebuiască în noaptea asta.

— Atunci de ce n-aţi tras-o în faţa blocului, unde o ţineţi de obicei? De cine ne-am ferit? De ce am intrat pe scara de serviciu?

— S-ar putea ca Marian să patruleze prin faţa blocului.

N-am aprins lumina în apartamentul meu. L-am lăsat pe Iliuţă la intrare şi eu am dat fuga la locul unde lăsasem caseta sigilată în care erau banii lui Marian. Am răsuflat uşurat. Era la locul ei. I-am făcut semn lui Iliuţă că e în regulă, am sunat la apartamentul lui şi tatăl lui Iliuţă m-a invitat şi pe mine la o ţuică. I-am mulţumit pentru invitaţie, dar n-am acceptat.

— De ce mă refuzi?

— S-ar putea întâmpla să mai urc la volan… Iliuţă, mănâncă şi vino la mine. Mai avem treabă.

— Numaidecât vin. Şi Iliuţă a luat-o la fugă, mai zicând o dată: Imediat vin.

— Ce treburi o să mai aveţi cu Iliuţă al meu?

— Avem de rezolvat o problemă foarte dificilă.

— Şi pe unde v-aţi plimbat cu maşina?

— N-am bătut prea mulţi kilometri…

— Auzi, vecine, Iliuţă ăsta al meu mai mult stă pe la dumneata, decât acasă.

— Îmi este prieten bun şi de-aia…

— Şi unde zici că aţi fost?

— Nu prea departe de Bucureşti.

Tatăl lui Iliuţă a căutat să mă tragă de limbă, a vrut să afle pe unde am umblat, dar am scăpat repede. I-am spus că o să-i povestim cu altă ocazie. Am intrat la mine, fără să aprind lumina, am deschis fereastra dinspre stradă. M-am uitat în toate părţile şi… am auzit soneria de la intrare. Am alergat să deschid. Dacă făcea cineva rămăşag cu mine, atunci îl pierdeam. Eram convins că Marian a apăsat pe butonul de sonerie. Pierdeam rămăşagul. Am deschis. Nu era niciun fel de Marian. Nici măcar ruda mai îndepărtată a lui. Ce rudă? Nu era nici măcar umbra lui Marian. Iliuţă era. Dar nu un Iliuţă cum îl ştiţi voi, ci unul cu gura plină. Şi, deşi nu e frumos să vorbeşti cu gura plină, Iliuţă a vorbit şi eu de data aceasta nu i-am atras atenţia. Ba l-am şi provocat să vorbească cu gura plină.

— Ce-i cu tine, Iliuţă? N-ai poftă de mâncare?

— Ba da. Am o foame de lup. O oaie întreagă aş mânca.

— Atunci?… Du-te şi mănâncă, dar nu chiar o oaie, că s-ar putea să ţi se facă rău… Mănâncă puţin, dar du-te şi mănâncă… Iliuţă, du-te, băiatule, şi potoleşte-ţi foamea… Ce e cu tine de eşti aşa de…

— Mi-a spus mămica o chestie grozavă, formidabilă!

— Ce ţi-a spus?

— Că v-a căutat un băiat de vreo 6-7 ori. Zice că a sunat la

apartamentul dumneavoastră de a ridicat tot palierul în picioare… Cred că Marian a fost. După cum mi l-a descris mămica, nu cred, sunt convins că a fost Marian. Zicea mămica mea că era tare agitat.

— Şi eu cred la fel… Du-te şi mănâncă. Stau eu la pândă!

— Ce faceţi dumneavoastră? Staţi la pândă? Ce pândă? se miră el, cum se miră de obicei un cal cu vederea normală, căruia i se pun ochelari.

— Îl aştept pe Marian.

— Stau şi eu cu dumneavoastră. Nu mai mi-e foame.

V-am spus eu? I-a dispărut foamea. Eu totuşi mi-am făcut datoria şi l-am mai îndemnat o dată.

— Fugi şi mănâncă…

— O să mai mergem undeva?… După ce stăm la pândă mai mergem undeva? Unde?…

— Nu ştiu. Depinde de…

Iliuţă n-a mai aflat de ce depinde pentru că a sunat din nou soneria. De data aceasta eram mai mult decât sigur că cel care apasă pe butonul soneriei nu era altcineva… Nu era altul decât musafirul meu mult aşteptat. Aşa că nu am mai stat pe gânduri, nu am mai căutat să mai fac rămăşag cu nimeni, pentru că îl câştigam sigur. Aşa stând lucrurile, i-am spus lui Iliuţă:

— Fugi şi deschide-i lui Marian!

— Marian?! De unde ştiţi că e Marian?

— Te rog, deschide-i!

Am aprins toate luminile, m-am aşezat pe fotoliu şi mi-am umplut o pipă. Vă mai amintiţi de când n-am mai fumat ca Serlock-Holmes? Mi-era dor să trag o pipă.

— O, ce plăcere, am zis eu când am dat cu ochii de Marian, care a intrat la mine în casă cam cu coada între picioare.

Nu-mi amintesc deloc dacă Marian a zis ori nu bună seara. A venit la mine şi cu puţină obrăznicie în glas mi-a zis:

— Vă rog să-mi daţi banii.

—Eu mă aşteptam, dragă Mariane, să intri pe fereastră.

Riscând să se spargă geamurile, am apăsat pe cuvântul fereastră şi l-am privit pe Marian chiar în punctul unde de obicei se întâlnesc sprâncenele. El, Marian, băiatul care ne-a făcut o zi atât de agitată, de plină de peripeţii, în loc să ceară de la mine şi de la Iliuţă nişte scuze – nu multe, câteva doar, acolo, numai să fie scuze – ţi-ai găsit! Aproape că a ţipat la mine:

— Cum să intru pe fereastră? Ce credeţi că eu sunt…

— Păi, rândul trecut, când ai plecat de la mine, nu-ţi mai aminteşti cum ai plecat?… Ia te rog loc… Avem foarte multe de discutat.

— Cu dumneavoastră nu vreau să mai discut nimic… Vă rog să-mi daţi banii!

— Vrei să fii mai calm?… Ce atâta grabă? Zgândărici poate să mai aştepte…

Când a auzit de Zgândărici, mai să leşine musafirul meu, Marian.

MARIAN TREBUIE SĂ IA O HOTĂRÂRE CAPITALĂ

În biroul meu e o atmosferă de film poliţist. Şi încă ce film poliţist! De bună calitate! Mai ales că eu fumam cu pipa şi că în pipă ardea un tutun de calitatea I-a. În atmosfera asta de film poliţist am luat hotărârea să-i spun lui Iliuţă:

— Iliuţă, te rog du-te şi mănâncă… Ba nu! Mariane, ţie îţi este foame? Hai să pregătim noi ceva. Iliuţă, tu eşti de-al casei. Vezi ce găseşti prin cămară şi prin frigider.

Marian s-a făcut că nu a auzit întrebarea mea. Semn că îi era şi lui foame. Dar ce vorbesc eu? Doar am auzit bine şi am numărat la fel de bine cele trei chiorăituri care s-au auzit la un moment dat. Ca să nu se dea de gol că îi este şi lui foame, m-a întrebat:

— De unde ştiţi de Zgândărici?

Cu pipa între dinţi, dar cu un stomac dornic de a primi musafiri, i-am dat şi eu o mână de ajutor lui Iliuţă la pregătirea cinei. Aranjând tacâmurile şi plimbându-mă dintr-o parte în alta prin sufragerie, după cele necesare pregătirii mesei, i-am spus lui Marian.

— Chiar aţi fost în Ciuceni?

— Altfel de unde să ştiu eu şi Iliuţă atâtea amănunte? Trebuie să te felicităm. Ne-am luat cu treburile şi am uitat amândoi să-ţi strângem mâna.

— Mie?… Mie să-mi strângeţi mâna?… Ce se întâmplă cu mine? Visez? Spuneţi-mi, vă rog, aţi zis adineauri că… Aţi zis că aţi uitat să-mi strângeţi mâna?

— Da. Da, Mariane, te poţi felicita. Te poţi felicita pentru auz. Ai auzul perfect, nu ai visat. Regret că am uitat şi eu şi Iliuţă să-ţi strângem mâna, să te felicităm…

— Pentru ce?

— Că i-ai trimis cei 25 de lei femeii ăleia… Cum o chema?

— Petromanca, mă ajută, din bucătărie, Iliuţă, care spărgea în tigaie nişte ouă.

Marian se uită năuc la mine. Năuc? Năuc am spus? Năuc e foarte puţin zis! Marian era în clipele acelea cu mintea pe alte coclauri, ba chiar pe altă lume. Şi avea motive să fie cu mintea pe altă lume, A auzit din gura noastră ieşind numele lui Zgândărici… Acum şi numele celei căreia i-a trimis 25 de lei.

— Cum aţi aflat că i-am trimis banii?

— Astăzi, toată ziua, Iliuţă şi cu mine ne-am ocupat de cazul tău… Şi-am cunoscut şi pe responsabilul cofetăriei… Cealaltă sumă am depus-o la C.E.C.

— Care sumă?

Când m-a întrebat care sumă, m-am uitat la Marian mai urât decât mă uit eu de obicei în asemenea situaţii. Spuneţi şi voi!… Ce tupeu la el! Auziţi ce e în stare să mă întrebe: „Care sumă?“ Sărmanul Marian! A dat peste el amnezia! Săracul! Mi-am retras privirile urâte, ca să nu-l sperii prea tare şi după ce am îndesat mai bine tutunul de calitatea I-a şi după ce am pufăit de câteva ori, cum pufăie o locomotivă cu aburi, m-am apropiat de Marian şi ca şi când nici măcar nu ar fi avut de gând să întrebe „ce sumă?“ i-am spus:

— Am citit şi textul telegramei fulger pe care ai trimis-o lui Zgândărici… Iliuţă a făcut şi el o descoperire colosală…

Marian era aprins la faţă. Faptul că era aprins la faţă nu era cine ştie ce, Orice om se aprinde la faţă când este prins în ofsaid. Mă iertaţi că folosesc acest termen fotbalistic? Da? Mulţumesc! Marian, dacă era numai aprins la faţă, putea fi trecut cu vederea. Dar el, pe lângă faptul că era aprins la faţă, mai era şi dezarmat ca un prizonier. Dar nu ca un prizonier de duzină. Marian era mai dezarmat decât un prizonier adus de pe linia I-a, a unui front de război. Nici nu a auzit ce-am spus despre Iliuţă. Dacă auzea îmi punea sigur întrebarea: „Ce descoperire colosală a făcut Iliuţă la Ciuceni?“ Amuţise prietenul nostru Marian. Nu mai era în stare să scoată nicio vorbă. Parcă plutea în aer.

— Ştii ce descoperire a făcut Iliuţă? A găsit o lădiţă la fel, dar absolut ia fel cu aceasta în care mi-ai adus tu banii. De fapt, Iliuţă are cele mai mari merite în povestea asta. El şi-a adus aminte de numele comunei Ciuceni, el a găsit lădiţa… Mariane, dormi?

I-am pus această întrebare pentru că zău am avut impresia, la un moment dat, că ochii lui Marian se fac mai mici, că se închid. Trebuie să recunosc aici, faţă de voi, că atunci când l-am văzut schimbându-se la faţă, când am băgat de seamă că i se închid ochii, m-am cam speriat.

— Nu, nu dorm.

— Dar ce-i cu tine? Ti-e rău?

— Nu.

Ca să-l scot din toropeala care îl cuprinsese, mi-am stins pipa şi m-am aşezat pe fotoliul de lângă fereastră. Am deschis mai larg fereastra, l-am tras pe Marian mai lângă mine şi i-am spus:

— Vrei să… Să ne povesteşti ce ai făcut azi? De când eşti plecat de acasă?

— De azi dimineaţă.

— Părinţii tăi ştiu unde eşti?

—Le-am spus că mă duc la mătuşa mea din Balta Albă.

— Şi pe la mătuşa ta din Balta Albă ai fost astăzi? Ai trecut pe la ea?

— Nu.

— De ce?

— V-am aşteptat pe dumneavoastră.

— Deci toată ziua ai defilat pe strada noastră!

— Da.

— Aveţi telefon acasă?

— Avem!

— Ai dat vreun telefon?

— Nu.

— Ce număr aveţi?

După ce s-a gândit timp de câteva secunde, Marian a deschis gura şi a zis:

— 93.89.75. De ce?

— Te rog să… Uite colo telefonul. Formează numărul de acasă şi anunţă vizita noastră.

De data aceasta vă pot asigura că nepreţuitul meu musafir, Marian, s-a speriat. Vă rog să mă credeţi că a şi tresărit. Sperietura lui nu era o simplă sperietură! Nu! Era amestecată cu un fel de curiozitate.

— Vizită? Ce vizită să anunţ?

— Eu şi Iliuţă, împreună cu tine, vom fi musafirii părinţilor tăi.

S-a retras lângă fotoliu şi braţul meu, care se sprijinea pe umărul lui în timpul discuţiei de mai înainte, a căzut în gol. Marian s-a rezemat de soba de teracotă, care acum era numai pe post de mobilier şi a zis:

— Nu se poate.

— Ce nu se poate, Mariane?

— Eu vreau să ies din această încurcătură. Eu nu am niciun amestec. Vă rog să-mi daţi banii pentru a-i trimite lui Zgândărici. El a câştigat maşina, el s-a învoit cu responsabilul cofetăriei…

— Dragă Mariane, eu cunosc toate astea. Ştiu că nu ai niciun amestec… Că nu ai niciun amestec, nu e bine zis… Ştiu că vărul tău Zgândărici a tratat cu responsabilul cofetăriei. Ştiu tot.

— Atunci de ce vreţi să mai…

— Hai să mâncăm.

— Nu mănânc nimic.

— Mariane…

—Cum să-mi mai ardă de mâncare, când dumneavoastră…

— La toţi trei ne este foame. Hai să încheiem un armistiţiu până după masă. Nu mai discutăm nimic despre povestea asta. Gata? Poftă bună!

Ne-am aşezat la masă şi sunt nevoit să recunosc că Iliuţă este un foarte bun gospodar. A făcut nişte ochiuri cu şuncă, a aranjat o masă cu mai multă pricepere decât un ospătar de la Ambasador. Platoul cu gustări l-a împodobit cu nişte ardei gras tăiat aşa… artistic. Am mâncat toţi trei în tăcere şi după ce Iliuţă a făcut şi un autosifon cu apă de la gheaţă, şi după ce a adus şi sticla cu sirop, l-am rugat pe

Marian încă o dată să dea telefon acasă.

— Vă rog, nu…

— Uite ce e, Mariane, trebuie să mergem la tine acasă.

— Pentru ce? Eu…

Nu l-am lăsat să-şi continue ideea, de teamă să nu înceapă iar cu: „Eu n-am nicio vină. Eu nu vreau să afle părinţii… Eu nu vreau.” În timp ce am mâncat toţi trei în tăcere, mi-am făcut un plan. Acest plan, făcut în tăcere, era imposibil să nu dea rezultate. Mi-am aprins din nou pipa cu tutun de calitatea I-a şi după ce am căscat a somn (m-am prefăcut că mi-e somn) de câteva ori, am zis:

— Deşi sunt obosit, extrem de obosit, mergem la părinţii tăi ca să-i cerem voie să te luăm cu noi.

— Unde?

— Noaptea asta dormim la bunica ta… Cred că are unde să ne găzduiască pe toţi trei.

— Să…

Nu v-am spus eu? Marian parcă plutea. Planul meu nu putea da greş. Nu mai ştia nici să vorbească.

— Mergem la părinţii tăi.

A sărit din nou ca ars. Şi nu numai că a sărit ca ars. Treaba lui, îl interesează, Putea şă sară şi ca prăjit, nu numai ca ars. M-a deranjat însă faptul că a ţipat la mine.

— Nu vreau… Nu vreau să afle…

Ei, dragii mei, în acest caz ce urma să fac eu? Să mă supăr pe el că ridică tonul la mine? Să ţip şi eu la el? Credeţi că dacă procedam aşa, obţineam vreun rezultat? Nu obţineam nimic bun dacă ţipam şi eu la el. Atunci? Cum am procedat? Păi bine, dragii mei, aţi uitat că am mâncat în tăcere şi în acest timp mi-am făcut un plan? Mi-am continuat planul.

— Dragă Mariane, fii calm. Dumnealor, părinţii tăi, nu vor afla în ce scop mergem acolo, la Ciuceni. Laşi totul pe seama mea şi a lui Iliuţă, bineînţeles. Dacă ne-am apucat de o treabă, trebuie să o ducem până la capăt.

— Cum?

— Luăm aparatul meu de filmat şi aparatul de fotografiat şi…

Aici am făcut intenţionat o întrerupere. Ştiţi de ce? Ca să-i văd, să-i privesc mai bine pe cei doi care, cum au auzit de aparatul de filmat şi de cel de fotografiat, au ciulit urechile, cum le ciuleşte iepurele când se aduce vorba de tolba vânătorilor, ori de parcă ar auzi de puşcă de vânătoare sau ogar. Marian şi Iliuţă, dar amândoi, au zis odată:

— Şi?… Şi ce faceţi cu aparatul de filmat şi cu cel de fotografiat?

— Cer învoirea părinţilor tăi să-ţi îngăduie să mergi cu noi să facem un film cu subiectul „Cum şi-a petrecut o parte din vacanţă elevul Marian“. Descurcăm lucrurile acolo şi poate mâine seară

suntem înapoi, la Bucureşti.

Iliuţă nu-şi mai găsea locul, iar Marian… Dragii mei, Marian s-a înseninat la faţă, s-a îmbujorat, îmi pare rău că nu mi-a venit ideea să-i fac o poză pe care s-o păstrez ca amintire. Zău că Marian avea atunci faţă de pozat. Şi vocea i-a devenit mai plăcută.

— Şi nu le spuneţi nimic în legătură cu?…

— Mariane, te rog să ai încredere în mine şi în Iliuţă… Te rog foarte mult să formezi numărul… Tu, Iliuţă, du-te şi pregăteşte terenul la tine acasă. Dacă îţi dă voie, bagă-ţi într-o servietă pijamaua, periuţa de dinţi şi ce mai ai nevoie.

— Dar dacă nu mă lasă?

— Chemi ajutoare.

— Care ajutoare?

— Pe mine şi pe Marian… Ce faci, Mariane, nu dai telefon acasă? Hai, Iliuţă. Hai să-l lăsăm singur. Poate se jenează să vorbească faţă de noi…

— Mergeţi şi dumneavoastră să vorbiţi cu tăticu, mă imploră Iliuţă.

— Dar mai rezişti? Nu eşti obosit?

— Deloc.

Marian formă numărul de telefon de acasă de la el, iar eu şi Iliuţă am pornit să ducem tratative cu părinţii lui.

BUNĂ ZIUA, EU SUNT HARCEA-PARCEA!

Marian încerca să dea telefon acasă, pentru a anunţa vizita noastră. Iliuţă sărea în sus de bucurie… A sărit de câteva ori şi într-un picior, ca la şotron. Era în al noulea cer, dacă nu în al unşpelea. Mergea din nou la Ciuceni, pe post de detectiv. Eu? Eu puneam într-o valijoară caseta cu bancnote, C.E.C.-ul la purtător al lui Zgândărici şi cele necesare pentru vilegiatură. Chiar în momentul când făceam un mic inventar al celor introduse în valijoara mea de voiaj, chiar în momentul când încercam să încui valijoara, de jos, din stradă, se auziră nişte fluierături puţin mai puternice decât un cutremur de gradul şase. Susţin această comparaţie pentru că ferestrele şi lustrele din apartamentul meu vibrau al naibii de tare din cauza acestei fluierături.

Dacă eram mai sperios din fire, trebuia să mă opresc din orice activitate şi să-mi scuip în sân. Nefiind sperios, nefiind sperioşi nici prietenii mei, ne-am dus toţi trei la fereastră. Toţi înseamnă: eu, Iliuţă şi Marian. Ne-am uitat în jos, spre caldarâm şi… şi nu ne-a venit să credem ochilor. Ştiţi cine fluiera mai puternic decât o locomotivă cu aburi? Cam cine credeţi voi că fluiera mai puternic decât un vapor care se pregăteşte să iasă din port? Hai să vă văd, ghiciţi? Ştiţi cine? Un ţânc de… N-avea cred şase ani. Când ne-a văzut la fereastră şi-a mai încovrigat o dată limba în gură şi a trebuit să ne astupăm urechile, pentru că altfel ne luam rămas bun de la timpane.

După ce a terminat de fluierat cu limba făcută covrig, a mai tras un fluierat şi în degete, pentru ca apoi, uitându-se în sus, spre noi, cei de la fereastră, să strige fără să se controleze şi mai ales cât a putut el de tare:

— Cine e mai mare în blocul ăsta?

Noi, cei de la fereastră, ne-am uitat unii la alţii şi eu, neavând de lucru, am zis:

— Eu sunt, ce doreşti?

— Vino jos, moşule! Hai repede, că n-am timp de pierdut!

Dacă nu mă înşel, luat cu treburile şi cu alte probleme mult mai interesante până la ora asta, n-am pomenit nimic despre Romică. Romică este cotoiul meu credincios, care în fiecare dimineaţă se uită în calendar, rupe fila şi toarce între patru şi şase caiere de lână în 24 de ore lucrătoare. În afară de ruptul foilor din calendar şi de torsul caierelor de lână, Romică mai are misiunea de a veghea, de a ne păzi de rozători. De vreo 6 ani, de când s-a aciuat Romică în casa noastră, eu am şi uitat cum arată un şoarece şi cu atât mai mult un şobolan. Nu se apropie de strada noastră de teama lui Romică nici măcar şoarecii albi de laborator.

Neavând de lucru, Romică veni şi el la fereastră, să vadă cine anume face atâta zarvă. Mai bine îşi vedea de torsul lui, pentru că o piatră scăpată din praştia ostrogotului de jos trecu la câţiva milimetri de urechea mea şi la câteva sutimi de milimetri de botul lui Romică, oprindu-se drept în tabloul meu de familie, care era agăţat pe peretele dinspre miazănoapte. Săracul! Săracul tablou de familie! Săracul Romică, de ce a scăpat!

— Cer scuze că n-am ţintit bine! Ce faci, moşule, nu vii să-mi deschizi? Mă mai ţii mult în stradă?

Nişte ani am şi eu, da nici aşa. Până acum nu mi-a zis nimeni moşule. Dar ce să-i faci? Asta-i situaţia. Noi 3, fără a-l mai socoti pe Romică, am ţinut un mic consiliu, ori mai bine-zis o consfătuire, în care ne-am pus întrebarea dacă este bine ori nu să ne deplasăm la turbulentul de la intrare. Până la urmă, am ajuns la concluzia că e mai bine să coborâm noi, decât să continue el să fluiere. Am coborât, aşadar, toţi 3. Am deschis şi musafirul îmi întinse mâna, o mână la care ar fi avut mult de lucru un cleşte de tăiat unghii… Îmi strânse deci mâna şi mă informă:

— Mă numesc Harcea-Parcea şi acest bloc va fi împărăţia mea.

Bineînţeles că eu m-am făcut că nu am auzit bine ceea ce a zis. Adică m-am făcut că nu pricep o iotă din ce a zis. Dar, în definitiv, ce să pricepi de la un puşti care zice că-l cheamă Harcea-Parcea şi că blocul nostru va fi împărăţia lui. M-am uitat mai insistent în ochii lui, cu dorinţa de a-l întreba şi l-am întrebat:

— Domnule Harcea-Parcea, ne confunzi: el e prietenul meu,

Marian, dumnealui e ajutorul meu, Iliuţă, iar eu, subsemnatul…

— Nu-ţi mai răci gura cu explicaţii. Vă cunosc. Deşi nu sunt la şcoală, citesc la fel de bine ca unul dintr-a patra. Drept pentru care am citit şi anunţul în care te lauzi că eşti gata să dai o mână de ajutor copiilor care sunt în impas. Eu sunt în impas cu educaţia.

— Adică cum?

— Ce adică cum?

— Cu ce eşti în impas?

— N-ai auzit?

— Nu.

— Cu educaţia. Exact aşa cum zic: sunt în impas cu educaţia şi citind pe stâlpii de telegraf anunţul pe care l-ai pus, am venit să…

— Să ce?

— Să-mi dai educaţie.

Scrâşnind din dinţi, i-am aruncat lui Iliuţă nişte priviri ucigătoare. Altă belea pe capul meu. N-am scăpat încă din încurcătura în care m-a băgat Marian şi acum…

— Nu aşteptaţi să repet ordinul! Luaţi valizele şi haideţi sus! Aveţi de-a face cu Harcea-Parcea!

Trebuie, sunt obligat să recunosc că pe undeva îmi devenise şi simpatic acest ţânc obraznic. M-am înţeles din priviri cu cei 2 prieteni şi am ajuns la concluzia că n-ar fi rău dacă l-am invita puţin sus, să stăm de vorbă cu el mai pe îndelete. Eram grozav de curios să văd până unde va întinde coarda acest domn, pe numele lui Harcea-Parcea. Deşi mi-a mai poruncit, mi-a mai dat o dată ordin să iau valizele şi să urc, n-am făcut-o, nu m-am grăbit, am schimbat privirile mele răutăcioase cu altele mai binevoitoare, mi-am aşezat în colţul din dreapta al gurii şi un mic, foarte mic zâmbet, şi fără pic de răutate în glas l-am chestionat:

— Şi ai de gând să stai la mine?

— Dacă mi-am adus bagajele? Ăştia cine sunt?

Pentru faptul că mi-a jignit prietenii, am alungat din colţul din dreapta al gurii zâmbetul şi de data aceasta, destul de răstit, i-am zis:

— Domnule Harcea-Parcea, te rog să fii cuviincios! Prietenii mei nu se numesc ăştia. Au şi ei nişte nume. Cum îi iei cu ăştia? Nu este frumos!…

— S-o crezi dumneata. S-o crezi dumneata că nu e frumos! Şi în afară de asta, nu mă interesează numele lor. Pentru mine ei sunt ăştia şi nimic mai mult. Iar dacă nu le convine şi nu îţi convine nici dumitale, să scrii acasă! Sunteţi mulţumiţi? Bonjour! Eu o iau înainte, că am puţină treabă…

Şi aruncându-ne câte o privire dispreţuitoare, porni în sus, pe scări, lăsându-ne pe noi lângă cele două valize, destul de voluminoase şi mai ales grele. Ce puteam să mai facem? M-am înhămat la valize şi-am

pornit sus, după el. A făcut o haltă la mezanin. A scos din buzunar o cretă albastră, şi pe peretele cel mai curat a desenat, sub privirile noastre disperate, un Sfântul, un brontozaur şi încă unul cu opt capete şi un alt animal care semăna cu o sobă de teracotă fără fumuri.

I-am atras atenţia să nu mai mâzgălească pereţii, dar dumnealui, Harcea-Parcea, a scos praştia din buzunar şi ne-a rugat să ne vedem de treburile noastre.

Mi-am blestemat ziua în care m-am decis să mă fac scriitor, pentru că o poveste din asta numai unui scriitor i se poate întâmpla. Numai la un scriitor poate să sune la uşă un ţânc din acesta, fără pic de educaţie şi mai ales pus pe rele! Am blestemat şi ideea de a lipi afişe pe stâlpi a lui Iliuţă şi mai scoţând şi un blestem de rezervă, am zis:

— Poftim înăuntru, domnule Harcea-Parcea…

— Aici e apartamentul nostru?… Foarte bine. Intraţi voi! Eu o să duc acest lift până la pod. Dacă o să reuşesc să ies cu el până pe acoperiş, o să fie mai bine. Intraţi în apartament că mă întorc eu.

Până să ne dezmeticim, liftul a şi pornit în sus. Am intrat în apartament şi ne-am lăsat în voia soartei.

— Ce ne facem, băieţi?

Iliuţă şi Marian amuţiseră de-a binelea, iar spre mine se îndrepta, cu paşi de Guliver în Ţara Piticilor, o migrenă de toată frumuseţea. Am adus trusa de medicamente mai la-ndemână. Am discutat cu Marian şi cu Iliuţă despre perspectivele ce le avem, datorită noului nostru musafir şi la scurt timp după o bubuitură ciudată intră, deschizând uşa cu piciorul, şi Harcea-Parcea. A dat o raită cu privirile prin salonul de primire, pe pereţi, a cântărit din aceleaşi priviri fiecare lucru, fiecare amănunt, fiecare obiect şi după ce a insistat asupra unei statuiete de porţelan, de care mă leagă amintiri plăcute, ne-a liniştit cu următoarea frază:

— Gata! V-am aranjat ascensorul. Pe acoperiş n-a vrut să se urce, dar e bine blocat şi în pod... Ce şuşotiţi acolo? Ce puneţi la cale?… Parcă era şi un cotoi pe aici… Vreau să mă ocup puţin de el…

Romică era pe şifonier şi, inteligent cum e, a simţit că cineva se interesează de el şi îndeosebi de soarta viitorului lui şi a început să „scuipe”.

Când am băgat de seamă cu cât interes mi-a privit lucrurile din casă, cu câtă plăcere mi-a privit statuieta de porţelan, de care mă leagă amintiri plăcute, când am auzit ce vorbe frumoase mi-a spus despre liftul nostru abia ieşit din reparaţie, când l-am văzut şi pe vrednicul meu cotoi Romică scuipând… Ei bine, când am văzut, când am constatat toate acestea, picioarele mele, care au făcut zeci de kilometri şi care sunt sănătoase, nu ştiu de ce s-au înmuiat oleacă. M-am aşezat pe fotoliu şi deşi în astfel de clipe grele orice scriitor fumează, eu nu mi-am aprins pipa. M-am uitat spre bietul Romică. Şi

el se uita în ochii mei şi parcă mă ruga să-l scap din încurcătură, să-l scap de acest duşman. M-am răstit la Harcea-Parcea:

— Dragul meu Harcea-Parcea, ai picat cam rău… Ai sosit într-un moment nepotrivit… Noi 3, Iliuţă, Marian şi eu, suntem angajaţi într-o aventură… Nu vrei tu să-ţi iei valiza şi să te duci în altă parte? Noi trebuie să plecăm în comuna Ciuceni.

Neoprindu-se din cercetările lui (nici măcar nu se sinchisi de cele spuse de mine), Harcea-Parcea rânji fasolea la mine, apoi, pe rând, la fiecare şi decretă:

— Puteţi să plecaţi unde doriţi. Vă aştept aici… Să-mi faci rost mai întâi de nişte talaj.

Comanda de talaj îmi era adresată mie. Când cineva îţi spune aşa, tam-nesam, să-i faci rost de nişte talaj, bineînţeles că îţi pui întrebarea: dacă nu cumva cel ce-ţi cere talaj, fără niciun fel de explicaţie, nu este tralala? Ca să mă conving, l-am întrebat:

— Talaj? Pentru ce?

— Când o să vă întoarceţi, o să găsiţi cotoiul ăsta împăiat… Colocatarii dumitale cunosc numărul de telefon al pompierilor?

Aşadar, soarta lui Romică, a credinciosului meu cotoi Romică, era pecetluită din punctul de vedere al lui Harcea-Parcea. Deci, urma să-mi iau măsuri de apărare. Dar de ce mă întreabă duşmanul cotoiului de numărul de telefon al pompierilor?

— De ce?

— Pentru că o să fie nevoie de ei în lipsa voastră.

În timp ce eu mă gândeam la pompieri, Harcea-Parcea a făcut un salt, s-a agăţat de lampadar, s-a balansat de câteva ori cu el şi a sărit pe şifonier, unde Romică rămăsese în urmă cu torsul.

Până la urmă, n-am avut ce face, l-am prins, i-am despărţit, pe Harcea-Parcea l-am încuiat în cămară şi noi 3 am ţinut o şedinţă de lucru.

— Voi ce părere aveţi?

— În legătură cu ce?

— Cu cotoiul.

— Care cotoi?

— Păi nu ne-a ameninţat Harcea-Parcea că-l împăiază?

— Cu pompierii o să fie mai grav, după părerea mea, a zis Iliuţă, privind spre cămara de unde se auzeau nişte ţipete amestecate cu cioburi de borcane.

Pur şi simplu, am refuzat să mă gândesc cum va arăta, în viitorul foarte apropiat, cămara mea, în care am încuiat pe cineva care îşi merita cu vârf şi îndesat porecla de Harcea-Parcea. Mă gândeam însă cu multa înfrigurare la viitorul bufetului meu cu cristale… Pentru ca totuşi să alung aceste gânduri dureroase, i-am întrebat pe băieţi:

— Ce facem cu Ciucenii?

— Trebuie să mergem!

— Şi cu?…

Marian arătă cu privirile spre cămara transformată acum în carceră. Şi eu?… Privind şi eu întristat spre cămară, am încercat să găsesc o soluţie. Am scormonit eu ce am scormonit în cutia cu idei şi la un moment dat m-am trezit în posesia a 3 soluţii. Le-am făcut semn să se apropie şi le-am spus:

— Dragă Mariane, dragă Iliuţă, există 3 posibilităţi de a ieşi din impas…

— Trei? Se mirară cei 2, plus cotoiul. Nu exagerez deloc când afirm că s-a mirat şi Romică. Romică ăsta al meu se miră de orice, darmite… când a auzit ce-am spus în legătură cu impasul în care ne găseam, şi că eu am găsit trei soluţii de scăpare de el, nu numai că s-a mirat, dar a scos şi un miorlăit mai deosebit.

— 1. Să-l lăsăm încuiat aici, în cămară. 2. Să rămână unul dintre noi cu el…

— Prima soluţie cade de la bun început… Cum să laşi un copil încuiat? E adevărat că îl lăsam încuiat în cămară şi rămânând încuiat, nu poate muri de foame, dar nu e bine, zise Iliuţă, uitându-se de data aceasta şi mai uimit spre cămară şi continuând.

— Cine? Cine să rămână acasă cu el?

— Aţi observat? Aţi observat că eu de o bună bucată de vreme nu am mai fumat nicio pipă, şi nici „natur“? Nu m-am mai jucat nici măcar cu lănţişorul de care am legate cheile de la apartament şi cele de la autoturism. Ei bine, de data aceasta mi-am spus: Trebuie să-mi aprind o ţigară, să-mi scot lănţişorul cu chei – şi fără să dau atenţie zgomotului care venea din cămară am început să mă plimb prin încăpere, fumând, răsucind şi desrăsucind pe degetul arătător o parte a lanţului de care erau legate cheile amintite. Deci, prima soluţie a căzut. Iliuţă avea dreptate, nu putea fi lăsat Harcea-Parcea încuiat în cămară. A doua soluţie însă a rămas în picioare. I-am răspuns:

— Eu în niciun caz… Nici Marian. Marian trebuie să meargă neapărat cu mine la Ciuceni. Deci, Iliuţă…

— Dar vreau să merg şi eu…

— Imposibil!

În acel moment, uşa de la cămară, ieşită din balamale, căzu peste bietul Romică… Vă daţi seama ce dureroasă a fost lovitura, pentru că Romică a sărit direct pe unul dintre cele 8 braţe ale lustrei, care foloseşte curent de 120 de volţi.

Harcea-Parcea dădu cu piciorul în rămăşiţele lustrei de cristal împrăştiate pe covor şi strigă spre noi:

— Merg şi eu cu voi la Ciuceni…

ŢI-E TEAMĂ, MARIANE?

E întuneric. E un întuneric de proastă calitate, întunericul este de

proastă calitate pentru că pe ici, pe colo, mai poţi vedea agăţat pe cer câte un nor alburiu, ori razele vreunui reflector dereglat. Deasupra noastră sunt rătăcite doar vreo 16 stele. Şi astea aruncate anapoda pe cer. Eu conduc automobilul, prudent, iar Marian, fericit că am reuşit să-i conving pe părinţi să-l lase în această expediţie, numără, în gând, stâlpii de telegraf pe care i lăsăm în urmă. Pietrele kilometrice le numără cu voce tare.

Ar fi groaznic de urât din partea noastră dacă l-am neglija pe Iliuţă. Dacă nu ne-am gândi cu adâncă recunoştinţă la el. El, Iliuţă, fără prea multă muncă de convingere, fără a ne ruga în genunchi de el, a acceptat să rămână acasă cu satrapul, cu ostrogotul care mi-a devastat cămara, care mna trimis după talaj pentru împăierea lui Romică. Într-un cuvânt, cu Harcea-Parcea. Bietul de el! Sărmanul de Iliuţă! Cine ştie ce lupte o fi ducând cu Harcea-Parcea! Casa o mai fi în picioare? Dar Romică? Cu siguranţă că Romică a rămas mult în urmă cu torsul caierelor de lână… O fi uitat să se mai uite şi în calendar. Pe o parte să ştiţi că totuşi îmi pare bine că sorţii au căzut pe Iliuţă. Că a rămas el cu… Nu din cauza lui Iliuţă a venit Harcea-Parcea la mine?

— Mariane, ţie ce impresie ţi-a făcut acest personaj? am întrebat eu, ca să alung monotonia care se cuibărise în maşină.

— Care personaj? întrebă vecinul meu de banchetă, cu gândurile duse cine ştie unde – poate la Iliuţă, poate la marea lui încurcătură în care era băgat până la gât, dacă nu şi mai adânc.

— Care s-a abătut asupra noastră ca o grindină.

— De Harcea-Parcea vorbiţi?

— Da.

— Cred că o să vă dea foarte mult de furcă… E teribil. Dacă eram în locul dumneavoastră, scoteam cureaua şi…

— După părerea ta cureaua face parte din…

— E adevărat că nu face parte cureaua din arsenalul metodelor de educaţie, dar eu în locul dumneavoastră mi-aş fi scos cureaua şi… Nu ştiu cum de nu v-a scos din sărite, că pe mine unul…

Nu mă scosese din sărite Hareea-Parcea? Şi voi credeţi la fel ca Marian? Ba mă scosese. Mă scosese nu numai din sărite, ci şi din pepeni. Dar ce puteam să fac? Să fi scos cureaua, cum zice Marian?

— Dragă Mariane, eu sunt scriitor şi…

— Şi dacă sunteţi scriitor trebuie să se poarte cu dumneavoastră aşa cum s-a purtat? Să vă ameninţe că vă împăiază motanul?

— Un scriitor, şi mai ales un scriitor care scrie despre copii, trebuie să facă educaţie eroilor lui nu prin metode brutale.

Marian nu găsi imediat o replică, dar anunţă a 25-a piatră kilometrică şi, uitându-se în oglinda retrovizoare, îmi zise:

— Vreţi să opriţi puţin?

— Orice s-ar întâmpla, nu opresc… De ce să opresc?

— Din două motive.

— Spune-le din mers! Nu avem timp de pierdut.

— Pe acest copil teribil l-am mai văzut undeva. Dacă aş face câţiva paşi în jos şi-n sus, mi-aş aduce aminte unde l-am văzut. Mă obsedează figura lui chiar din momentul când a tras prima dată cu praştia în cotoiul dumneavoastră.

— Mariane, te rog să cauţi să-ţi aminteşti unde l-ai mai văzut fără a mă obliga să opresc maşina. Care este al doilea motiv?

— Dumneavoastră aţi băgat de seamă… Aţi observat că…

— Ce anume?

— Că în urma noastră vine o maşină?

— În urma noastră vin mai multe maşini!

— Eu am observat ceva ciudat încă de la plecarea noastră din Bucureşti.

— Cc-ai observat?

— Ne urmăreşte un autoturism exact ca al dumneavoastră… Vreţi să vă uitaţi în spate?

— Nu mă interesează, am zis eu cu un calm pe care l-am împrumutat de la un englez, nefumător de pipă, şi pe care l-am cunoscut la un chioşc de răcoritoare de pe litoral.

— Bine, dar suntem urmăriţi!

— Ştiu.

Ştiam că suntem urmăriţi încă din momentul când m-am urcat cu Marian în automobil. Nu i-am spus lui Marian că suntem urmăriţi pentru că nu vroiam să-l sperii. În afară de faptul că nu vroiam să-l sperii, am mai avut un motiv să-i ascund această situaţie. Care este motivul? Dragii mei, e o chestiune simplă. Pur şi simplu am vrut să văd dacă Marian al meu are spirit de observaţie. Nici vouă nu v-am atras atenţia într-un fel ori altul că suntem urmăriţi? De ce? N-am vrut ca voi să citiţi această carte cu sufletul la gură. O carte, oricum ar fi ea trebuie citită cu atenţie şi nicidecum cu sufletul la gură. Voi nu sunteţi de aceeaşi părere cu mine? Dar să lăsăm povestea asta cu cititul cu sufletul la gură. Când Marian a aflat, când i-am confirmat, că da, într-adevăr, suntem urmăriţi, a cam început să dârdâie. Cu ce puteam să-l ajut? Să-i dau ajutor la dârdâit, dârdâind şi eu?

Mi-am adus aminte că am nişte gumă de mestecat şi l-am servit.

— Mestec-o între dinţi. Calmează-te!

— Ştiţi că suntem urmăriţi? Aţi ştiut că suntem urmăriţi şi… De cine suntem urmăriţi? mă întrebă Marian, şi se uită la mine ca la un careu de cuvinte încrucişate, nedezlegat.

— Mariane…

— Poftim!

— Tu, în general, eşti fricos?

— Nu. Dar de ce mă întrebaţi? O să… o să ni se întâmple ceva?

Ar fi cam nu ştiu cum din partea noastră dacă l-am acuza pe Marian de lipsă de curaj. Dacă am zice despre el că e fricos… S-ar fi putut ca el să fi dârdâit de frig şi chiar dacă a dârdâit de frică, ce? Prin câte a trecut bietul de el în ultimele zile! Cred că nici somn n-a mai avut ca lumea de o perioadă de vreme. Nu am dat atenţie acelui nu spus fără convingere şi nedând atenţie acelui nu, i-am zis:

— E bine că nu eşti fricos. Nu-mi place să plec la drum cu oameni fricoşi, cu oameni care au avut străbunici iepuri…

— Bănuiesc… Îmi închipui că o să ne aştepte clipe grele… Cred că această întrebare mi-aţi pus-o cu un scop.

— Desigur. Nu sunt din aceia care bat apa în piuă.

—Care anume? Care este scopul?

— În foarte scurt timp urmăritorii noştri vor acţiona… Ia, te rog, de pe bancheta din spate valiza mea de voiaj, în care sunt bancnotele şi C.E.C.-ul la purtător al lui Zgândărici. Orice s-ar întâmpla, nu te desparţi de această valiză. Şi te rog concentrează-te! Caută să-ţi aduci aminte unde l-ai mai văzut pe Harcea-Parcea.

Marian se întinse după valiză, şi-o aşeză pe genunchi, şi continuă să numere – de data aceasta mai neliniştit – stâlpii de telegraf.

Şoseaua nu era prea aglomerată şi asta nu mă bucura deloc. Ceasul de la bord arăta ora 21 şi 15 minute, când urmăritorii declanşară atacul. Un claxon prelung şi pe lângă noi trecu, ca un bolid, maşina urmăritoare. Ne lăsă în urmă.

— Ce au de gând? mă întrebă Marian, de data aceasta mai puţin speriat.

— Vom vedea. Ai băgat de seamă cine era la volan?

Marian a stat şi s-a gândit câteva clipe, s-a uitat după bolidul care a trecut pe lângă noi şi a început să mestece la guma de mestecat cu mult mai mult spor. Parcă se luase la întrecere cu cineva la mestecat gumă. M-am uitat cu coada ochiului la el şi zău că se mai înviorase, nici de dârdâit nu mai dârdâia. Se vede treaba că şi-a adus şi el aminte că străbunicii lui n-au fost iepuri.

— Cine era la volan?

— Prietenul tău.

— Prietenul meu? Care prieten?

— Responsabilul cofetăriei.

— Dar ce, e prietenul meu? Eu nici nu-l cunosc.

S-a întunecat la glas când i-am spus că la volan a fost prietenul lui. Şi dacă vreţi să ştiţi, i-am spus astfel intenţionat. De ce intenţionat? Să văd cum reacţionează. Să mă conving dacă el, Marian, îl cunoaşte bine ori nu pe acel responsabil. Dar auzind acel: „Eu nici nu-l cunosc“, m-am convins într-adevăr, că nu am fost minţit, nici de el şi nici de Zgândărici.

— Dragă Mariane, dacă se întâmplă ceva…

— Ce să se întâmple?

— Ia priveşte în faţă!

Autoturismul era tras pe dreapta, cu farurile aprinse, iar în mijlocul şoselei un individ care nu era altul decât responsabilul cofetăriei din Ciuceni. El şi nimeni altul ne făcu semn să oprim. Am micşorat viteza, am simulat o oprire, l-am ocolit şi am apăsat pe accelerator. Rămâi cu bine, domnule responsabil! Adio! Adio şi n-am cuvinte! Vei fi tu mare specialist în făcutul prăjiturilor şi îngheţatelor, dar tot nu opresc eu la comanda ta.

— De ce n-aţi oprit?

— Lasă-l să se mai chinuiască puţin!… Ia uită-te în spate! Se vede? Ce face?… Marian, din acest moment nu mai eşti un simplu pasager în maşină. Îţi voi încredinţa o misiune. Lasă valiza lingă mine şi tu treci cum vei putea pe bancheta din spate… Aşa!… Încet! Din clipa asta eşti pe post de observator… Misiunea ta este să-mi comunici, să mă ţii la curent cu tot ce face el… Accelerează?

— Vine după noi. Dar mai e cu cineva în maşină!

— Cred că e tovarăşul lui de afaceri. Proprietarul maşinii… Cum te simţi, Mariane? A început să-ţi fie iar teamă? Ar fi cazul… Ar fi cazul, Mariane, să continui porţia aia de dârdâit. Că o bucată de drum mi-ai dârdâit de îmi venea să întorc maşina şi să te duc acasă… Ţi-ai adus aminte unde l-ai mai văzut pe Harcea-Parcea?

— Deloc… Nu mai dârdâi deloc. Zău, mi-a trecut teama! La început, recunosc, mi-era frică. Acum, nu. Dar deloc… Nu mi-e teamă, pentru că sunt cu dumneavoastră... Pe Harcea-Parcea, totuşi, l-am mai văzut undeva şi nu de mult… nu-mi aduc aminte unde l-am mai văzut chiar dacă…

Urmăritorii, profitând de faptul că şoseaua nu era aglomerată, că era pustie, trecură iarăşi glonţ pe lângă noi… Cred că glonţ e foarte puţin zis. Ca o furtună, dacă nu ca un uragan, ne-a depăşit. A ţâşnit şi după ce au luat un avans de câteva sute de metri, ori chiar un kilometru, trăseseră maşina de-a curmezişul drumului şi nemaiavând pe unde ocoli am oprit.

În faţa mea, pe sosea, era un tablou de film de aventuri. Un autoturism, tras de-a latul, baricada soseaua. Din el coborî distinsul cofetar din Ciuceni, se rezemă de portieră, îşi aprinse o ţigară, dădu un bobârnac pălăriei, care îşi schimbă imediat locul (din cauza bobârnacului) de pe frunte pe ceafă şi mă privi prin parbriz drept în ochi. Să-mi fie teamă? Asta vreţi să vă întreb? Un scriitor nu se teme nici de… Darmite de un cofetar cu pălăria pe ceafă! Am deschis portiera.

— Tu rămâi aici, Mariane.

Am coborât şi m-am îndreptat nepăsător spre responsabilul cofetăriei, care mă salută destul de respectuos.

— Cu ce vă pot fi de folos, domnule Tuţudan?

Responsabilul cofetăriei tresări când îşi auzi rostit numele.

De fapt era şi normal să tresară pentru că nu m-am întâlnit niciodată în viaţa mea cu el, nu am stat de vorbă cu el decât când a apărut pe acest pământ. Nici mare, foarte mare personalitate nu era, ca să-i cunoască oricine numele. Din cauza nervilor, ori Dumnezeu ştie din ce cauză, dădu din nou un bobârnac borului pălăriei şi aceasta – pălăria — neputându-şi găsi loc şi mai pe ceafă, căzu pe asfalt. După ce o ridică şi o curăţă cu mâneca de la haină, rânji fasolea la mine (avea un dinte de aur şi lumina de la farul meu reflector strălucea în el). Îşi dădu seama imediat şi trase buza peste el. Rânji, cum am zis, fasolea la mine şi mă întrebă foarte, foarte afectat. Mai ales că a băgat de seamă că… am descoperit că posedă şi dinţi de aur…

— De unde ştiţi cum mă cheamă? V-a interesat chiar atât de mult persoana mea?

Tare aş fi vrut să am şi eu, în acel moment, o pălărie, nu o pălărie de poet, cu borurile mari, nu eram chiar atât de pretenţios, să fi avut pe cap orice fel de pălărie. Chiar şi de oşan. De ce? Cofetarul mi-a făcut poftă să dau bobârnace. Dacă venea atunci cineva la mine şi-mi zicea: „Dacă îmi dai luleaua, îţi dau pălăria asta a mea“. Cu toate că luleaua mea valorează – fiind adusă din ţări străine – cât 6 ori, dacă nu chiar cât 9 pălării… ei bine, cu toată diferenţa asta de preţ în momentul acela dădeam luleaua pe o pălărie. Deci, neavând pălărie şi ca atare neavând cui da un bobârnac, măcar unul singur, m-am mulţumit cu un tuşit. După ce am tuşit, i-am spus cofetarului:

— Eu v-am întrebat de unde-mi cunoaşteţi numele?… M-am interesat şi eu… Ce doriţi?

— Trebuie să vă ccr nişte scuze. Trebuie să vă dau nişte lămuriri.

— În legătură cu ce? m-am făcut eu că nu pricep încotro bate.

— Astăzi de dimineaţă eu v-am „furat“ maşina…

— Dar nu trebuie să vă deranjaţi chiar aşa… Nu trebuia să bateţi atâţia kilometri, să lăsaţi afacerile dumneavoastră pentru a cere nişte scuze de la cineva care v-a scuzat din capul locului. Mi-am dat seama că aţi luat maşina mea din greşeală, că aţi confundat-o cu a prietenului dumneavoastră.

Dătătorul de bobârnace în pălărie şi mai ales făcătorul de îngheţată gustoasă, veni mai aproape de mine şi continua cu scuzele.

— Am crezut că e a colegului meu. Aveţi aceeaşi marcă, aceeaşi culoare…

— Vinovată este fabrica de automobile. Cu o cheie deschizi… V-a derutat însă lădiţa care era pe bancheta din spate… Am primit scuzele… Vă mulţumesc. Dar metoda dumneavoastră de a cere scuze e cam originală. Seamănă a… De ce aţi blocat drumul?

Domnul Tuţudan se rezemă de caroseria maşinii şi mă întrebă:

— Unde vă duceţi?

— Cum adică unde mă duc? Domnule Tuţudan, mă nelinişteşte faptul că nu văd îndreptată spre mine o ţeavă de pistol.

— De ce exageraţi? De ce aduceţi în discuţie asemenea… Eu aş dori să aflu de la dumneavoastră altceva: ce urmăriţi? Ce treburi v-au chemat şi vă cheamă în comuna Ciuceni?

— Aa, asta vă interesează? Am vizitat şi vizitez această comună în interes profesional… Absolut profesional…

— Ce înseamnă asia, interes profesional?

— Scriu o carte. Eroul principal este puştiul din maşină. Îl cunoaşteţi?… Şi-a petrecut o parte din vacanţă la Ciuceni.

Domnul Tuţudan privi înspre maşină. Când dădu cu ochii de Marian… Deşi era întuneric, am văzut cum… Vă jur, dragii mei, am văzut cum încremeneşte un om. Faţa lui, luminată de farul maşinii mele, era de culoarea lămâii necurăţată de coajă…

JOCI TARE, DOMNULE COFETAR!

Pe cer nu mai erau nici cele 16 stele împrăştiate anapoda, pe care le numărasem mai adineauri. Ce vorbesc eu de 16… Nu mai era nici măcar una, de leac. Acum da, se putea spune că era un întuneric de calitate. Dispăruseră şi norii alburii şi razele reflectorului dereglat. Habar n-am unde dispăruseră aşa repede. Ca să întreprind o anchetă în legătură cu dispariţia celor 16 stele, a norilor alburii şi a razelor reflectorului dereglat, nu aveam timp şi, la urma urmelor, nu prea îmi păsa. Nu le aveam eu în inventar. Şi, mă rog, chiar dacă le aveam… Să admitem că, prin absurd, le aveam eu în inventar, era atunci momentul potrivit? Un autoturism ne baricadase şoseaua. Un cofetar ne soma să ne dăm jos şi noi să ne fi apucat să căutăm pe cer 16 stele, nişte nori alburii şi câteva raze de reflector dereglat. Cu toate că în întunericul de bună calitate, care ne înconjura, nu exista nicio curea, nici măcar una, cu toate acestea, dacă ne apucam, dacă priveam în sus, dacă porneam în căutarea celor 16 stele, cu siguranţă că apăreau de undeva nişte curci şi râdeau de noi.

În schimb, mă deranja şi mă frământa faptul că şoseaua era blocată de autoturismul responsabilului cofetăriei din Ciuceni. Şi mă mai înspăimânta şi „icterul” pe care îl făcu domnul Tuţudan când îl văzu în maşina mea pe Marian. Dacă moare cofetarul de gălbenare? Ca să nu moară, mi-am aprins şi eu o ţigară (nu mai fumasem de mult), m-am apropiat de el şi arătându-i şi eu unul dintre dinţii mei de aur, i-am zis:

— Domnule cofetar, nu credeţi că ar fi mai bine să de blocăm şoseaua? E spre binele dumneavoastră. Dacă se întâmplă să treacă… Adică a trecut nu are cum să treacă… Dacă vine un echipaj de la serviciul de circulaţie, să mă scuzi, dar ai putea, aţi putea să daţi de dracu’…

Cofetarul se apropie de mine şi, privindu-mi maxilarul, care acum nu mai mesteca guma de mestecat, fiindcă, după cum bine ştiţi, chiar eu adineauri mi-am aprins o ţigară, deci, după ce se uită la maxilarul meu, care nu mai mesteca, îmi zise:

— Aş mai avea de discutat cu dumneavoastră unele probleme.

— Şi aceste probleme se cer discutate numai cu şoseaua blocată?

— Nu. Ceea ce avem de discutat nu are nicio legătură cu şoseaua.

— Atunci?… Şi de ce trebuie să purtăm aceste dialoguri în câmp?

În clipa imediat următoare, s-a întâmplat o chestie uluitoare, nemaipomenită. Un scriitor de romane de aventuri, dacă era de faţă în clipele acelea, nu mai stătea deloc pe gânduri. Alerga într-un suflet până la prima librărie, îşi cumpăra un top de hârtie şi pe loc îţi scria un capitol, dacă nu două, de roman de aventuri.

Tuţudan a scos din buzunarul de la spate un pistol şi a tras?

Nu. Cum să scoată un cofetar un postol, un cofetar care este şi mare specialist în făcutul îngheţatei… Cum să scoată din buzunarul de la spate un pistol şi mai ales să şi tragă cu el? N-a scos niciun pistol. Nu!

M-a atacat într-un moment de neatenţie cu o armă albă?

Nu! Nu m-a atacat într-un moment de neatenţie pentru că n-a existat nici măcar o clipă, un moment de neatenţie. Nu m-a atacat cu niciun fel de armă albă.

S-a repezit la Marian şi l-a sugrumat?

Nu! Cum să se repeadă la Marian? Sunteţi copii! Păi dacă se repezea la Marian, eu dormeam? Adică cum vă închipuiţi voi? Îl cer pe Marian de la părinţi, îl iau cu mine şi să-l las pe un responsabil de cofetărie să-l sugrume? Nu!

S-a urcat la volan, a dat drumul la motor şi, în disperare de cauză, s-a aruncat cu maşină cu tot într-o prăpastie?

Nu! (în apropierea noastră nu era nicio prăpastie, ci doar nişte şanţuri, şi alea necurăţate de multă vreme.) Atunci?

Din maşina care blocase şoseaua, deci din automobilul cu care ne urmărise responsabilul cofetăriei din Ciuceni, coborî…

Dau 2 lăzi cu Pepsi-Cola, 3 lăzi de Ci-Co, 4 kilograme de alune cojite, gata, celui care îmi ghiceşte în 2 timpi şi 3 mişcări, în 10 timpi şi 18 mişcări… Îi dau tot ce am promis mai sus celui care îmi ghiceşte cine a coborât din automobilul responsabilului. Vă bateţi capul în zadar. Zgândărici a coborât!

— Zgândărici?! strigai eu, recunoscându-l chiar şi pe întuneric.

— Să trăiţi, salută el ca un viitor ostaş.

Din maşina mea coborî, strângând în braţe valiza, Marian, care era mai uluit decât era Diogene în ziua în care, din nebăgare de seamă, soţia lui pusese varză la murat chiar în butoiul lui preferat…

— Zgândărici! a strigat Marian.

— Vere, a strigat şi Zgândărici.

— Ce e cu tine? a întrebat Marian.
— Ce e cu tine? a întrebat şi Zgândărici.
—Eşti chiar tu, ori visez?
— Ba sunt chiar eu. Dar tu?
— Şi eu sunt. Chiar eu!
— Zgândărici!
— Vere!

Ca să se poată îmbrăţişa, i-am luat valiza din braţe lui Marian, am încuiat-o în portbagaj, pe cei doi i-am lăsat să se îmbrăţişeze în continuare, şi să discute de-ale lor, iar eu…

Se întâmplă foarte rar la mine… Cam o dată la 30 de ani, da, cam o dată la 29, 30 de ani se întâmplă ca eu să mă fâstâcesc. Ei bine, în momentul când i-am văzut îmbrăţişaţi pe cei 2 veri, adică pe Marian şi pe Zgândărici… Când l-am mai văzut şi pe cofetar rânjind din nou fasolea, m-am fâstâcit. Şi pentru că nu e bine ca adversarul să te vadă într-o astfel de situaţie, am zis:

—Totuşi, ar fi bine să trageţi maşina pe dreapta.

Am aruncat ţigara lângă piciorul meu din dreapta.

Cu acelaşi picior am stins-o şi din buzunarul stâng al hainei am scos o lamă. Nu de ras, gumă de mestecat. Responsabilul cofetăriei din Ciuceni, exact în acelaşi timp, se urcă la volanul autoturismului său, porni motorul, făcu câteva manevre şi astfel şoseaua, care ducea spre comuna Ciuceni, nu mai era blocată. Eu, având destul timp la dispoziţie, am căutat pe cer cele 16 stele, dar cu toată străduania mea nu am putut găsi decât patru. Una încolo, spre Buzău, alta în aceeaşi direcţie, dar mai spre stânga, iar celelalte două rătăcite cam pe cerul Giurgiului, dacă nu chiar al Bulgariei. Domnul cofetar, după ce şi-a terminat treaba, a coborât din maşină, a trântit, cam fără milă, portiera şi şi-a îndreptat paşii spre mine, care căutam a cincea stea.

A urmat un dialog între mine şi domnul Tuţudan. Un dialog foarte… destul de… nu ştiu cum să-l numesc. Dialogul care a urmat nu avea nici sare, nici piper. Era cam fără noimă. Să vă dau o mostră.

El: Care va să zică sunteţi scriitor…

Eu: Iar dumneata, domnule Tuţudan, responsabil de cofetărie…

El: Exact. Nu sunt stele pe cer.

Eu: Şi eu am observat… Staţi, nu vă pripiţi să afirmaţi că nu sunt stele. La început şi eu am crezut că nu sunt nici de leac, dar uitându-mă mai atent, pe cer, am observat… am descoperit că totuşi sunt. La ora actuală, pe cer, se găsesc patru stele mari şi late.

Am vrut, la un moment dat, să mă corectez, să spun că sunt patru stele, dar nu mari şi late, ci de forma lor obişnuită. N-am apucat să deschid gura, pentru că dumnealui, cofetarul, trecu la alt subiect:

El: Ei doi sunt veri.

Cu gândul la cele patru stele, ori aiurea, m-am pomenit că zic:

Eu: Foarte veri… Adică sunt veri buni… Asta am vrut să spun.

El: Apropo, nu fumaţi?

Eu: Când mestec gumă, nu. Acum mestec gumă. Medicul m-a sfătuit să nu trag fum în piept când mestec guma, pentru că s-ar putea să înghit fumul cu gumă cu tot.

Cei 2 veri, Marian şi Zgândărici, aşezaţi pe marginea şanţului, discutau şi ei, dar mult mai aprins decât noi. Să-i lăsăm în pace. Să-i lăsăm pe ei să-şi vadă de-ale lor şi pe voi vă rog să fiţi atenţi, în continuare, la dialogul dintre cofetar şi mine. De ce să fiţi atenţi? Pentru că foarte curând… Eu, după cum v-am mai spus, am experienţă vastă în materie de oameni şi mai ales de dialoguri. Dialogul purtat cu cofetarul până acum, în orice caz, nu prevestea vreme frumoasă.

El: Şi aveţi de gând să…

Nu ştiu de ce, domnul cofetar a făcut o pauză la acest să…

Eu: Da, am de gând…

El: Ce aveţi de gând?

Eu: Să…

El: Să scrieţi o carte? scrâşni el cu aceiaşi dinţi de aur.

Eu: Da, am de gând să scriu o carte.

Cred că a sosit momentul de care v-am spus. Lupul de cofetar îşi va arăta colţii. Dacă stau şi mă gândesc bine… Zău că aduce, pe undeva, a lup. Dar linişte, că îşi pregăteşte lovitura:

— Domnule scriitor, dacă nu-ţi vezi de treburile dumitale, s-ar putea ca în scurt timp să ai o surpriză. De pildă, să te trezeşti bătând la o poartă.

— Bătând la o poartă metalică?

— La una care e păzită de Sf. Petru.

Nu aveam chef să bat la nicio poartă. Nici măcar la „Poarta sărutului”, a lui Brâncuşi, dar la cea păzită de Sf. Petru! Acum cofetarul nu mai rânjea fasolea la mine, nu-mi mai arăta gramele de aur din gură şi uitătura şi-o schimbase. Dar, lasă că nici eu nu mă uitam la el mai frumos, nu!

— Joci tare, domnule cofetar! i-am zis eu, care mă făceam că mestec nepăsător la gumă.

— Unde sunt banii?

De data aceasta, cofetarul îmi aruncă întrebarea în faţă, învăluită în otravă de viperă vărgată.

Ca să nu observe că întrebarea lui, venită, aşa, pe nepregătite, mă cam pusese pe gânduri, am atacat şi eu cu o întrebare:

— Care bani? Despre ce fel de bani mă întrebaţi? De care bani vreţi să aflaţi veşti?

—Zgândărici mi-a povestit totul. Unde este cecul lui?

— Aa… prietenul meu v-a povestit. Îmi pare foarte bine. Mă bucură faptul că Zgândărici v-a pus la curent cu ultimele ştiri… Domnule

cofetar, v-aş fi recunoscător, până la adânci bătrâneţe, dacă mi-aţi spune şi mie în ce calitate îmi puneţi aceste întrebări?

— Cunoşti legile? mă întrebă el, aşa, din senin, cu toate că cerul era fără stele.

Cine îndrăzneşte să mă întrebe dacă cunosc legile ţării mele?! Cum de nu i-o fi fost ruşine la nas. El, afaceristul, să-mi pună astfel de întrebare?! Dar de ce să mă enervez? Ajută cu ceva? M-am făcut că n-am auzit prea bine întrebarea lui nesocotită.

— Ce ai de gând să faci cu banii pe care i-ai luat de la Zgândărici şi Marian? Unde sunt?

— Sunt la mine şi vreau să-i înapoiez proprietarului, adică dumitale.

— Deci, spui că eşti la curent cu legile… Ai putea să-mi spui cam câţi ani de puşcărie ai să primeşti?

— Eu? Am zâmbit ca la un film cu Fernandel şi cu o oaie cu cinci picioare.

Cum zic, am zâmbit ca la un film bun şi era cât pe-aci să scot şi un chiot de bucurie. De ce? Dinspre Bucureşti îmi veneau ajutoare? Ce fel de ajutoare puteau să-mi sosească, dinspre Capitală? Ştiţi de ce m-am bucurat atât de tare? Nu mai aveam probleme în legătură cu cele 16 stele şi cu dispariţia lor. Acum cerul era… Nu pot explica prin ce minune se încărcase cerul cu stele. Nu pot!

— Dumneata, pentru complicitate, iar aceşti doi tineri pentru furt.

Şi cofetarul, văzând că nu prea am fost atent la discuţie, a accentuat cât a putut el accentua pe cuvântul furt. Ba chiar mai zise o dată „Dumneata pentru complicitate, iar aceşti doi tineri pentru furt”.

— Ce fel dc furt? Hai că ai haz, domnule Tuţudan.

Se uită şi el pe cer ca să mă imite probabil, făcu o pauză ca să-şi pregătească marea lovitură, dădu cu tocul pantofului înţr-un cauciuc şi căutându-mi privirile zise;

— Din biroul cofetăriei din Ciuceni a dispărut, acum câteva zile, 80 000 de lei, o sumă importantă de bani… Nu am anunţat încă miliţia, pentru că abia aseară am observat dispariţia lor. Sunt informat că un tânăr din comuna noastră ar fi depus astăzi la C.E.C. o sumă de bani… Domnule scriitor, am notat seriile bancnotelor care au fost furate din biroul cofetăriei. Dacă mai doriţi amănunte în legătură cu furtul celor 80 000 de lei, vă stau la dispoziţie. Dar nu aici. Vă aştept la mine, la cofetărie. La revedere. Cofetăria va fi deschisă în această noapte numai pentru dumneavoastră. Salut.

Ei? Ce părere aveţi despre întorsătură, cumplita întorsătură ce a luat povestea noastră?! Care va să zică… Ce imaginaţie poate avea un escroc!… Care va să zică, Marian şi Zgândărici au furat din biroul cofetăriei 80 000 de lei. Iar eu, eu care îmi pierd timpul meu preţios pentru a-i scoate din încurcătură pe aceşti doi băieţi, sunt acuzat…

Sunt acuzat. Stimaţii mei prieteni, de… de, nici mai mult, nici mai puţin, decât de complicitate la furt… Complicitate! Da, da, am fost acuzat de complicitate. Am rămas mut. De emoţie, ori poate chiar de necaz, am şi transpirat. Eu mi-am şters cu o batistă în carouri broboanele de sudoare de pe frunte şi de pe faţă, iar el, cumplitul cofetar, şi mai ales escroc, s-a urcat la volan şi a luat-o din loc cu maximă viteză. Eu, Marian şi Zgândărici, că ni l-a lăsat zălog (zălog ori poate chiar plocon) pe Zgândărici, că ne-am uitat după maşină ca după o cometă scurtată de coadă.

— Voi aţi auzit ce-am discutat cu cofetarul?

Nu merit să primesc felicitări pentru această întrebare. Nu merit felicitări pentru că această întrebare am pus-o ca să mă aflu în treabă. De unde să ştie ei ce am discutat cu… Cu banditul ăla de cofetar?! Băgaţi de seamă cât sunt de nervos? Îmi tremură bărbia ca o piftie… Sunt cumplit de nervos, în loc să-mi leg şiretul de la pantoful stâng, care s-a dezlegat, eu am scuipat guma şi era cât pe aici să aprind ţigara invers.

— Nu. Nu am auzit ce aţi discutat cu cofetarul. Nu. N-am auzit. Dar ce s-a întâmplat? Ce aţi discutat?

— E foarte grav. Evenimentele au luat o întorsătură de 360 de grade, dacă nu şi mai mult. Pretinde că i s-a furat 80 000 de lei…

— Extraordinar! Dar e imposibil!

— Susţine că suma de bani pe care o aveţi a fost furată.

— E nebun. Nebun de legat, în cămaşă de forţă!

— Zgândărici, a fost vreun martor când ai făcut târgul cu el? A mai fost cineva de faţă? Dacă ar fi existat un martor nu ne-ar fi durut capul.

Vă închipuiţi ce însemna pentru noi un martor? Aur! Diamant! Cu un martor ocular… Dacă am avea un martor l-am pune pe cofetar cu botul pe labe. Probabil că el pe asta mizează, că nu există niciun fel de martor.

— Nu. Nu avem niciun martor. Marian n-a vrut să se amestece…

— Aflaţi, băieţi, că povestea asta a noastră e cumplită, e groaznică! Voi puteţi fi acuzaţi de furt, iar eu de complicitate. E colosal de perfid tipul ăsta. Tu, Zgândărici, ai depus banii la C.E.C., eu am în valiză bancnotele de la Marian… El are seriile bancnotelor dispărute. Cum putem, cu ce putem dovedi că într-adevăr banii nu i-am furat? Zgândărici, explică-ne şi nouă cum ai ajuns în maşina cofetarului?

TREBUIE SĂ-L GĂSIM PE MUTU LUI GĂMANCA

Ceasul de la bordul maşinii mele, neavând gong, şi nici măcar cuc, ori altă pasăre, nu are cum să ne atragă atenţia că era ora 21 şi 45’ şi situaţia în care ne găsim era mult mai mult decât albastră. Bătea spre negru, dacă nu chiar spre arămiu. Nu sunt pesimist şi nici panicard, dar asta e! Eram într-o situaţie!… O situaţie din care se poate ieşi cu o

bătaie de inimă, ori dacă nu chiar cu un infarct. Cred că se găsesc destui de puţini care să zică: ce exagerează şi scriitorul ăsta! Exagerează în aşa fel ca să-şi vândă cartea mai repede. Să-i lăsăm însă pe cei care cred că exagerez, să creadă ce vor ei şi numai aşa din curiozitate hai să facem un mic inventar, o recapitulare a celor petrecute până acum la ora 21 şi 46'.

1. Romică, iubitul şi credinciosul meu cotoi, are perspective sumbre. Harcea-Parcea şi-a propus să-l împăieze.

2. Harcea-Parcea, acest personaj care ne-a înspăimântat pe toţi trei, încă de la sosire, este la mine în casă, în preajma vaselor de bucătărie, a cristalelor din vitrină, e la un pas de aragaz. Când un copil ca acest Harcea-Parcea este la un pas de aragaz, când are la-ndemână un aragaz, apăi proprietarul aragazului şi al celorlalte mobile şi imobile din împrejurul lui are motive să fie liniştit? Ce vorbesc eu de linişte! Să ai un Harcea-Parcea în casă şi să vorbeşti de linişte este, pur şi simplu, o prostie.

3. Iliuţă Chealdă, care de fapt este eroul principal al acestei încurcături (aici s-ar cuveni să deschidem o paranteză mult mai mare şi în ea să înghesuim câte şi mai câte despre Iliuţă, despre acest cap al răutăţilor, de pe urma căruia am uneori dureri de cap), lipseşte tocmai în nişte momente care sunt şi se pare că vor fi mai palpitante decât toate care au fost până la ora actuală.

4. Domnul Tuţudan, responsabilul cofetăriei, ne atrage, ori, mai bine-zis, ne-a atras într-o cursă. Susţine, după cum aţi auzit şi voi, susţine cu tărie că Zgândărici şi Marian ar fi luat 80 000 lei din biroul cofetăriei. Are notate seriile tuturor bancnotelor… Dar staţi, că am uitat… Era să uit să vă reamintesc ce acuzaţii îmi aduce mie. Eu, om onest, cu chiria plătită la zi, cu toţi nasturii cusuţi la cămaşă şi haină, să fiu făcut complice?

5. Toţi trei, eu, Marian şi Zgândărici, stăm lângă maşină, lângă maşina care este oprită în câmp şi nu ştim ce hotărâre să luăm.

Dar staţi, să nu ne pripim. Să nu ne pripim şi totodată să nu pierdem din vedere un amănunt. Un amănunt esenţial. Zgândărici a apărut între noi într-un moment care ne dă, care trebuie să ne dea foarte mult de gândit. Se pune foarte legitim întrebarea: Ce a căutat Zgândărici în maşina lui Tuţudan, responsabilul cofetăriei? Nu cumva Zgândărici, vărul lui Marian, este complice cu cofetarul? De ce l-a lăsat cofetarul cu noi? Nu cumva ca să… A venit cu maşina lui şi normal ar fi fost să plece tot cu maşina lui… Deci, prima dată trebuie să aflăm în ce ape se scaldă Zgândărici.

Asa stând lucrurile, si numai asa, m-am mai uitat o dată la ceasul de la bordul maşinii. De ce m-am mai uitat o dată la ceasul de la bordul maşinii? Credeţi-mă că nu ştiu. Tot atât de bine mă puteam uita şi la Carul Mare – că, după cum v-am spus, la un moment dat

cerul s-a limpezit şi pe el a apărut, în mărime naturală, Carul Mare. Deci, uitându-mă la ceasul de la bordul maşinii, şi nu la Carul Mare, ori la Carul Mic, i-am spus lui Zgândărici:

— Dragul meu, iubite Zgândărici, fii bun şi continuă… Lămureşte-ne…

— După ce aţi plecat dumneavoastră, moş Petcu m-a chemat la el, cu intenţia de a mă descoase. Zicea că are sarcina de la dumneavoastră să afle nişte amănunte… A scos o cană cu vin din beci şi când să închinăm câte un pahar, aud un claxon la poartă. Ne uităm pe fereastră şi… Am crezut că sunteţi dumneavoastră. Am crezut că aţi uitat ceva. Pe cuvântul meu că nu mint. Era o maşină la fel, dar exact la fel cu asta a dumneavoastră.

— Am văzut-o şi noi. Şi?

— N-a coborât de la volan… Era Tuţudan… Mi-a făcut semn să mă duc până la maşină. Am sărit şanţul şi el a deschis portiera din dreapta lui şi mi-a zis să mă urc. L-am întrebat de ce şi el mi-a spus că are ceva de discutat cu mine. M-am urcat şi a zburat cu mine, nu alta. N-am pomenit aşa viteză! A atins 130 de kilometri pe oră. A mers aşa, în viteză, până v-a prins şi pe dumneavoastră din urmă. Că dumneavoastră aţi plecat nu cu mult înainte. Pe urmă a mers numai după dumneavoastră.

Fără să vreau, mi-am aruncat iar ochii pe ceasul de la bordul maşinii… Poate că fac rost de un tic nervos cu ocazia asta. Şi ar fi groaznic pentru mine. Zău e groaznic să ai un astfel de tic nervos. Să nu poţi face nimic până nu te uiţi la un ceas de bord.

— Ce-aţi discutat? am întrebat eu pentru a alunga gândul cu ticul nervos.

— Cât timp a durat urmărirea nu mi-a spus, nu m-a întrebat nimic. Pe urmă… Ştia cine sunteţi, ştia că aţi fost şi pe la bunica mea şi a lui Marian…

Eram edificat. Dialogul purtat cu Zgândărici m-a făcut să-mi recapăt încrederea în el şi, ca atare, să-mi retrag bănuielile. Cu braţele încrucişate, nu puteam însă să stau. I-am invitat pe băieţi în maşină şi am pornit spre Ciuceni. Dar nu prea grăbiţi. O viteză moderată. Ştiţi de ce am continuat drumul cu o viteză moderată? Ca să câştigăm timp. Cum se poate câştiga timp, mergând cu o viteză moderată? E un non sens? Deloc. Până la destinaţie, adică până în comuna Ciuceni, cu trebuia să mai aflu nişte amănunte. Mergând cu viteză prea mare, nu puteam să fiu atent şi la volan si la discuţie. L-am întrebat pe Zgândărici:

— Când s-a petrecut minunea asta?

— Care minune? se miră Zgândărici, privindu-mă prin oglindă.

— Când ai făcut târgul cu cofetarul?

— Acum patru… nu, acum cinci seri! Exact acum cinci seri…

— De cât era biletul pe care l-ai tras?

— De şase lei.

— Ai notat ori ai memorat cumva seria biletului?

Aş fi dat milioane, sute de milioane de lei dacă vărul lui Marian zicea un da. De unde făceam eu rost de milioane, de sute de milioane? Găseam eu. Dar nu, spre marea mea dezamăgire, Zgândărici nu a zis da, ci a zis:

— Nu. Îmi pare rău, dar nu am notat şi nici nu am memorat seria biletului.

— Deci, Marian a dat banii şi tu ai scos din borcan… Cine era vânzătorul? Pe vânzător îl ştii?

— Cum să nu…

Am răsuflat uşurat. Pe cuvântul meu de onoare că mă aşteptam să zică nu. Dacă zicea nu şi de data aceasta… Dacă nu-l cunoştea nici pe vânzător, situaţia era şi mai disperată. Ca să mă conving şi mai bine l-am întrebat:

— Cum îl cheamă? şi nu ştiu de ce am strănutat.

— Găman… Noi îi zicem Mutu lui Gămanca.

— Ce fel de om e Mutu ăsta al lui Gămanca? E tânăr, bătrân? şi am mai strănutat o dată.

— În jur de 40 de ani… Aţi răcit! Închideţi fereastra…

— E un om normai? E întreg la minte? N-am răcit.

— Desigur.

— De ce vinde LOZ ÎN PLIC? Nu are meserie?

— A lucrat la Colibaşi, ca frezor, şi a avut un accident grav. A sărit o piesă din freză. N-are mâna stângă de la cot şi mai are nişte complicaţii. A fost lovit şi la cap. E pensionar şi, ca să nu stea degeaba, vinde LOZ ÎN PLIC…

— Tu ştii unde stă?

Să ştiţi că am răcit, că iar am strănutat.

— Ştiu. Dar de ce?

— E un om serios? Se poate… E un om de încredere? Te poţi baza pe el la nevoie?

— Eu cred că da.

Comuna Ciuceni ne apăru în faţă şi eu încă nu îmi făcusem un plan. Nu ştiam cam cu ce să încep. Nu i-am mai pus lui Zgândărici, o bună bucată de vreme, nicio întrebare. În schimb, îmi puneam mie însumi: Ce fac, dacă ajung în Ciuceni? Să mă duc direct la cofetar? Şi dacă mă duc la cofetar ce realizez? El o să ţină pe-a lui. O să susţină că Marian şi cu Zgândărici au furat de la el, din birou, 80 000 de lei, iar despre mine… Pe mine mă va face din nou cum m-a mai făcut: complice. Am încetinit şi mai mult viteza. Acum chiar că nu aveam ele ce să mă mai grăbesc. Deodată, din senin, m-a străfulgerat o idee:

— Iubite Zgândărici, dacă susţii că vânzătorul de LOZ ÎN PLIC…

Mutu lui Gămanca… cum îi ziceţi voi, este un om serios, atunci îţi încredinţez o misiune. În seara asta, dragă Zgândărici, mi-l scoţi pe Mutu al lui Gămanca din pământ, din iarbă verde, am zis eu, apăsând pe acceleraţie.

— Păi nu e greu. Dacă nu e la cofetărie, e la bufet, dacă nu e nici la bufet, îl căutăm la restaurant, ori la poştă… Dar de ce aveţi nevoie de el?

— Mă interesează foarte mult un lucru.

— Care anume?

— Zgândărici, tu îţi mai aminteşti: atunci când ai scos lozul câştigător, din borcan, mai erau multe lozuri? Adu-ţi, te rog, aminte: cam câte lozuri mai erau?

— Atunci desfăcuse punga şi o deşertase în borcan.

— E bine de ţinut minte lucrul ăsta… Zgândărici, din seara aceea ai mai discutat cu cineva, ai mai spus cuiva, te-ai lăudat faţă de cineva că ai câştigat o maşină şi că ai vândut lozul câştigător cofetarului?

— Nu… Cum vă închipuiţi aşa ceva? Păi nu v-am spus că am făcut un legământ cu Marian…

— Adu-ţi bine aminte!

— Sigur! Sunt mai mult dccât sigur că nu am mai vorbit cu nimeni.

— Cum se face, cum se explică tăcerea asta?

— Care tăcere?

— Tăcerea în legătură cu lozul câştigător! S-a auzit prin comună că a câştigat Tuţudan, responsabilul cofetăriei, o maşină? Nu s-a auzit. De ce?

— Aveţi dreptate. De ce?

— Se pune întrebarea: de ce a tăcut cofetarul până acum? De ce n-a făcut agitaţie? Pentru asta a investit el mai mult de 80 000 de lei. Neapărat trebuie să-l găsim pe Mutu al lui Gămanca. El, ca vânzător, trebuie să completeze, ori să atesteze că lozul a fost cumpărat de la el. Dacă Mutu ăsta e un om cinstit… De la el putem afla dacă a depus, ori nu lozul şi unde l-a depus… Crezi?

— Ce să cred?

—Crezi că vânzătorul de LOZ ÎN PLIC, Mutu ăsta al lui Gămanca, ne va da o mână de ajutor?

— Eu, după câte îl ştiu… e un om cinstit!

Ceasul de la bordul maşinii mele indica ora 22 şi 12 minute şi noi intram în comuna Ciuceni. V-am spus eu, o să rămân cu un tic nervos. Iar m-am uitat la ceas.

Ei, dar ce-i asta? O mogâldeaţă înfăşurată într-o manta, cu un fanion, ne barează strada şi ne someză să stopăm. Îi trag faza mare în ochi şi… nu! nu este nicio stafie, cine a mai văzut o stafie cu fanion în mână. Eu pot să vă asigur că nici în filme nu umblă stafiile cu fanioane în mână!

— E moş Petcu! Vine la mine, la fereastră;

— De o oră vă aştept! Întoarceţi-vă maşina şi duceţi-vă cu cea mai mare viteză acasă. Dar urgent!… Tu cum ajunseşi, Zgândărici în maşina asta? Înapoi, urgent!

— De ce?

— Grozăvie mare. Întoarce maşina şi zboară imediat la Bucureşti.

— Nu-mi spui de ce? De ce să zbor la Bucureşti, ce s-a întâmplat? A luat foc?

— Mi-a dat telefon…

— Cine ţi-a dat telefon?

— Băiatul ăla care…

— Care ce? Care băiat?

— Cu care ai fost de dimineaţă aici.

Nu cumva moş Petcu a fost pus de gestionar să mă întoarcă înapoi, acasă? Să fi avut timp să-l aducă aici pe moş Petcu?

— Moşule, a mai trecut o maşină pe aici? l-am încercat eu.

— A trecut într-o viteză nebună ăla de la cofetărie, responsabilul. Era să mă şi calce. E nebun…

I-am făcut şi lui semn cu fanionul, cum vă făcui şi dumneavoastră, dar el… a zburat pe lângă mine…

— De mult a trecut?

— La început am crezut că e maşina dumitale… Şi a lui e la fel. Nu a trecut aşa de mult. Să tot fie vreo zece minute de atunci. Dar a zburat, n-a trecut… Era gata-gata să mă pălească.

O VESTE COLOSALA! HARCEA-PARCEA NU ESTE STRĂIN DE CAZUL MARIAN

Sunt nevoit, mai bine zis, sunt forţat de împrejurări (şi încă ce împrejurări!) să vă dau veşti dintre cele mai proaste. Îmi pare rău că mă găsesc în această situaţie… În situaţia de a vă necăji, de a vă încreţi frunţile. Zău, însă, că nu din vina mea. Dacă ar fi după mine… Pe cuvântul meu de cinste că v-aş aduce la cunoştinţă numai şi numai veşti bune, şi poate chiar şi foarte bune. Ba chiar şi excepţionale.

Care va să zică ştiţi, vă aduceţi aminte că moş Petcu mi-a barat şoseaua şi mi-a spus să mă întorc de urgenţă la Bucureşti. Iliuţă, în disperare de cauză, a chemat fulger comuna Ciuceni şi, necunoscând pe nimeni, în afară de moş Petcu, l-a chemat pe el şi aţi văzut ce a urmat.

Unde mă găsesc acum? Cobor scările de la poştă, de unde am vorbit la telefon şi am întâlnire cu Marian, cu Zgândărici şi cu vânzătorul de LOZ ÎN PLIC, la restaurant. Mare minune dacă n-o veni la întâlnire şi moş Petcu!

Cobor scările de la poştă şi mă urc în maşină. Până ajung la locul întâlnirii, hai să vă povestesc, pe scurt, ce veşti am de la Iliuţă al nostru, care, după cum bine ştiţi, a rămas acasă cu Harcea-Parcea.

— Ce veşti am?

Iată, pe scurt, foarte pe scurt, raportul primit de la Iliuţă.

Romică, gri-albul meu cotoi, a cerut azil „politic“ la vecinul de peste drum. Vecin care are un câine şoricar şi e în duşmănie cu Romică de multă vreme. De ce este şoricarul în duşmănie cu Romică al meu? Păi şoricarul ăsta, pe numele lui Triksi, deşi este şoricar, de mic, nici măcar n-a văzut un şoarece. Şi şoarecele nu l-a văzut din cauza lui Romică. Pentru că, ştiţi, v-am spus că de teama lui, toţi şoarecii, fără deosebire de culoare, ori lungimea cozii, ne ocolesc strada. Se feresc de strada noastră, mai rău decât de şuncă fiartă în şoricioaică. Ba eu cred că se feresc de strada noastră mai mult decât de o cursă ele şoareci.

Vă închipuiţi în ce disperare de cauză a fost cotoiul, dacă a acceptat să convieţuiască alături de un câine şoricar, care, pe deasupra, este şi negru în cerul gurii…

Liftul blocului nostru nu mai este (tot datorită lui Harcea-Parcea) sus, ci undeva, mai jos de beci, puţin intrat în pământ… Iliuţă mi-a spus să nu fiu prea îngrijorat în legătură cu liftul, că nu a intrat prea adânc în pământ…

Pompierii au fost şi ei… (au avut de lucru două ore). Exact la câteva minute după plecarea noastră spre Ciuceni au fost solicitaţi.

Iliuţă nu a putut să-mi explice prea exact cum a reuşit Harcea-Parcea să-mi facă frigiderul să încălzească, să fiarbă apa la el, iar aragazul să facă cuburi de gheaţă. Nu pot să-mi dau seama cum, dar aşa mi-a spus… Poate că nu am înţeles eu bine, că se auzea prost…

Am înţeles însă foarte bine că pe stâlpii de telegraf şi de telefon au apărut şi alte afişe, pe lângă cele lipite de Iliuţă. (Ştiţi care!) Au apărut nişte afişe noi cu: Schimb de locuinţă. Toţi locatarii blocului nostru caută urgent schimburi de locuinţă.

Descreţiţi-vă frunţile, pentru că am şi o veste bună, excepţional de bună, şi mai ales excepţională! Harcea-Parcea nu este străin de cazul Marian.

Dar să ne oprim aici, una, pentru că am ajuns la locul de întâlnire şi doi, pentru că o să avem plăcerea să aflăm amănunte în legătură cu Harcea-Parcea, chiar aici în Ciuceni.

Am spus eu! Se putea să lipsească martie din post? Este şi moş Petcu! Suntem la o masă din frumosul restaurant din Ciuceni — eu, care încă mai oftez în contul convorbirii telefonice cu Iliuţă, Marian, care şi el dă semne de oboseală, căscând în contul nopţilor nedormite din cauză de LOZ ÎN PLIC, Zgândărici, care tot din cauză de LOZ ÎN PLIC e şi el speriat, moş Petcu. Moş Petcu e aşa cum îl ştiţi. El nu poate fi scos din ale lui. Mai este şi… Da, şi Mutu al lui Gămanca. Am comandat mici şi bere, iar pentru moş Petcu o tărie. Berea a sosit, ciocnim halbele (Marian un ţap) şi la masa noastră, n-am ce face, e o

atmosferă deplorabilă. Parcă suntem de pe altă lume, ori abia sosiţi de la o înmormântare. Comparaţia aceasta cu înmormântarea nu face două parale. În viaţa mea am fost la multe înmormântări şi cunosc foarte bine problema.

Când se vine de la o înmormântare, e adevărat că o bucată de vreme se mai oftează, se mai plânge puţin, dar după vreo două păhărele de ţuică încep nişte discuţii, mamă, mamă, ce discuţii! Comparaţia asta nu este bună. Consideraţi, vă rog, că nici nu aţi auzit-o. Trebuie căutată alta. Altă comparaţie. Parcă şi-au dat întâlnire cinci fiinţe, oarecum asemănătoare, de pe planete diferite şi neavând cum să se înţeleagă beau bere.

Barem să discutăm despre vreme, ori, hai să zicem, despre fotbal… Câte nu se pot discuta despre fotbal!… Nimic. Şi ceva trebuie făcut pentru că altfel putea să cadă tavanul pe noi. Şi ca să nu cadă tavanul pe noi, am spart eu gheaţa:

— Ce accident aţi avut? l-am întrebat eu pe Mutu al lui Gămanca.

El s-a uitat la mine, şi-a retras instinctiv mâna accidentată de la vedere şi cu un ton ridicat m-a întrebat:

— Ce vrei, domnule, de la mine? şi a vrut să se ridice.

Moş Petcu l-a apăsat pe scaun.

— Stai, măi, jos! Ce eşti capiu?… Eşti căpiat? Stai jos, tu ştii cine e? Ştii ce om ai în faţa ta? E scriitor… Tu ştii ce va să zică un scriitor? Stai dracu' jos…

— Şi dacă e ce? Să-mi spună ce vrea cu mine. Mă ia cu accidentu… Ce dacă sunt accidentat? Ce are cu mine?

— Măi, nea Mutule, ţi-aduci aminte că acum câteva seri eram, eu cu vărul Marian, la cofetărie şi am cumpărat de la dumneata un loz de 6 lei?

Mutu lui Gămanca era – cum se spune într-o parte a Bucureştiului – în partea de nord a Bucureştiului – era în ofsaid. Nu s-a sinchisit nici de întrebarea lui Zgândărici, pentru că se uită la el ca la o grămadă de pietriş uitat pe o parte a unei şosele neasfaltată şi zise:

— Şi dacă ai luat ce? Ai câştigat şi nu ţi-am dat banii? Ce dacă ai luat un loz de 6 lei? Ce vrei să spui cu asta?

Mi-am tras scaunul mai lângă el, pentru că am observat că mai mult se gândeşte unde l-am cunoscut pe Harcea-Parcea decât la ce mă interesa pe mine şi l-am luat mai pe ocolite:

— De când vinzi LOZ ÎN PLIC a câştigat cineva?

M-a privit încă o dată şi mai sticlos şi a zis:

— Care a cumpărat de la mine? Sigur că a câştigat. Şi astăzi a luat Costică al lui Băeţel 25 de lei. Şi n-a luat decât un bilet de trei lei… Ăsta nu cumpără de şase…

— Dar sume mai mari?

— Am dat şi două mii… Cum îl cheamă, mă, Zgândărici? Lucrează

cu tine… Tot tractorist… Din Albutele. Ăla despre care s-a scris la ziar că s-a dus cu tractorul la biserică, unde se cununa sor-sa. Sora lui l-a luat pe ăla din Samailă…

Nu mă interesa absolut deloc care tractorist s-a dus cu tractorul la cununia surorii sale, chiar dacă s-a scris la ziar despre el. Treaba lui, eu doream să aflu de la acest vânzător de LOZ ÎN PLIC cu totul şi cu totul altceva. Deşi nu mă interesa, i-am lăsat pe cei doi să-şi bată capul. Să-şi aducă aminte pe cine a luat sora tractoristului. Îmi părea bine că se împrăştiase vechea atmosferă şi că Mutului i se dezlegase limba. L-am mai lăsat să se ciorovăiască cu Zgândărici şi la un moment dat l-am întrebat:

— Dar altceva? Obiecte… De exemplu, vreo maşină? Vreo maşină a câştigat cineva?

— Maşină, nu. Dar era cât pe-aici!

M-am uitat mirat la el:

— Cum adică? Cum era cât pe-aici?

— „Sergent“, care ţinea pe Leana a lui Pănescu a luat unu de 6 lei şi după ce a filat a strigat: „Am câştigat o maşină, fraţilor!“ Nu, nu citise bine. Era un frigider Fram. Credea că e maşină Ford. S-a băut şi pe chestia frigiderului, nu-i vorbă, dar mai mult s-ar fi băut dacă era Ford.

— Numai dumneata vinzi LOZ ÎN PLIC?

— Vinde şi Poşta şi Magazinul Sătesc… Aşa, ambulant, numai eu vând.

— Cofetarul a câştigat vreodată?

— Care dintre ei… mă întrebă el, evitându-mi privirile, nu ştiu de ce.

— Domnul Tuţudan…

De data aceasta s-a uitat chiar în ochii mei. Îi dispăruse complet răutatea care o avea în priviri mai adineauri. Era calm şi, bogdaproste, că acum se putea discuta omeneşte cu el. Când a auzit de Tuţudan, a zis:

— Ăsta e clientul meu cel mai… Şi ieri a cumpărat o pungă… Stai, măi Zgândărici, că-mi adusei aminte ceva… Ce-a fost mă cu tine, atunci?

— Când atunci? întrebă Zgândărici cu sufletul la gură.

— Păi… Stai, mă, că… Tu ai luat un bilet de şase lei atunci şi pe urmă am băgat de seamă ceva… De biletu' ăla, mă întrebai adineauri? Te-ai dus la responsabilul cofetăriei în birou. Ce-ai căutat la el, că pe urmă a trimis fata care serveşte, Tuţa lui Milos, şi mi-a cumpărat tot borcanul… Să nu-i fi ieşit chiar nimic atunci? Ieri a luat iar o pungă, a zis că-i ziua nevesti-si mâine şi-i face cadou o pungă de lozuri, că poate, cine ştie… Ieri, când a cumpărat punga, zicea că are boală să câştige o maşină… care e ăla care nu vrea, cu şase lei, să câştige o

maşină?

— Şi n-a câştigat?

— A câştigat pe dracii… Dacă câştiga… Pe băiatu' meu unde l-aţi cunoscut?

— A fost la mine acasă…

— Cum a fost la dumneata acasă, că domnu cofetar l-a luat ca să-l ducă la un văr al lui, care este la televiziune nu ştiu ce? A zis că vrea să i-l arate lui… că… dumneata cum l-ai cunoscut?

— Păi a fost la mine acasă. Băiatu ăsta, Marian, care are bunica aici, ar putea să-ţi spună dacă Harcea-Parcea are ori nu talent…

— Dar el de unde ştie?

— A fost si el acasă la mine când…

În clipa imediat următoare s-a petrecut o poveste – aş putea spune — uluitoare. Mutu al lui Gămanca, apucat parcă de streche, a făcut un gest pe care nu vi-l pot explica, cu toate că sunt un foarte bun dezlegător de cuvinte încrucişate. Ştiţi, în momentul când mi-a spus că responsabilul cofetăriei din Ciuceni este cel mai bun client al său, Mutu se uită în ochii mei. Ei bine, după ce şi-a luat privirile de la mine, şi după ce a trecut cu ele pe la intrare, am văzut cum tresare şi cum se schimbă la faţă, s-a ridicat brusc de pe scaun şi a pornit spre uşă. Zgândărici mi-a făcut cu ochiul. El şedea cu faţa spre uşă şi a văzut o scenă…

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat eu pe Zgândărici, dar nu mi-a răspuns pentru că, împreună cu moş Petcu, a pornit spre uşă. Înainte de a porni spre uşă, mi-a făcut un semn discret, care vroia să-mi spună că să fiu liniştit.

Am rămas doar cu Marian la masă. Şi tocmai atunci a sosit ospătarul cu un platou doldora cu mici rumeniţi.

NU! NU SUNT ENGLEZ…

Micii din platou ne făceau cu ochiul. Am înfipt eu furculiţa în unul, dar nu mai aveam chef de mâncare. L-am ronţăit aşa, în silă şi chiar fără pâine şi muştar. Marian nu ştiu de ce, habar n-am, din ce cauză, începuse să dârdâie. Iar puţinii clienţi, întârziaţi în această cârciumă, se uitau la noi 2, la mine şi la Marian şi mai cu seamă la mine. Şi când se uitau, nu mă deranjau prea mult. Când văd în cartierul meu un străin, eu nu mă uit la el? Dar oamenii ăştia din cârciumă, în afară de faptul că se uitau la mine ca la un monument încă nedezvelit, mai şi şuşoteau între ei. Şi bineînţeles că şuşotelile lor erau în contul nostru. Nu le-am mai dat atenţie… M-am gândit la un moment dat să încep să cânt „*Trecea fanfara militară*", dar, descoperind pe peretele din dreapta mea un aviz: „Nu cântaţi în local", m-am abţinut. Să nu care cumva să vă treacă prin minte că mă apucase cântatul din cauză de bere. Halba mea era goală, ori plină pe jumătate (cum vreţi s-o luaţi). Am mai înfipt furculiţa într-un mic şi l-am ronţăit şi pe ăsta, tot fără pâine şi

tot fără muştar.

— Ţi-e frig, Mariane?

— Nu.

— Dar ce e cu tine?

— Nu ştiu… Ce s-a întâmplat?

— Ce să se întâmple? Ospătarul ne-a adus micii. Hai, te rog…

— Mi-a pierit pofta. Ce s-a întâmplat cu oamenii ăştia? Ce-a avut Mutu de a sărit ca ars? Zgândărici, moş Petcu… Ce le-a venit de au plecat de la masă?

— Cu dragă inimă ţi-aş spune dacă aş şti, dar sunt la fel de informat în această problemă, ca şi tine.

Nu ştiu ce i-a venit lui Marian că deodată mi-a pus o întrebare care mă îndreptăţea să cred că nu mai este în toate minţile, că delirează. A înfipt şi el furculiţa într-un mic şi a zis:

— Dumneavoastră sunteţi englez?

— Poftim???

— V-am întrebat dacă sunteţi englez.

— Nu! Nu slnt englez… Dar de ce? Nu pricep rostul acestei întrebări.

— Daţi dovadă de un calm…

— Ce rost are să mă agit? Ar ajuta cu ceva?

Ceasul do la mâna stângă arăta ora 23 si 12 minute şi eu nu eram englez. Calmul de care vorbea Marian era aparent. Micii se răceau, ospătarii îşi încheiau socotelile, Marian tremura şi era cu ochii numai la uşă, iar eu căutam răspuns la nişte întrebări. Fiecare cu ce-l durea: clienţii se uitau la mine, ospătarii îşi încheiau socotelile, Marian se uita numai la uşă, iar cu îmi puneam întrebări. Ce s-a întâmplat cu lozul câştigător? De ce nu l-a dat în vileag cofetarul până la această oră? De ce a plecat vânzătorul de LOZ ÎN PLIC de la masa noastră? De ce a plecat de la masa noastră aşa de grăbit? De ce nu se întorc, barem, Zgândărici şi moş Petcu? Când gândurile mele îmi dădeau câte o tură şi pe acasă, pe la Bucureşti… Da, gândurile mele au dat o raită şi pe acasă… Mai bine se lăsau păgubaşe! Era mai corect din partea lor, a gândurilor mele, dacă îşi vedeau de treburile lor, ori, dacă nu, să fi făcut şi ele o călătorie… Să se fi dus, chiar la Roma, să vadă Coliseumul, ori chiar Vaticanul, cu Capela Sixtină. Ele, nu: acasă, să vadă ce mai face Harcea-Parcea. Da, calmul nu era decât aparent. Era aparent, pentru că tâmplele îmi zvâcneau şi… Voi credeţi că am scos batista să mă şterg la gură? Pentru asta erau pe masă şerveţele… M-am făcut că mă şterg la gură, dar eu am preferat batista. Broboanele de sudoare care au apărut din cauza nervozităţii! Da, aşa eram, mă ştergeam cu batista. Şi Marian mă întreba dacă sunt englez!…

— N-ar fi bine să mergem şi noi?

— Unde, Mariane?

— Să ieşim, să vedem unde s-au dus. Să vedem ce se petrece?

— Nu e nevoie. Se vor întoarce ei. N-o să ne lase să ne luptăm singuri cu maldărul de mici… Mariane, eu în noaptea asta nu mă mai întorc la Bucureşti. Nu mă mai urc la volan, nici dacă sunt picat cu ceară roşie. Sunt groaznic de obosit şi în afară de asta am băut şi bere… Eu când pun gura pe băutură, salut maşina de jos… Trebuie să, eu am să dorm în maşină…

— Se poate? Cum să dormiţi în maşină? Mă jigniţi… Mergem la bunica.

— La miezul nopţii? Tu ştii că e aproape miezul nopţii? Să se sperie? Uite-l pe Zgândărici! m-am bucurat eu, văzându-l.

Zgândărici a venit la masă, dar nu şi-a ocupat locul. A luat un mic, l-a tăvălit prin muştar, i-a făcut de petrecanie şi apoi, dintr-o înghiţitură… a golit şi halba şi mi-a spus, ştergându-se pe buze cu dosul palmei:

— Trebuie să mergem. Imediat trebuie să mergem.

— Unde?

— Plătim şi mergem… S-a întâmplat o chestie.

— Unde să mergem? am insistat eu. Ce chestie s-a întâmplat?

— Am trimis vorbă acasă, la ai mei, să pregătească ceva. Mariane, nu te mai duci la bunica. Dormiţi la mine. Dormiţi amândoi la mine.

Am plătit şi abia după ce am ieşit din restaurant, l-am întrebat pe Zgândărici, mai pe îndelete:

— Ce s-a petrecut cu Mutu al lui Gămanca? De ce s-a ridicat de la masă şi a plecat ca din puşcă?

— S-a întâmplat o chestie!

— Asta mi-ai mai spus-o. Ce chestie? Cine i-a făcut semn din uşă?

— Tata.

Iată că în povestea noastră mai apare un personaj şi încă ce personaj?! Tatăl lui Zgândărici. Tatăl celui care a declanşat toată această istorie. Istorie din care nu ştiu cum am să ies. Cu siguranţă că acest personaj va fi curios, precum toate personajele, să afle cine sunt şi ce vreau. Adică nu ce vreau, ci mai degrabă de ce îi ţin băiatul în cârciumă până la miezul nopţii. Dar dacă Zgândărici a glumit? Eu, orice s-ar întâmpla, îl mai întreb o dată:

— Cine? Cine zici că i-a făcut semn din uşă?

— Tatăl meu… Pe Marian nu l-a văzut!

— Pe cuvântul meu dacă înţeleg ceva.

— De azi după masă, de când aţi plecat la Bucureşti, fierbe comuna.

— Cum fierbe comuna?

— S-a aflat că am depus la C.E.C. 38 000 de lei. De-aia se uita lumea aşa curioasă la noi, când am intrat în restaurant.

— Moş Petcu unde e?

— L-a luat pe tata şi s-a dus cu el spre casă. A vrut să intre şi el în cârciumă, să facă scandal. L-a căutat pe şeful de post. A vrut să vină cu şeful de post să vă legitimeze. A crezut că banii care i-am depus la C.E.C. sunt de la dumneavoastră şi i-a fost frică să nu cumva să mă fi amestecat în vreo afacere de spionaj. L-a liniştit moş Petcu. I-am spus că o să ne fii musafir. S-a dus acasă să se pregătească de primit musafiri. Ne aşteaptă…

— Şi Mutu? Vânzătorul de LOZ ÎN PLIC? El unde e?

— A plecat. Îi e frică de dumneavoastră. A zis că se duce acasă şi dacă aveţi ceva cu el, în legătură cu Harcea-Parcea, să vă duceţi la el acasă.

— De ce îi e frică de mine? Chiar aşa sunt de…

—Nu ştiu… E bine să nu vă urcaţi la volan. Lăsaţi maşina aici, că nu umblă nimeni. Vizavi e miliţia… L-aţi cunoscut pe şeful de post?

— Da. De ce mă întrebi?

— Patrulează pe afară… A zis că să mă duc mâine dimineaţă pe la el…

— De ce?

— Probabil a aflat şi el că am depus la C.E.C.… E curios să ştie şi el de unde am avut 38 000 de lei.

— Şi ce îl interesează pe el?

— Probabil vrea să ştie, aşa ca chestie… Cu dumneavoastră vrea să vorbească acum. Uite-l colo, lângă maşină.

— Aha… Sunt aşteptat de miliţie? Mă pândeşte? Înseamnă că sunt un personaj foarte însemnat. Să fii aşteptat de miliţie în timp ce mănânci şi bei o bere… Zgândărici, uite care este situaţia: Tu cu Marian vă duceţi la tine acasă. Eu o să rămân să stau de vorbă cu şeful de post. Să văd ce vrea. Apoi, sper să am o discuţie între patru ochi şi cu cofetarul. Voi avea o discuţie foarte scurtă. Mă aşteaptă şi nu e frumos să-l fac să aştepte, chiar atât de mult.

Dacă scoteam din gard o ulucă şi le dădeam cu ea în cap, cei doi, Marian şi Zgândărici, erau foarte mulţumiţi. Erau foarte mulţumiţi, dacă le dădeam în cap, în loc să le spun că mă duc la întâlnirea cu cofetarul.

— Vă duceţi în noaptea asta la el? Singur?

— Se poate să nu mă duc? A spus că ţine cofetăria deschisă numai pentru mine, toată noaptea. Deci aşa rămâne, după ce îmi termin treburile, vin la tine acasă… Nu mai oftaţi, că am să vă povestesc cu lux de amănunte toată discuţia… Aia e casa voastră, nu? Unde e plopul ăla… ăla singuratec…

— Exact… Nu ne culcăm până nu veniţi. Vă aşteptăm. Îl ţinem şi pe moş Petcu… Să vedeţi ce vin avem noi…

CASATA DE LA MIEZUL NOPŢII

Şeful de post mă aştepta rezemat de maşina mea. Ne-am salutat şi,

binevoitor, m-a invitat în biroul lui. Fără să-mi pretindă, ori să facă vreun apropo, i-am arătat din nou legitimaţia şi mai ales delegaţia. S-a făcut el că nu-l interesează, dar le-a mai cercetat o dată. După puţină vreme, m-a întrebat:

— Nu vreau să mă amestec în meseria dumneavoastră de scriitor, dar, întrucât de la apariţia dumneavoastră în această comună s-au petrecut nişte lucruri oarecum ciudate, este de datoria mea să…

Aici s-a oprit. Nu şi-a dus ideea până la capăt. Probabil a vrut să zică – cine ştie – că e de datoria lui să-mi ia un interogatoriu. Şi eu, cu multa bunăvoinţă, i-aş fi răspuns la toate întrebările, dar nu acum. Nu era momentul acum. Eram aşteptat, extrem de aşteptat la cofetărie. Ca să înlătur liniştea incomodă care se aşternuse, l-am întrebat:

— Ce lucruri ciudate s-au petrecut?

— Într-o singură zi… Abia v-aţi făcut apariţia şi mi-aţi şi dat de lucru.

— Eu? Eu v-am dat de lucru?

— Da… Aţi uitat? N-am venit cu motocicleta după dumneavoastră? Pe urmă am aflat că v-a dispărut maşina şi iar a apărut…

— Am lămurit povestea asta… Maşina a fost confundată cu alta de aceeaşi culoare. Din greşeală. Şi cheile s-au potrivit…

Nu îmi amintesc să fi stat în viaţa mea vreodată pe jar. Cred că este groaznic de neplăcut. Ei bine, eu acum parcă stăteam pe jar. Ba chiar pe jăratec, nu jar. Îmi era teamă de şeful de post?! Eu nu am văzut, de când mă ştiu, şi mă ştiu de aproape 50 de ani… Eu nu am văzut, de când umblu prin lumea asta, vreun om cinstit, căruia să-i fie frică, să aibă teamă dc miliţie. Le e teamă numai răufăcătorilor, numai celor ce se simt bine şi cu o muscă pe căciulă. Eu stăteam ca pe jăratec pentru că doream să mă întâlnesc cât mai repede cu banditul de cofetar. Vroiam să văd dacă mai susţine chestia aia cu furtul banilor. De ce nu apelez la ajutorul şefului de post? De ce nu mă duc împreună cu şeful de post la cofetărie? Mie îmi place ca atunci când mă apuc de un lucru, să-l duc până la capăt. Îmi pare rău că lipseşte Iliuţă. Cu el am început cercetările… Lasă că o să vie şi vremea când o să cerem şi ajutorul miliţiei. Deocamdată…

— Pe urmă l-aţi adus pe băiatul lui Oprea, pe Zgândărici, la poştă, a depus 38 000 de lei la CEC…

Vă mai amintiţi că l-am descris pe şeful de post? Cu toată înălţimea de aproape 1,80 m, cu tot începutul de chelie şi cu aceeaşi cicatrice de pe obrazul stâng şi bineînţeles că şi cu aceleaşi priviri blânde, şeful de post vroia să afle cât mai repede de unde a avut Zgândărici 38 000 de lei. Până una, alta, l-am întrebat:

— De unde ştiţi dumneavoastră cât a depus? Există un secret al depunerilor.

— Nu m-am interesat eu. Mi-au spus oamenii care au fost de faţă.

— Tovarăşe plutonier, am o rugăminte la dumneavoastră.

— Vă rog.

— Eu am o întâlnire…

— Întâlnire, la ora asta? şi şeful de post, ştiind că am fost prin restaurant, s-a uitat mai bine la mine, să vadă dacă nu cumva sunt beat. Nu pot să-i reproşez că… Omul, pe bună dreptate, se întreabă dacă nu cumva sunt beat. Să-ţi spună în miezul nopţii cineva că are întâlnire şi să nu-l crezi beat? Beat, ori nebun. Una din două. Eu nu eram nici beat, nici sărit de pe fix – cum îi place să zică unui prieten de-al meu, care pe deasupra este şi profesor de geografie. Eu, într-adevăr, aveam o întâlnire.

— Da. Eu de obicei am întâlniri ziua. Acum e o excepţie.

Constatând că nu sunt beat, dar probabil aducându-şi aminte că sunt scriitor, şi-o fi zis: „Pe ăştia nu trebuie să-i contrazici. Ei îşi pot da întâlniri şi la miezul nopţii. Şi nu numai la miezul nopţii… Sticleţii care îi au ei în cap“… Eu nu garantez că şeful de post a spus chiar cu aceste cuvinte cele de mai sus. Dar, mă rog, nici nu contează prea mult dacă a adus vorba de sticleţi cu aceste cuvinte, ori cu altele, adevărul este că ceva asemănător i-a trecut prin minte. Altfel mă descosea mai mult. Nu m-a descusut.

— În sfârşit, ce rugăminte aveţi?

— Dumneavoastră până când staţi aici? Până la ce oră vă găsesc?

— Nu ştiţi că la miliţie nu se închide niciodată?

— Atunci… Uite, vă promit că… Nici aşa nu e bine, că pe urmă am o altă întâlnire la Zgândărici, acasă. Ştiţi ce, tovarăşe plutonier, păsuiţi-mă până mâine dimineaţă cu explicaţiile. Mâine dimineaţă, la ora 7… Hai să mai fie o oră… La ora 8 sunt aici. Am încă o rugăminte: din când în când, să aruncaţi câte o privire spre maşina mea.

— La noi nu se fură.

— Nu se fură, dar se poate confunda… Cum mi-a confundat-o astăzi de dimineaţă harnicul, priceputul şi foarte, foarte cinstitul dumneavoastră cofetar…

Şeful de post s-a uitat la mine… Tot cu privirea lui blândă, dar acum mai întrebătoare. De ce accentuezi dumneata pe calităţile cofetarului? De ce zici harnicul, priceputul şi foarte, foarte cinstitul cofetar? Cam aceste întrebări erau în privirile blânde ale şefului de post. Văzând că dau semne de nerăbdare, a adus vorba de maşină. S-a ridicat de la biroul lui şi, împreună, am ieşit în şosea. M-a întrebat:

— Aţi încuiat-o?

— Da.

— Duceţi-vă fără grijă la întâlnire… De data aceasta, harnicul, priceputul şi foarte, foarte cinstitul nostru cofetar n-o s-o mai confunde. Garantez eu!

— Vă mulţumesc cu anticipaţie…

Şi am zâmbit la el pentru că mi-a plăcut cum a accentuat pe cuvintele harnicul şi priceputul şi foarte, foarte cinstitul cofetar. Zău că mi-a plăcut cu mult mai mult decât îmi plac mie sarmalele şi baclavaua cu mult sirop.

Exact, dar exact după trei minute eram în faţa cofetăriei. M-am uitat în susul şi în josul şoselei şi nu mai era, la ora aia, nici dracu' pe şosea. De stafii nici nu mai vorbesc. Nici urmă. Am apăsat pe clanţă. Uşa s-a deschis. Asta înseamnă că omul care îmi dăduse întâlnire, harnicul, priceputul şi foarte-foarte cinstitul cofetar nu vorbise în van, mă aştepta.

Era aproape miezul nopţii, aşa că se înţelege de la sine că nu mai era niciun client înăuntru. Având programul până la orele 22, normal ar fi fost ca acum, la doar câteva minute după miezul nopţii, să fie trase obloanele. O ospătăriţă făcea nu ştiu ce calcule în momentul când am deschis uşa. A întors capul, oarecum speriată şi a strigat:

— E închis!

— Domnul responsabil a plecat?

— Nu. Dar cine sunteţi dumneavoastră?

N-am apucat să spun cine sunt, pentru că de după perdeaua de pluş albastru apăru domnul Tuţudan, mare specialist în îngheţate şi mai ales responsabilul cofetăriei din Ciuceni.

— Bun venit! Vă aşteptam… Poftiţi!

Mă invită în biroul domniei sale.

— Serviţi un coniac?

— O casată ar fi mai nimerită.

Era miezul nopţii, mâncam casată şi nu ştiam niciunul, nici celălalt, cum să începem discuţia. Nu eram acolo, la miezul nopţii, pentru a mânca o casată, ci pentru a discuta cu responsabilul. Aşa stând lucrurile, am spart eu gheaţa:

— Deci, domnule Tuţudan, v-au dispărut 80 000 de lei de aici din birou. Când? Când v-a dispărut această sumă?… Dar mai întâi aş vrea să-mi răspundeţi la o întrebare.

— Care?

— Aveţi telefon?

— Da. Cu cine vreţi să vorbiţi?

— Eu nu vreau să vorbesc la telefon cu nimeni.

— Atunci de ce m-aţi întrebat de telefon?

— Ca să vorbiţi dumneavoastră pentru un schimb.

— Ce schimb?

— Eu vă dau dumneavoastră un prizonier şi circa 40 000 de lei şi dumneavoastră îmi daţi mie…

— Ce prizonier îmi daţi?

— Astă seară, înainte de a intra în comuna dumneavoastră, bătrânul, simpaticul pensionar moş Petcu a vorbit la telefon cu

colaboratorul meu Iliuţă, rămas la Bucureşti din motive de forţă majoră. Veştile primite nu sunt prea bleu pentru dumneavoastră. Aş îndrăzni să zic că sunt chiar albastre… Iliuţă, colaboratorul meu şi mai ales eroul principal al acestei întâmplări, l-a făcut pe Harcea-Parcea să povestească faţă de un martor, care este magnetofonul meu, la care am înregistrată şi muzică de prânz şi altfel de muzică, cum şi-a petrecut ziua de azi şi mai ales astăzi după amiază. Am ascultat înregistrarea la telefon… Harcea-Parcea recunoaşte că a fost trimis, sau mai bine zis, adus la mine acasă pentru a împiedica revenirea mea la Ciuceni…

Eram convins că domnul Tuţudan mă va sfâşia cu privirile, dar nu. Se uita surâzător. Parcă era în faţa unui aparat de fotografiat cu indicaţia „zâmbiţi, vă rog!“ şi nicidecum în faţa mea, care venisem tocmai de la Bucureşti să lămuresc nişte lucruri încâlcite. Era surâzător şi foarte serviabil. Pentru a treia oară m-a întrebat dacă nu vreau să servesc un coniac.

— Nu contează ora şi ziua dispariţiei… Chiar nu serviţi un coniac?

— Nu, mulţumesc!

— Sunteţi ceva rudă cu băieţii? Cu Marian şi cu prizonierul?

Aici trebuie să recunosc… Neapărat trebuie să recunosc că am stat în cumpănă. Să-i spun că Marian mi-e nepot? De unde până unde eu unchiul lui Marian? Nu am minţit în viaţa mea. Acum de ce să mint?

— Nu.

— Ştiam.

Aţi văzut? Ştia că nu sunt rudă cu Marian. Aţi văzut cum puteam să mă fac de ruşine? Ce şi-ar fi zis: „Ia uită-te la scriitorul ăsta, caută să facă pe viteazul, şi el e un mincinos”…

— De ce m-aţi mai întrebat? Dacă aţi ştiut că nu sunt rudă cu Marian, de ce… De ce m-aţi mai întrebat? Din curiozitate? Sunteţi curios din fire?

— N-are importanţă, vreţi să facem un târg?

—Depinde ce fel de târg…

— Să-i daţi drumul acasă lui Harcea-Parcea şi să vă vedeţi de treburile dumneavoastră.

— Dar asta şi fac, domnule Tuţudan, în momentul de faţă. Îmi văd de treburile mele. Dar în materie de Harcea-Parcea…

— Cu ce drept vă amestecaţi în această combinaţie?

Mi-a plăcut cuvântul „combinaţie“ şi tocmai de aceea i-am rugat foarte mult pe tovarăşii mei tipografi să-l culeagă între ghilimele. Deci, simpaticul (şi aici ar trebui nişte ghilimele) cofetar mă întreabă, vrea să ştie, cu ce drept mă amestec în această combinaţie. În această situaţie nu-mi rămâne decât să-i spun, nici mai mult, nici mai puţin decât adevărul.

— Mi s-a cerut o mână de ajutor şi… Şi după cum bine vedeţi, mă

găsesc acum, la miezul nopţii, în biroul responsabilului cofetăriei din Ciuceni, pentru a răspunde apelului, ori mai bine zis, pentru a da o mână de ajutor celui ce mi-a cerut-o. Asta este singura explicaţie pe care v-o pot da.

— Cine v-a cerut o mână de ajutor?

— Marian… Câştigătorul lozului.

— Cum v-a cerut această mână de ajutor?

— Simplu. A venit la mine cu o lădiţă cu bancnote… Nu-l cunoşteam, nu mă cunoştea, şi cu toate astea, cum zic, a venit… A dat mai degrabă năvală la mine, în casă şi dintr-o lădiţă a răsturnat pe covorul meu… Deci, în casa mea, pe covorul meu, a deşertat conţinutul lădiţei. Ce conţinea lădiţa? Ei bine, domnule cofetar, n-o să vă plimb prea mult cu povestea asta. Marian a deşertat pe covor bancnote. Bancnote de 25 de lei, de 50 şi, bineînţeles, de 100 de lei. Aproape 40 000 de lei.

Pe cuvântul meu că intenţionam să-i povestesc exact cum se petrecuseră lucrurile. Intenţionam să-i aduc la cunoştinţă, printre altele, că am stat de vorbă şi cu Mutu al lui Gămanca, mai vroiam să-i spun, aşa, în treacăt, că mâine dimineaţă, la ora 8, voi avea o întrevedere cu şeful de post şi că subiectul pe care îl vom discuta, va fi, bineînţeles, ceva în legătură cu nişte venituri ilicite. Dar… Dar din cofetărie am auzit vocea lui moş Petcu. Se răstea la cineva:

— Ce-mi spui tu mie că nu-i aici?

— Dacă-ţi spun că nu e!

— Dacă te altoiesc cu bastonul ăsta, n-o să mai minţi în viaţa ta.

Am deschis uşa şi… Cofetăria era plină de musafiri: moş Petcu, Zgândărici, tatăl lui Zgândărici şi… se înţelege, Marian. Tatăl lui Zgândărici îşi făcu loc printre mese şi veni lângă mine. Îmi întinse o mână mare, bătătorită si nu ştiu de ce îmi ceru scuze. Probabil la început îşi făcuse o altă părere despre mine, iar după ce o fi auzit din gura lui Zgândărici ce hram port, prin această comună şi-o fi schimbat părerea. Bucuros că (în afară de ale lui domnul Tuţudan cofetarul), toate privirile care se îndreptau spre mine erau binevoitoare, am fluierat vreo 3, 4 măsuri din *„Trecea fanfara militară”*, apoi, am zis responsabilului:

— Domnule Tuţudan, v-aş ruga… deşi cofetăria este închisă la ora asta, v-aş ruga să-i serviţi cu o casată. Plătesc eu la întoarcere… În cinci minute sunt înapoi… Zgândărici, hai cu mine!

O grindină, ori chiar un potop ca cel al lui Noe poate că nu producea atâta nelinişte cât a produs vestea că plec. Aceleaşi priviri care mai adineauri erau binevoitoare, acum… acum aceleaşi priviri de veniseră bănuitoare. Unde vrea să plece? De ce pleacă? De ce îl ia şi pe Zgândărici? Toţi, dar absolut toţi, (chiar şi cofetarul) mă întrebau în cor:

— Unde vă duceţi?

— În cinci minute suntem aici. Serviţi-i, vă rog, cu câte-o casată, cu toate că am impresia că lui moş Petcu i-ar fi mai drag un coniac, am zis eu din prag.

Comuna era cufundată în vise. Era miezul nopţii, iar eu cu Zgândărici, ca doi lunatici, aproape că alergam pe şoseaua asfaltată.

— Unde mergem? mă întrebă Zgândărici.

— Ghici?

— La şeful de post.

— Nu. Tu ştii să conduci?

— Cum să nu ştiu? De ce mă întrebaţi?

— Tu ai băut bere? Ai băut ceva?

— O jumătate de halbă.

— Eu am băut mai mult. Conduci tu… Ai carnet?

— Se poate? Mergem cu maşina? Unde?

—Nicăieri. O aducem în faţa cofetăriei.

De-abia am vârât cheia în broască şi şeful postului a şi ieşit în prag.

— Plecaţi, tovarăşe scriitor?

— Se poate să plec fără măcar să vă consult?… Nu voi pleca fără să discut cu dumneavoastră… Mai am puţină treabă… Zgândărici, urcă-te la volan!

Am văzut eu cum pe buzele şefului de post stătea, ca pe jăratec, întrebarea: „În ce problemă vreţi să mă consultaţi?“ Nu m-a întrebat nimic. Ba chiar a zâmbit la mine şi după ce mi-a spus că mă aşteaptă mâine, la 8, a intrat pe uşa deasupra căreia era plăcuţa pe care scria: Miliţia.

I-am dat cheile lui Zgândărici, m-am urcat şi eu în dreapta lui şi, aflaţi de la mine, Zgândărici e şofer de clasă mare. Nici nu s-a băgat de seamă când a pornit din loc. Conduce cu o eleganţă!… Să stea încordat la volan, cum stau alţii? Ce să mai discut? Şofer-şofer, nu…

— Nu înţeleg…

— Ce nu înţelegi, Zgândărici?

— De ce n-aţi lăsat maşina la locul ei?

— Să car valiza cu bani până aici pe jos?… Bagă maşina cu spatele lângă stejarul acela.

Ce v-am spus eu… Un şofer amator ar fi făcut vreo două-trei manevre ca să aşeze maşina în poziţia aia. Zgândărici, dintr-o dată… E mare şofer.

Am coborât, am luat valiza cu bancnote în care erau şi aparatul de filmat şi cel de fotografiat (cu trepied) şi CEC-ul la purtător şi am intrat în cofetărie. Domnul Tuţudan desfăcuse o sticlă de coniac Milcov şi, bineînţeles, adusese la masă, la o masă din cofetărie, atâtea pahare câţi musafiri erau. Fata pe care o găsisem la început, făcând socotelile, dispăruse. Pe o altă masă am deşertat valiza.

— Domnule Tuţudan, la început mi-aţi promis un târg. Poftim… Aştia-s banii dumneavoastră.

— Dar aparatele… Cu aparatele astea ce aveţi de gând să faceţi?

— Aici este un aparat de filmat şi aici unul de fotografiat. Dacă vreţi să vă fac o poză… Cu aparatul dc filmat am de gând să fac un film foarte scurt, în care eroul principal va fi Marian. Îl voi face pentru Televiziune şi se va intitula: Vacanţa. Primejdioasa vacanţă a lui Marian.

Fără să scoată o vorbă, cofetarul porni spre birou. Moş Petcu dădea târcoale paharului de coniac, iar ceilalţi, tatăl lui Zgândărici şi Marian, parcă îşi pierduseră graiul. M-am dus lângă tatăl lui Zgândărici şi l-am întrebat;

— Dumneata nu eşti prieten cu… şi i-am arătat spre Zgândărici…

— Să fiu prieten cu el? Cum să fiu prieten cu cu el? El este copilul meu, nu…

— Dacă erai şi prieten cu el, îl întrebai de ce nu se mai duce la lucru. Îl mai întrebai şi de unde are bani să bea…

— Să câştige ei o maşină şi să o… Să ascundă banii…

— Dacă nu eşti prieten cu el?

L-am lăsat să se mai gândească şi m-am dus lângă moş Petcu:

— Hai, moş Petcule! Hai… că beau şi eu un coniac. Ce-o fi, o fi!

Nu sunt băutor de coniac, nici în perioada concediului de vară. Cu toate astea nu ştiu ce anume îmi făcuse o poftă nebună. Poate că pofta asta nebună mi-o făcuse eticheta de pe sticlă, ori, de ce nu, privirile nebinevoitoare ale celui care destupase sticla de Milcov. Am luat păhărelul şi l-am mai îndemnat o dată pe moş Petcu. Moş Petcu nu trebuia îndemnat şi-a doua oară. Eu, nefiind băutor de coniac, m-am scuturat ca cuprins de friguri. Am tras un pahar de sifon ca să stingă şi în timpul acesta moş Petcu mi-a mai umplut o dată paharul. Aşa l-am lăsat… Plin. Bătrânul a dus paharul la gură şi a zis:

— Hai, mă, şi voi!… Sunteţi daţi naibii voi, scriitorii ăştia.

— De ce, moş Petcule?

— D-aia.

Atât a apucat să zică, pentru că domnul Tuţudan îşi făcu apariţia de după perdeaua de pluş cam albastru şi… Vă avertizez, vă atrag atenţia că trebuie să vă ţineţi bine. Vestea pe care v-o aduc eu acum e de milioane. Domnul Tuţudan, responsabilul cofetăriei din Ciuceni, şi-a făcut apariţia de după perdeaua cam albastră, cu biletul câştigător. M-a întrebat:

— Cui i-l dau?

— Proprietarului… Mariane…

— Cu Zgândărici m-am tocmit, lui i-l dau.

Zgândărici luă din mâna tremurândă a responsabilului de cofetărie lozul câştigător şi i-l întinse lui Marian. Acesta veni cu el la mine.

— Mariane, tu nu ai încă buletin, aşa e?

— Nu, de ce?

— Acest loz e câştigătorul unei maşini „Alfa Romeo“ şi trebuie înregistrat şi ştampilat aici, la agenţie… Tăticul tău suferă cu inima?

— Nu, de ce mă întrebaţi?

— Domnule Tuţudan, unde aveţi telefonul?

… Tuţudan nu făcu niciun gest.

— Cui vreţi să daţi telefon? mă întrebă Marian.

— Tăticului tău. Trebuie să vină aici. Din suma de 80 000 de lei s-au cheltuit nişte bani… Nu sunt chiar 80 000… Dar socotind şi pagubele pe care mi le-a făcut Harcea-Parcea…

Responsabilul cofetăriei deschise carnetul de CEC, se uită la bancnote şi zise:

— Nu, nu lipseşte nimic. Sunt toţi banii…

— Vă rog să nu-i daţi telefon lui tăticu… Îi facem o surpriză.

Am renunţat la telefon şi deodată, aşa pe neobservate, m-am întristat. Dar m-am întristat cumsecade. Acasă mă aştepta un „poznaş”, o viitoare stea a emisiunii pentru copii, de la Televiziune. (Sper că v-a plăcut cum şi-a jucat rolul în capitolul care îi poartă numele.) Aşadar aveam sarcina, obligaţia să mă interesez de acest autentic talent. Am aruncat încă o dată privirile pe lozul câştigător şi, dragii mei, de necaz aproape că îmi dădură lacrimile… Pe bilet era scris „Alfa Romeo “! O singură „Alfa Romeo“. Dacă biletul câştiga două maşini, aflaţi de la mine că păhărelul de Milcov, pe care l-am lăsat plin, nu mai rămânea plin. Îl dădeam peste cap şi nu numai atât… Şi cântam. Dar aşa! Uite, cât sunt eu de scriitor, nu pot să-mi dau seama a cui este maşina. Marian a furat de la bunica 25 de lei. Adică, nu de la bunica, ci de la a Petromancăi. Cu banii ăştia s-a dus la cofetărie şi Marian, din banii furaţi a plătit un loz în plic de şase lei, pe care l-a scos din borcan Zgândărici. Nu ştiu, zău, pe cuvântul meu, dacă pot să-mi dau seama cui aparţine această maşină. După ce citiţi şi voi această complicată şi năstruşnică întâmplare, am să vă dau o întâlnire, unde să vă daţi şi voi părerea. Până atunci, biletul câştigător îl voi da tatălui lui Marian. Aştept părerea voastră…

Era o dimineaţă de sute de milioane. Un cer!… Coală de hârtie velină! Soarele? De zile mari. Cu toate astea, eu ieşeam de la sediul miliţiei din Ciuceni. Şeful de post mi-a mulţumit pentru vizita pe care i-am făcut-o. (Şi-a notat ceva în legătură cu cofetarul si mai ales cu cercetarea veniturilor ilicite.) Acum, tocmai îmi luam rămas bun, când, deodată, observ că şeful de post se schimbă la faţă. Mă uit în direcţia în care privea şi el… În jurul unui stâlp de telefon, o mulţime de oameni. Zeci de copii şi bătrâni. Ba erau şi femei.

— Ce s-o fi întâmplat acolo? mă întreabă şeful de post.

— Ce s-o fi întâmplat? întreb şi eu.

Ne apropiem şi noi de stâlp şi, vă rog să mă ţineţi, pentru că mi s-au înmuiat picioarele. Pe stâlp, un anunţ, pe care scria: Caut eroi pentru un roman. Copiii care au necazuri, ori au trecut prin întâmplări mai năstruşnice şi vor să devină eroi de roman, sunt rugaţi să se adreseze în scris tov. Nicuţă Tănase, str. Olga Bancic 17, sectorul II, Bucureşti, of. Poştal 9. Marian mă aştepta în maşină. M-am uitat cu nişte priviri răutăcioase la el şi tot drumul, până la Bucureşti, nu am schimbat o vorbă cu el.